

TÜRKİYE ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ

Üç Aylık Pazar Verileri Raporu

2014 Yılı 3. Çeyrek

Temmuz – Ağustos – Eylül

Sektörel Araştırma ve Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanlığı

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Aralık 2014, Ankara

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	I
2014 3. ÇEYREK ÖZET BİLGİLERİ	I
KISALTMALAR	IX
1 GENEL PAZAR VERİLERİ	12
1.1 YETKİLENDİRME VE HİZMET TÜRLERİNE GÖRE İŞLETMECİ SAYILARI	12
1.2 İŞLETMECİLERİN GELİR VE KÂRLARI.....	13
1.3 İŞLETMECİ YATIRIMLARI	16
1.4 TOPLAM TRAFİK	17
1.5 TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİ	20
2 SABİT PAZAR VERİLERİ	22
2.1 SABİT PAZARDA GELİRLER	24
2.2 SABİT ARAMA GELİRLERİ.....	26
2.3 SABİT PAZARDA TRAFİK HACMI	28
2.4 KISA NUMARALAR.....	33
2.5 EN ÇOK TRAFİK GÖNDERİLEN VE ALINAN ÜLKELER	33
2.6 AYLIK KULLANIM MIKTARI (MOU).....	34
2.7 ABONE BAŞINA ORTALAMA ÇAĞRI BAŞLATMA	34
2.8 ABONE BAŞINA AYLIK GELİR (ARPU)	35
2.9 SABİT NUMARA TAŞINABİLİRLİĞİ	35
2.10 SABİT PAZARDA YATIRIM	35
3 İNTERNET VE GENİŞBANT VERİLERİ	37
4 MOBİL PAZAR VERİLERİ	46
4.1 ABONE SAYISI VE PENETRASYON.....	46
4.2 MOBİL ABONE PROFİLİ	49
4.3 MOBİL TRAFİK HACMI	55
4.4 EN ÇOK TRAFİK GÖNDERİLEN VE ALINAN ÜLKELER	58
4.5 KISA NUMARALAR.....	58
4.6 SMS VE MMS	59
4.7 MOBİL GELİR	61
4.8 ABONE BAŞINA AYLIK GELİR (ARPU)	64
4.9 AYLIK KULLANIM MIKTARI (MOU).....	67
4.10 MOBİL YATIRIM	68
5 DİĞER HİZMETLER	70
5.1 ALTYAPI HİZMETLERİ	70
5.2 KABLOLU YAYIN HİZMETLERİ.....	71
5.3 UYDU HABERLEŞME HİZMETLERİ	72
5.4 UYDU PLATFORM HİZMETLERİ	73
5.5 GMPCS HİZMETLERİ.....	75
5.6 REHBERLİK HİZMETLERİ	75
5.7 OKTH HİZMETLERİ.....	76

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

ŞEKİL 1-1 TOPLAM GELİRİN İŞLETMECİLER ARASINDA DAĞILIMI, 2013, MİLYAR ₺*	13
ŞEKİL 1-2 İŞLETMECİLERİN TOPLAM GELİRDEN ALDIĞI PAY, 2013, %.....	14
ŞEKİL 1-3 TOPLAM YILLIK ARAMA TRAFİK MİKTARLARI, MİLYAR DAKİKA	18
ŞEKİL 1-4 TOPLAM ÜÇ AYLIK ARAMA TRAFİK MİKTARLARI, MİLYAR DAKİKA	18
ŞEKİL 1-5 TRAFİK DAĞILIMI, MİLYON DAKİKA.....	19
ŞEKİL 1-6 TRAFİK DAĞILIMI, %	19
ŞEKİL 1-7 01.08.2012 – 07.11.2014 ARASI DÖNEME İLİŞKİN TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİ.....	20
ŞEKİL 1-8 TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİNİN SEKTÖR BAZINDA DAĞILIMI	20
ŞEKİL 2-1 SABİT ABONE SAYISI VE PENETRASYON	22
ŞEKİL 2-2 TÜRK TELEKOM'UN YILLIK SABİT GELİRİNİN DAĞILIMI, %.....	25
ŞEKİL 2-3 TÜRK TELEKOM'UN ÜÇ AYLIK GELİRİNİN DAĞILIMI, %.....	25
ŞEKİL 2-4 TÜRK TELEKOM ARAMA GELİRLERİ, MİLYON ₺*	26
ŞEKİL 2-5 STH–TT ARAMA HİZMET GELİRLERİNE GÖRE PAZAR PAYLARI, % *	27
ŞEKİL 2-6 STH–TT TELEFON HİZMETLERİ GELİRLERİNE GÖRE PAZAR PAYLARI, % *	27
ŞEKİL 2-7 TÜRK TELEKOM TRAFİK DAĞILIMI, %.....	29
ŞEKİL 2-8 STH–TT ÇAĞRI BAŞLATMA (ŞEHİRİÇİ) TRAFİĞİ KİYASLAMASI, %	29
ŞEKİL 2-9 STH–TT ÇAĞRI BAŞLATMA (ŞEHİRLERARASI) TRAFİĞİ KİYASLAMASI, %.....	30
ŞEKİL 2-10 STH–TT ÇAĞRI BAŞLATMA (MOBİLE DOĞRU) TRAFİĞİ KİYASLAMASI, %	30
ŞEKİL 2-11 STH–TT ÇAĞRI BAŞLATMA (YURTDIŞINA DOĞRU) TRAFİĞİ KİYASLAMASI, %.....	31
ŞEKİL 2-12 STH–TT SABİTTE SONLANDIRILAN ULUSLARARASI ÇAĞRI TRAFİĞİ KİYASLAMASI, %..	31
ŞEKİL 2-13 STH–TT MOBİLDE SONLANDIRILAN ULUSLARARASI ÇAĞRI TRAFİĞİ KİYASLAMASI, %.	32
ŞEKİL 2-14 STH-TT SABİTTEN BAŞLATILAN TOPLAM TRAFİKTEKİ PAYLARI, %.....	32
ŞEKİL 2-15 SABİT MOU, DAKİKA	34
ŞEKİL 2-16 ÇAĞRI BAŞLATAN ABONELERİN ORTALAMA ARAMA SÜRESİ, DAKİKA.....	34
ŞEKİL 2-17 SABİT ARPU, ₺.....	35
ŞEKİL 2-18 TÜRK TELEKOM'UN YILLIK YATIRIM MİKTARI, MİLYON ₺.....	36
ŞEKİL 2-19 TÜRK TELEKOM'UN ÜÇ AYLIK YATIRIM MİKTARI, MİLYON ₺.....	36
ŞEKİL 3-1 GENİŞBANT İNTERNET ABONE SAYISI	37
ŞEKİL 3-2 TOPLAM xDSL ABONE SAYISI.....	39
ŞEKİL 3-3 OECD ÜLKELERİNDE SABİT GENİŞBANT İNTERNET PENETRASYON ORANLARI,%	40
ŞEKİL 3-4 HIZLARA GÖRE SABİT GENİŞBANT İNTERNET ABONELERİNİN DAĞILIMI, 2014-3.....	41
ŞEKİL 3-5 MOBİL BİLGİSAYARDAN İNTERNET ABONELERİNİN KULLANIMA GÖRE DAĞILIMI.....	42
ŞEKİL 3-6 MOBİL CEPTEN İNTERNET ABONELERİNİN KULLANIMA GÖRE DAĞILIMI	42
ŞEKİL 3-7 SABİT GENİŞBANT ABONELERİNİN TEKNOLOJİ VE İŞLETMECİ BAZINDA DAĞILIMI, %.....	43
ŞEKİL 3-8 OECD ÜLKELERİNDE SABİT-MOBİL GENİŞBANT İNTERNET YAYGINLIĞI, %	44
ŞEKİL 3-9 “.tr” UZANTILI ALAN ADLARININ DAĞILIMI (ADET).....	44
ŞEKİL 3-10 IP ADRESİ ÜLKE BİLGİSİ	45
ŞEKİL 4-1 TOPLAM MOBİL ABONE SAYISI VE NÜFUSA GÖRE PENETRASYON	46
ŞEKİL 4-2 M2M ABONE SAYISI, MİLYON	46
ŞEKİL 4-3 MOBİL ABONE SAYISI VE 0-9 YAŞ HARIÇ NÜFUSA GÖRE PENETRASYON.....	47
ŞEKİL 4-4 ÖN ÖDEMELİ VE FATURALI MOBİL GENİŞBANT ABONE SAYILARI, BİN	48
ŞEKİL 4-5 TÜRKİYE VE BAZI AVRUPA ÜLKELERİNİN MOBİL PENETRASYON ORANLARI, %	48
ŞEKİL 4-6 ÖN ÖDEMELİ VE FATURALI MOBİL ABONE ORANLARI, %.....	49
ŞEKİL 4-7 BAZI AVRUPA ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'DE ÖN ÖDEMELİ/FATURALI ABONE ORANLARI, %	49
ŞEKİL 4-8 3G ÖN ÖDEMELİ VE FATURALI MOBİL ABONE ORANLARI, %.....	50
ŞEKİL 4-9 MOBİL İŞLETMECİ BAZINDA TOPLAM ABONE SAYILARI, MİLYON.....	50
ŞEKİL 4-10 TOPLAM MOBİL NUMARA TAŞIMA SAYILARI	51
ŞEKİL 4-11 MNT KAPSAMINDA MOBİL İŞLETMECİLERİN NET GELEN ABONE SAYILARI, BİN	51
ŞEKİL 4-12 MOBİL İŞLETMECİLERİN ABONE SAYISINA GÖRE PAZAR PAYLARI, %.....	52
ŞEKİL 4-13 MOBİL İŞLETMECİLERİN ABONE KAYIP ORANLARI (CHURN RATE), %.....	53
ŞEKİL 4-14 MOBİL İŞLETMECİ BAZINDA ÖN ÖDEMELİ / FATURALI ABONELERİN DAĞILIMI, %.....	53
ŞEKİL 4-15 ÖN ÖDEMELİ ABONELERİN DAĞILIMI, %	54
ŞEKİL 4-16 FATURALI ABONELERİN DAĞILIMI, %	54

ŞEKİL 4-17 MOBİL ABONELERİN BİREYSEL-KURUMSAL BAZDA AYRIMI, %.....	55
ŞEKİL 4-18 MOBİL İŞLETMELERİN DÖNEMLERE GÖRE TOPLAM TRAFİKLERİ, MİLYAR DAKİKA	56
ŞEKİL 4-19 MOBİL İŞLETMELERİN TRAFİĞE GÖRE PAZAR PAYLARI, %	56
ŞEKİL 4-20 MOBİL TRAFİK DAĞILIMI, %.....	57
ŞEKİL 4-21 MOBİL TRAFİK DAĞILIMI, MİLYON DAKİKA	57
ŞEKİL 4-22 YILLARA GÖRE MOBİL SMS VE MMS MİKTARI, MİLYON ADET *.....	60
ŞEKİL 4-23 YILLAR İTİBARIYLA MOBİL HİZMETLERDEN ELDE EDİLEN GELİR, MİLYAR ₺	61
ŞEKİL 4-24 MOBİL HİZMETLERDEN ELDE EDİLEN ÜÇ AYLIK GELİRLER, MİLYAR ₺.....	62
ŞEKİL 4-25 MOBİL İŞLETMELERİN GELİRE GÖRE PAZAR PAYLARI, %	63
ŞEKİL 4-26 MOBİL İŞLETMELERİN GELİR DAĞILIMI, %	63
ŞEKİL 4-27 MOBİL İŞLETMELERİN İŞLETMELİ BAZINDA GELİR DAĞILIMI, %, 2014-3	64
ŞEKİL 4-28 MOBİL ARPU, ₺	65
ŞEKİL 4-29 ÖN ÖDEMELİ MOBİL ARPU, ₺.....	65
ŞEKİL 4-30 FATURALI MOBİL ARPU, ₺.....	66
ŞEKİL 4-31 TÜRKİYE VE AB'DE MOBİL ARPU, €.....	66
ŞEKİL 4-32 MOBİL İŞLETMELİ BAZINDA MOU DEĞERLERİ, DK/AY.....	67
ŞEKİL 4-33 AB VE TÜRKİYE'DE MOBİL ABONE BAŞINA ORTALAMA GÖRÜŞME, DK/AY.....	68
ŞEKİL 4-34 YILLIK MOBİL YATIRIM, MİLYON ₺.....	68
ŞEKİL 4-35 İŞLETMELİ BAZINDA YILLIK MOBİL YATIRIM, MİLYON ₺	69
ŞEKİL 4-36 ÜÇ AYLIK MOBİL YATIRIM, MİLYON ₺.....	69
ŞEKİL 5-1 KABLO İNTERNET ABONE SAYISI	72

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

ÇİZELGE 1-1 HİZMET TÜRLERİNE GÖRE YETKİLENDİRME SAYILARI	12
ÇİZELGE 1-2 TÜRK TELEKOM VE MOBİL İŞLETMELERİN YILLIK NET SATIŞ GELİRLERİ, ₺*	13
ÇİZELGE 1-3 TÜRK TELEKOM VE MOBİL İŞLETMELERİN ÜÇ AYLIK NET SATIŞ GELİRLERİ, ₺*	14
ÇİZELGE 1-4 TÜRK TELEKOM VE MOBİL İŞLETMELERİN YILLIK NET KÂR DEĞERLERİ, ₺*	15
ÇİZELGE 1-5 DİĞER İŞLETMELERİN ÜÇ AYLIK GELİR BİLGİLERİ, ₺*	15
ÇİZELGE 1-6 DİĞER İŞLETMELERİN YILLIK GELİR BİLGİLERİ, ₺*	16
ÇİZELGE 1-7 TÜRK TELEKOM VE MOBİL ŞEBEKE İŞLETMELERİNİN ÜÇ AYLIK YATIRIMLARI, ₺	16
ÇİZELGE 1-8 TÜRK TELEKOM VE MOBİL İŞLETMELERİN TOPLAM YILLIK YATIRIMI, ₺*	17
ÇİZELGE 1-9 DİĞER İŞLETMELERİN ÜÇ AYLIK YATIRIM BİLGİLERİ, ₺*	17
ÇİZELGE 1-10 DİĞER İŞLETMELERİN TOPLAM YILLIK YATIRIMI, ₺*	17
ÇİZELGE 1-11 TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİNİN KONUSU İTİBARIYLA DAĞILIMI	21
ÇİZELGE 2-1 STH İŞLETMELERİNİN KULLANICI SAYILARI	23
ÇİZELGE 2-2 STH İŞLETMELERİNİN KULLANICI SAYISINA GÖRE PAZAR PAYLARI, 2014-3	23
ÇİZELGE 2-3 STH İŞLETMELERİ TOPLAM ÖN ÖDEMELİ KART SATIŞ ADEDİ	23
ÇİZELGE 2-4 STH İŞLETMELERİNİN KART SATIŞI SAYISINA GÖRE PAZAR PAYLARI, 2014-3	24
ÇİZELGE 2-5 STH İŞLETMELERİNİN NET SATIŞ GELİRLERİ	26
ÇİZELGE 2-6 TÜRK TELEKOM'UN EBITDA MARJİ	28
ÇİZELGE 2-7 TÜRK TELEKOM TRAFİK DAĞILIMI, MİLYON DAKİKA	28
ÇİZELGE 2-8 SABİT TELEFONLARDAN EN SIK ARANAN KISA NUMARALAR, 2014-3	33
ÇİZELGE 2-9 EN ÇOK TRAFİK GÖNDERİLEN VE ALINAN ÜLKELER, 2014-3	33
ÇİZELGE 3-1 TOPLAM İNTERNET ABONE SAYILARI	38
ÇİZELGE 3-2 YÖNTEMLER BAZINDA DİĞER İNTERNET ABONE SAYILARI	38
ÇİZELGE 3-3 İSS PAZAR PAYLARI, 2014-3	39
ÇİZELGE 3-4 İSS YILLIK HİZMET GELİRLERİ, ₺	40
ÇİZELGE 3-5 İSS HİZMET GELİRLERİ, ₺	40
ÇİZELGE 3-6 ELEKTRONİK VE MOBİL İMZA	45
ÇİZELGE 4-1 3G HİZMETİ KULLANICI VERİLERİ	47
ÇİZELGE 4-2 EN FAZLA TRAFİK GÖNDERİLEN VE ALINAN ÜLKELER, 2014-3	58
ÇİZELGE 4-3 AVEA, EN SIK ARANAN KISA NUMARALAR, 2014-3	58
ÇİZELGE 4-4 VODAFONE, EN SIK ARANAN KISA NUMARALAR, 2014-3	59
ÇİZELGE 4-5 TURKCELL, EN SIK ARANAN KISA NUMARALAR, 2014-3	59
ÇİZELGE 4-6 DÖNEMLERE GÖRE SMS VE MMS MİKTARI, MİLYON ADET*	60
ÇİZELGE 4-7 İŞLETMELERİ BAZINDA SMS VE MMS MİKTARI	61
ÇİZELGE 4-8 MOBİL İŞLETMELERİN EBITDA MARJLARI, 2014-3	62
ÇİZELGE 5-1 ALTERNATİF İŞLETMELERİN FİBER UZUNLUKLARI	70
ÇİZELGE 5-2 ALTYAPI İŞLETMELERİNİN PAZAR PAYLARI	70
ÇİZELGE 5-3 ALTYAPI HİZMETLERİNE İLİŞKİN GELİR, TL	71
ÇİZELGE 5-4 KABLOLU YAYIN HİZMETLERİ	71
ÇİZELGE 5-5 UYDU HABERLEŞME HİZMETLERİNE İLİŞKİN ABONE SAYISI VE GELİR	72
ÇİZELGE 5-6 UYDU HABERLEŞME HİZMETİ İŞLETMELERİNİN ABONE SAYISINA GÖRE PAZAR PAYLARI, %	73
ÇİZELGE 5-7 ABONE VE KULLANICI SAYILARI	74
ÇİZELGE 5-8 UYDU PLATFORM HİZMETİ GELİRLERİ, TL	74
ÇİZELGE 5-9 GMPCS HİZMETİNE İLİŞKİN ABONE SAYISI VE GELİRLER	75
ÇİZELGE 5-10 GMPCS İŞLETMELERİNİN PAZAR PAYLARI, %	75
ÇİZELGE 5-11 REHBERLİK HİZMETLERİ	76
ÇİZELGE 5-12 REHBERLİK HİZMETİ İŞLETMELERİNİN PAZAR PAYLARI	76
ÇİZELGE 5-13 OKTH HİZMETLERİ	77

YÖNETİCİ ÖZETİ

2014 3. ÇEYREK ÖZET BİLGİLERİ

2014 yılı üçüncü üç aylık dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül) sonu itibarıyla Türkiye elektronik haberleşme pazarında yaşanan gelişmeler aşağıda özetlenmektedir.

Genel Pazar Verileri

- 11 Kasım 2014 itibarıyla elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmeci sayısı 654 olup bu işletmecilere verilen yetkilendirme sayısı 1094'dür.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin net satış gelirleri yaklaşık 7,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.
- Diğer işletmecilerin net satış gelirleri 2014 yılı üçüncü çeyrekte yaklaşık 1,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2014 yılı üçüncü çeyrekte Türk Telekom ve mobil işletmecilerin toplam yatırım miktarı yaklaşık 990 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.
- Diğer işletmeciler tarafından 2014 yılı üçüncü çeyreğinde yaklaşık 304 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiştir.
- 2014 yılı üçüncü çeyrekte toplam mobil trafik miktarı 53,1 milyar dakika olurken sabit trafik miktarı ise 3,3 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki üç aylık döneme göre mobil trafik miktarı yaklaşık %1,9 oranında artarken sabit trafik miktarı ise yaklaşık %11,1 oranında azalmıştır. Trafikğin büyük bir kısmını (%89,1) mobilden mobile giden trafik oluşturmaktadır.
- 01/08/2012 ile 07/11/2014 tarihleri arasında Kuruma gelen toplam şikâyet sayısı 145.983 olup; bu şikâyetlerin bu şikâyetlerin 142.286 tanesi cevaplanmış, 3.178 tanesi işleme konulmuş fakat sonuçlanmamıştır. Bu dönemde en fazla şikâyetin yaklaşık %48 oranında GSM hizmetleri ile ilgili olarak yapıldığı görülmektedir.

Sabit Pazar

- 2014 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla 12.741.947 sabit telefon abonesi bulunan Türkiye'de penetrasyon oranı bir önceki çeyreğe göre %2,1 azalarak yaklaşık %16,62 seviyesine düşmüştür. Türkiye'de ortalama hanehalkı büyüklüğünün

3,69 olduğu göz önünde bulundurulduğunda sabit telefon hizmetleri pazarında Türkiye'nin önemli bir kesimine ulaşıldığını söylemek mümkündür.

- 2014 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla kullanıcı bilgilerine bakıldığında, taşıyıcı ön seçimi kullanıcı sayısının 162.620, arama bazında taşıyıcı seçimi kullanıcı sayısının ise 78.028 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Diğer yöntemlerle STH işletmecilerini kullanarak arama yapan kullanıcı sayısı ise 1.832.852'dir. İşletmecilerin toplam ön ödemeli kart satış adedi ise 3.442.368'tür.
- 2014 yılının üçüncü çeyreğinde PSTN gelirleri toplam gelirin %38,49'unu teşkil ederken erişim gelirleri toplam gelirin %41,25'ini oluşturmuştur.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönem itibarıyla Türk Telekom'un sabit telefon gelirleri yaklaşık 859 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup bir önceki senenin aynı dönemine göre %17,3 oranında azalırken bir önceki döneme göre ise %1,4 oranında artmıştır.
- Yaklaşık 2 milyon kullanıcı sabit telefon hizmetlerinde alternatif işletmecilerden hizmet almış olup, bu işletmecilerin üç aylık dönem için tüm STH hizmetlerinden elde ettikleri gelirler 297 milyon TL civarında gerçekleşmiştir.
- Türk Telekom'un trafik dağılımı incelendiğinde; bir önceki yılın aynı döneminde %72,99 olan şebeke içi trafiğin toplam trafik içindeki payının 2014 yılı üçüncü üç aylık döneminde %69,96 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte bir önceki yılın aynı döneminde toplam trafiğin %22,83'ünü oluşturan mobile doğru trafik 2014 yılının üçüncü çeyreğinde toplam trafiğin %24,55'ini teşkil etmiştir.
- 2013 yılının üçüncü yaklaşık 3,1 milyar dakika olan Türk Telekom'un ses trafiği, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde önceki yılın aynı çeyreğine göre %21,1 oranında azalarak yaklaşık 2,4 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir.
- Şehiriçi trafikte STH işletmecilerinin payı %14,45 olarak gerçekleşirken Türk Telekom'un payı %85,55 olarak gerçekleşmiştir.
- Şehirlerarası arama trafik miktarındaki STH işletmecilerinin pazar payı %32,84 olarak gerçekleşirken Türk Telekom'un pazar payı ise %67,16 olarak gerçekleşmiştir.
- Mobile doğru çağrı trafiğinde STH işletmecilerinin payı %41,31 olarak gerçekleşirken Türk Telekom'un payı %58,69 olarak gerçekleşmiştir.
- Yurtdışına doğru çağrı başlatma trafiğinde Türk Telekom'un payı %59,26 olarak gerçekleşirken STH işletmecilerinin payı %40,74 olarak gerçekleşmiştir.

- Sabit şebekede sonlandırılan uluslararası çağrı trafiğinde Türk Telekom'un payı %33,12 olarak gerçekleşirken STH işletmecilerinin payı %66,88 olarak gerçekleşmiştir.
- Mobil şebekelerde sonlandırılan uluslararası çağrı trafiğinde STH işletmecilerinin payı %66,7 olarak gerçekleşirken Türk Telekom'un payı %33,3 olarak gerçekleşmiştir.
- Sabit şebekede başlatılan toplam trafikte STH işletmecilerinin payı %26,86 olarak gerçekleşirken Türk Telekom'un payı %73,14 olarak gerçekleşmiştir.
- Türk Telekom şebekesinden en çok aranan kısa numara 112 (Sihhi İmdat) olmuştur.
- 2014 yılı üçüncü çeyrekte de sabit şebekeden en fazla trafik gönderilen ve alınan ülke Almanya'dır.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık döneminde 147 dakika olarak gerçekleşen sabit MoU, bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,2 azalırken bir önceki döneme göre de %4,2 oranında azalmıştır.
- 2014 yılı üçüncü çeyreğinde Türk Telekom'un abone başına aylık geliri 23,07 TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde 210 milyon TL olarak gerçekleşen Türk Telekom'un sabit yatırım tutarı, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %47,9 oranında azalırken bir önceki döneme göre %50 oranında artmıştır.

İnternet ve Genişbant

- 2008 yılında 6 milyon genişbant internet abonesi bulunurken, altı yıla yakın bir sürede altı katı aşan artışla 2014 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla 40 milyona yaklaşmıştır.
- 2014 yılının üçüncü çeyreğinde toplam internet aboneliğinde bir önceki üç aylık döneme göre %7,6 artış gerçekleşmiş olup, mobil ve özellikle fiber internet abonelerinin artmasıyla birlikte internet abone sayısındaki genel artış eğilimi devam etmiştir. Toplam internet abone sayısının yıllık artış oranı ise %28,2 olarak gerçekleşmiştir.
- 2011 yılı üçüncü çeyreğine kadar artış gösteren xDSL abone sayısı bu dönemden sonra düşüş eğilimine geçmiş ve bu düşüş 2012 yılı dördüncü çeyreğinde yerini

tekrar artışa bıraksa da bundan sonraki süreçte yatay bir eğilim göstererek, 2014 yılı üçüncü çeyrekte 6,7 milyonu geçmiştir.

- Kablo internet abone sayısı önceki üç aylık döneme göre %3,8 oranında artarak 514.965'e çıkmıştır.
- 2014 yılı üçüncü çeyrekte internet servis sağlayıcılığına ilişkin toplam gelir yaklaşık 1,18 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Türkiye'deki sabit genişbant abonelerinin yaklaşık %53'ünün 4-8 Mbit/sn hızda bağlantı sunan paketleri tercih ettikleri görülmektedir.
- Mobil bilgisayardan internet abonelerinin kullanım miktarına bakıldığında 100 MB üzeri kullanımı olan abonelerin oranının %81 olduğu anlaşılmaktadır. En az kullanımı gösteren 0-50 MB aralığında ise abonelerin yaklaşık %15'i bulunmaktadır. Mobil cepten internet abonelerinden 100 MB üzeri kullanımı olan abonelerin oranı ise %52, 0-50 MB aralığında kullanımı olan abonelerin oranı da yaklaşık %35'dir.
- Alternatif işletmecilerin xDSL teknolojisi ile sundukları hizmetin genişbant pazarındaki payı 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla %12,4 olarak gerçekleşirken bu dönemde özellikle fiber genişbantın etkisi ile birlikte TNet'in genişbant pazarındaki xDSL payı gerilemeye devam ederek %65 seviyelerine inmiştir. Bunun yanında alternatif işletmecilerin 6,7 milyonu aşan xDSL abonelerindeki payı ise %16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca toplam genişbant pazarında kablo internet hizmeti sunan işletmecinin pazar payı %5,9 olurken fiberin pazar payı %16 olarak gerçekleşmiştir.
- Türkiye'de nüfusa göre sabit genişbant penetrasyon oranı %11,4 iken OECD ülkeleri penetrasyon ortalaması %27'dir. Mobil genişbant penetrasyon oranı Türkiye'de %40,6 iken OECD ortalaması %72,4'dür.
- 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla "Nic.tr" kayıtlarında 355.780 adet ".tr" uzantılı alan adı bulunmaktadır. Bu alan adlarının %74,8'i "com.tr", %7,8'i "gen.tr", %3,6'sı "gov.tr", %3,2'si ise "web.tr" uzantısına sahiptir.
- 2005 yılında 3 (üç), 2006 yılında ise 1 (bir) adet olmak üzere toplam 4 (dört) adet elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı hâlihazırda yetkilendirilmiş olup 2014 Eylül sonu itibarıyla 1.200.616 elektronik imza ve 340.334 mobil imza olmak üzere toplam 1.540.950 elektronik sertifika oluşturulmuştur.

Mobil Pazar

- Eylül 2014 itibarıyla Türkiye’de yaklaşık %93,8¹ penetrasyon oranına karşılık gelen toplam 71.908.742 mobil abone bulunmaktadır. 0-9 yaş nüfus hariç olmak üzere mobil penetrasyon oranı %112’ye çıkmaktadır.
- 2014 yılı üçüncü çeyrekte 3G abone sayısı 56.780.787’e ulaşırken; 3G hizmetiyle birlikte mobil bilgisayardan ve cepten internet hizmeti alan mobil genişbant abone sayısı da 31.104.046’ya yükselmiştir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte toplam mobil internet kullanım miktarı ise 89.940 TByte olarak gerçekleşmiştir.
- 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla M2M abone sayısı 2,4 milyon civarındadır.
- 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla faturalı mobil genişbant abone sayısı 15.087.274 olarak, ön ödemeli mobil genişbant abone sayısı ise 16.016.772 olarak gerçekleşmiştir.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık döneme bakıldığında mobil abonelerin yaklaşık %57,08’ini ön ödemeli abonelerin oluşturduğu, son bir yıl içerisinde faturalı abonelerin oranının %42,26’dan %42,92’ye çıktığı görülmektedir.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde numara taşıma sayısı bir önceki üç aylık döneme göre %5,1 oranında artarak yaklaşık 3.655.772 olarak gerçekleşmiştir. 10 Kasım 2014 tarihi itibarıyla de toplam 75.502.139 numara taşınmıştır.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönem itibarıyla abone sayısına göre Turkcell’in %48,30; Vodafone’un %29,13; Avea’nın ise %22,57’lik paya sahip olduğu görülmektedir.
- 2014 yılı üçüncü çeyrek dönem itibarıyla gelire göre pazar payları incelendiğinde Turkcell’in pazar payının %46,32 , Vodafone ve Avea’nın ise sırasıyla %32,29 ve %21,39 seviyelerinde olduğu görülmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte gelire göre pazar payları 2013 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında Turkcell’in pazar payının yaklaşık 2,89 puan azaldığı, Avea’nın pazar payının 1,73 puan, Vodafone’un pazar payının ise 1,16 puan arttığı görülmektedir.
- 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla Avea abonelerinin %46,7’sinin, Turkcell abonelerinin %42,6’sının, Vodafone abonelerinin ise %40,25’inin faturalı abonelerden oluştuğu görülmektedir.

¹ 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Türkiye nüfusu 76.667.864 kişidir (TÜİK).

- Toplam mobil abonelerin yaklaşık %90,7'sini bireysel, %9,3'ünü ise kurumsal aboneler oluşturmaktadır.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemi trafik bilgileri bir önceki üç aylık dönemle kıyaslandığında toplam trafiğin %1,92 oranında arttığı, geçen senenin aynı dönemi ile kıyaslandığında ise %10,57 oranında arttığı görülmektedir. Turkcell'in trafiğinin %1,53 oranında, Vodafone'un trafiğinin %2,83 oranında; Avea'nın trafiğinin ise %1,36 oranında arttığı görülmektedir. Geçen senenin aynı dönemine göre kıyaslandığında Turkcell'in trafik hacminde %1,85 Vodafone'un trafik hacminde %10,64 ve Avea'nın trafik hacminde %26,51 oranında artış olduğu görülmektedir.
- 2014 yılı üçüncü çeyrekte de mobil şebekelerden en fazla trafik gönderilen ve alınan ülke Almanya'dır.
- Avea, Vodafone ve Turkcell hatlarından en çok aranan kısa numara 112 (Sihhi İmdat)'dir.
- 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde SMS sayısının yaklaşık 30,738 milyon civarında gerçekleştiği, 2011 yılında işletmecilerin başlattığı kampanyalar ile hızlı bir yükseliş yaşayan MMS sayısının ise yaklaşık 31,1 milyona düştüğü görülmektedir.
- İşletmeci bazında gönderilen SMS ve MMS sayıları incelendiğinde 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde bir önceki çeyreğe göre Avea'nın SMS sayısı %2,15 artmış; MMS sayısı %6,30 azalmış; Turkcell'in SMS sayısı %9,26; MMS sayısı %11,79 azalmış ve Vodafone'un SMS sayısı %4,12 azalmış; MMS sayısı %0,17 artmıştır.
- Konuşma gelirleri Turkcell'in gelirlerinin %62,17'sini Vodafone'un gelirlerinin %61,67'sini ve Avea'nın gelirlerinin %52,26'sını oluşturmaktadır. SMS+MMS gelirleri Turkcell'in gelirlerinin %7,08'ini, Vodafone'un gelirlerinin %11,24'ünü ve Avea'nın gelirlerinin %11,14'ünü oluşturmaktadır. Data gelirleri ise Turkcell'de %25,85, Vodafone'da %25,11 ve Avea'da %32,37'lik paya sahiptir.
- 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla Turkcell için abone başına aylık gelir 23,83TL, Vodafone için 22,21 TL, Avea için ise 22,87 TL'dir.
- Eylül 2014 itibarıyla Turkcell'in MoU değeri 306 dakika, Vodafone'un 426 dakika ve Avea'nın ise 448 dakika olarak gerçekleşmiştir.

- 2014 üçüncü çeyreğinde 370dakika olan ortalama aylık mobil kullanım süresi ile Türkiye, raporda 2014 ikinci çeyrek verilerine yer verilen Avrupa ülkelerine kıyasla en fazla mobil telefonla görüşme yapan ülke olmuştur.

Diğer Hizmetler

- 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla alternatif işletmecilerin toplam fiber uzunluğu 52.801 km'dir. Türk Telekom'un ise 186.723 km fiber altyapısı bulunmaktadır. Bunun yaklaşık 123.726 km'si omurga, geri kalan kısmı erişim amaçlı kullanılmaktadır.
- Alternatif altyapı işletmecilerinin elde ettikleri toplam gelir yaklaşık 170,3 milyon TL seviyesindedir.
- Türksat'ın 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla toplam kablo TV abone sayısı 1.152.103 olup Teledünya markasıyla sunulan sayısal kablo TV abone sayısı 635.436 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, kablo telefon hizmetinden yararlanan 42.882 Türksat abonesi bulunmaktadır.
- Uydu haberleşme hizmetleri konusunda yetkilendirilmiş işletmeciler 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla 10.799 aboneye uydu yer istasyonlarıyla uluslararası internet bağlantıları, video konferans, noktadan noktaya uluslararası uydu data devreleri gibi hizmetleri sağlamaktadır. Bu hizmete ilişkin toplam gelirler ise yaklaşık 60 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Uydu Platform hizmet grubundan "İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı" 2014 yılı üçüncü çeyreği için toplam 4.729.773'tür. Bu hizmete ilişkin toplam gelirler ise yaklaşık 332 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.
- GMPCS Mobil Telefon hizmet grubunda toplam abone sayısı 2014 yılı üçüncü çeyreği için 6.164'tür. GMPCS hizmetlerine ilişkin gelir ise yaklaşık 2,23 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.
- Rehberlik hizmeti kapsamında 2014 yılı üçüncü çeyreğinde toplam çağrı sayısı 10.530.948 olup toplam çağrı süresi 17.533.246 dakikadır. Numara ile sorgulama hizmeti 2011 yılı üçüncü çeyreğinde sunulmaya başlanmış ve bu kapsamda 2014 yılı üçüncü çeyreğinde 4.226.633 adet numara ile sorgulama gerçekleştirilmiştir. Yine bu çeyrekte toplam 21.483.555 adet isim ile sorgulama yapılmıştır. Yapılan

sorgulamaların 15.443.022 adedinde bireysel numara ve 8.511.580 adedinde kurumsal numara sorgulanmıştır. Rehberlik hizmeti sunan işletmecilerin üç aylık gelirleri ise yaklaşık 22,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

- Ortak kullanımlı telsiz hizmeti sunan işletmecilerin toplam abone sayısı 2.548 ve kullanıcı sayısı 75.584 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte bu hizmetlerden sağlanan gelir yaklaşık 4,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

KISALTMALAR

Rapor kapsamında adı geçen işletmeciler ve kısaltmalarına aşağıda yer verilmektedir.

İŞLETMECİ ADI	KISALTMA
1 NET TELEKOM VE İLETİŞİM HİZM. PAZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	1Net
ADDRES BİLGİ TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Addres
AKAR TELEKOM VE İLETİŞİM HİZMETLERİ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	Akar Telekom
ASSİSTT REHBERLİK VE MÜŞTERİ HİZM. A.Ş.	AssisTT
AT&T GLOBAL İLETİŞİM SERVİSLERİ LTD. ŞTİ.	AT&T Global
AVEA İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	Avea
AVENCOM TELEKOM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	Avencom
BALSES İLETİŞİM TEKNOLOJİ BİLGİSAYAR HİZ. İTH. İHR. TİC. LTD. ŞTİ.	Balses
BEŞTEK TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM HİZMETLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	BeşteK
BİZFONİK TELEKOMÜNİKASYON HİZM. A.Ş.	Bizfonik
BN TELEKOM HABERLEŞME TİCARET A.Ş.	BN Telekom
BT BİLİŞİM HİZM. A.Ş.	BT Bilişim
BT TELEKOM HİZM. A.Ş.	BT Telekom
BULUTFON TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. AŞ	Bulutfon
CALLTÜRK TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Callturk
DEKSARNET TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	Deksarnet
DİGİTAL PLATFORM TENOLOJİ HİZMETLERİ A.Ş.	Digital Platform (Digiturk)
DİLEK TELEKOM İLETİŞİM VE BİLİŞİM HİZMETLERİ TİC. LTD. ŞTİ.	Dilek Telekom
DOĞAN İLETİŞİM ELEKTRONİK SERVİS HİZMETLERİ VE YAYINCILIK A.Ş.	Doğan İletişim
DOĞAN TV DİGİTAL PLATFORM İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.	Doğan TV Digital (D-Smart)
DORUK İLETİŞİM VE OTOMASYON SAN. VE TİC. A.Ş.	Doruknet
DURU TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Duru Telekom
ELFE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ TİC. LTD. ŞTİ.	Elfe İletişim
ESER TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. A.Ş.	Eser Telekom
ESKİŞEHİR BİLİŞİM İLETİŞİM SAN. VE TİC. AŞ	Eskişehir
EQUANT İSTANBUL TELEKOM A.Ş.	Equant İstanbul
FIRAT TELEKOM TİC. LTD. ŞT	Fırat Telekom
FLYNET TELEKOMÜNİKASYON HAB. TİC. LTD. ŞTİ.	Flynet
FONİVA TELEKOMÜNİKASYON HİZ. A.Ş.	Foniva
FORTİS TELEKOMÜNİKASYON SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Fortis Telekom
GLOBAL TEKNOLOJİ TELEKOMÜNİKASYON HİZM. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Global Telekom
GLOBALSTAR AVRASYA UYDU SES VE DATA İLETİŞİMİ A.Ş.	Globalstar
GRİD TELEKOMÜNİKASYON HİZM. A.Ş.	Grid Telekom
GÜVEN TELEKOM BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Güven Telekom
HAKAY TELEKOMÜNİKASYON TİC.LTD.ŞTİ.	Hakay Telekom
HİMNİT İLETİŞİM HİZM. LTD. ŞTİ.	Himnet
INFOLINE REHBERLİK VE ÇAĞRI MERKEZİ HİZM. A.Ş.	Infoline

İŞLETMECİ ADI	KISALTMA
IPC TELEKOMÜNİKASYON TİC. LTD. ŞTİ.	IPC Telekom
İKON İLETİŞİM TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	İkon İletişim
İŞ NET ELEKTRONİK BİLGİ ÜRETİM DAĞITIM TİC. VE İLETİŞİM HİZM. A.Ş.	İş Net
JAN İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Jan İletişim
KOBİKOM İLETİŞİM BİLİŞİM HİZMETLERİ ELEKTRİK ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	Kobikom
KOMSHU İLETİŞİM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	Komshu
KULE HİZMET VE İŞLETMECİLİK A.Ş.	Kule Hizmetleri
MEDİTERRANEAN NAUTILUS TELEKOMÜNİKASYON HİZM. TİC. A.Ş.	Mednautilus
MEGA ULUSLARARASI TELEKOMÜNİKASYON HİZM. A.Ş.	Mega Telekom
METRONET İLETİŞİM TEKNOLOJİ A.Ş.	Metronet
MİKROTEL İLETİŞİM VE TELEKOMÜNİKASYON TİC. LTD. ŞTİ.	Mikrotel
MİLLENİCOM TELEKOMÜNİKASYON HİZM. A.Ş.	Millenicom
MLT TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	MLT Telekom
MOBİLJET TELEKOMÜNİKASYON LTD. ŞTİ.	Mobiljet
MOBİLKOM ELEKTRONİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.	Mobilkom
MTCTR MEMOREX TELEKOMÜNİKASYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	MTCTR Memorex
MUTLU TELEKOMÜNİKASYON HİZM. TİC. LTD. ŞTİ.	Mutlu Telekom
NETGSM İLETİŞİM VE BİLGİ TEKNOLOJİLERİ A.Ş.	NetGSM
NETONLINE İLETİŞİM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	Netonline
NETSA YAZILIM LTD. ŞTİ.	Netsa
OMS BİLİŞİM VE TELEKOMÜNİKASYON HİZM. DIŞ TİC. LTD. ŞTİ	OMS Telekom
OYAK TELEKOMÜNİKASYON HİZM. AŞ	Oyak
PASİFİK TELEKOM LTD. ŞTİ	Pasifik Telekom
PLUSS TELEKOM İLETİŞİM TİC. LTD. ŞTİ	Pluss Telekom
REHBERLİK HİZMETLERİ SERVİSİ A.Ş.	Rehberlik Hizmetleri Servisi
ROİTEL TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	Roitel
SAHRA TELEKOM TİC. LTD. ŞTİ.	Sahra Telekom
SİNERJİ TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	Sinerji
SKYNET İLETİŞİM HİZMETLERİ AŞ	Skynet
SUPERONLINE İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	Superonline
T SYSTEMS TELEKOMÜNİKASYON LTD. ŞTİ.	T-Systems
TEKNOMOBİL UYDU HABERLEŞME A.Ş.	Teknomobil
TEKNOTEL TELEKOMÜNİKASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	Teknotel
TELEKUTU İLETİŞİM HİZM. LTD. ŞTİ.	Telekutu
TELNET TELEKOM HİZM. A.Ş.	Telnet
TELSAM TELEKOMÜNİKASYON YAZILIM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Telsam
TESCOM TELE. VE İLT. HİZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Tescom
TSM BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HİZM. TİC. VE SAN. A.Ş.	TSM Bilişim
TTM TEL. VE İLETİŞİM HİZM. SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	TTM Telekom
TTNET A.Ş.	TTNET
TURKCELL İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	Turkcell
TURKNET İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	Turknet

İŞLETMECİ ADI	KISALTMA
TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	Türk Telekom
TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME A.Ş.	Türksat
ÜNİVERSAL BİLİŞİM VE HABERLEŞME HİZM. LTD. ŞTİ.	Universal Bilişim
ÜNİVERSAL TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	Üniversal Telekom
VASTECH İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Vastech
VATANNET TELEKOM BİLİŞİM HİZM. LTD. ŞTİ.	Vatannet
VERİMOR TELEKOMÜNİKASYON TİCARET LTD. ŞTİ.	Verimor Telekom
VERİTA İLETİŞİM HİZMETLERİ TİC. LTD. ŞTİ.	Verita
VERİZON ULUSLARARASI TELEKOMÜNİKASYON TİC. LTD. ŞTİ.	Verizon
VODAFONE ALTERNATİF TELEKOM HİZM. A.Ş.	Vodafone Alternatif
VODAFONE NET İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.	Vodafone Net
VODAFONE TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	Vodafone
VOİP TELEKOMÜNİKASYON HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	Voip Telekom
VOYS TELEKOMÜNİKASYON HİZMETLERİ A.Ş.	Voys Telekom
YENİ TELEKOM İNTERNET HİZM. LTD. ŞTİ.	Yeni Telekom

1 GENEL PAZAR VERİLERİ

Bu rapor, Türkiye elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecilerin Kurumumuza göndermiş oldukları veriler esas alınarak hazırlanmış olup rapor kapsamında 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) ait veriler önceki dönemler ile kıyaslamalı olarak incelenmektedir.

1.1 YETKİLENDİRME VE HİZMET TÜRLERİNE GÖRE İŞLETMECİ SAYILARI

11 Kasım 2014 itibarıyla elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecisi sayısı 654 olup bu işletmecilere verilen yetkilendirme sayısı 1094'dür. Çizelge 1-1'de hizmet türlerine göre yetkilendirme sayılarına yer verilmektedir.

Çizelge 1-1 Hizmet Türlerine göre Yetkilendirme Sayıları

Yetkilendirme Türü	Hizmetler	Yetkilendirme Sayısı
Görev Sözleşmesi	Uydu ve Kablo TV Hizmetleri	1
İmtiyaz Sözleşmesi	GSM Hizmeti	3
	IMT-2000/UMTS Hizmeti	3
	Çeşitli Telekomünikasyon Hizmetleri	1
Bildirim Kapsamında Hizmet Veren İşletmeciler	Uydu Haberleşme Hizmeti	34
	Uydu Platform Hizmeti	16
	Altyapı İşletmeciliği Hizmeti	142
	İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti	331
	Sabit Telefon Hizmeti	53
	Kablolu Yayın Hizmeti	25
	GMPCS Mobil Telefon Hizmeti	7
	Hava Taşıtlarında GSM 1800 Mobil Telefon Hizmeti	4
	Sanal Mobil Şebeke Hizmeti	56
Kullanım Hakkı Kapsamında Hizmet Veren İşletmeciler	GMPCS Mobil Telefon Hizmeti	3
	Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti	80
	Altyapı İşletmeciliği Hizmeti	9
	Sabit Telefon Hizmeti	289
	Rehberlik Hizmeti	8
	Sanal Mobil Şebeke Hizmeti	29
TOPLAM		1094

1.2 İŞLETMELERİN GELİR VE KÂRLARI

Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin 2009 yılından itibaren yıllık net satış gelirlerine Çizelge 1-2'de yer verilmektedir. 2013 yılında toplam net satış gelirleri bir önceki yıla göre %5 artışla 25 milyar TL'ye yaklaşmıştır.

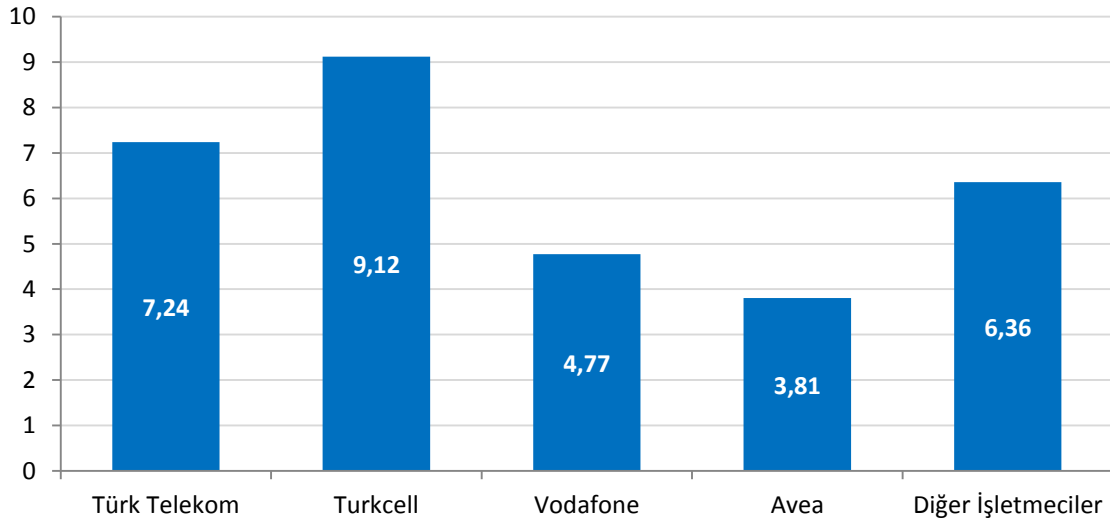
Çizelge 1-2 Türk Telekom ve Mobil İşletmecilerin Yıllık Net Satış Gelirleri, ₺*

Net Satış*(₺)	2009	2010	2011	2012	2013
T.Telekom	7.700.260.858	7.340.362.030	7.374.599.666	7.253.226.575	7.237.240.887
Turkcell	8.025.025.237	7.991.150.227	8.332.040.983	8.828.290.710	9.123.141.855
Vodafone	2.584.989.000	3.349.822.000	3.741.607.933	4.380.371.258	4.773.658.515
Avea	2.406.805.292	2.497.421.759	2.906.743.653	3.354.467.547	3.808.180.931
TOPLAM	20.717.080.387	21.178.756.016	22.354.992.235	23.816.356.090	24.942.222.187

* İşletmecilerin Kurumumuza gönderdiği kesinleşmiş yıllık gelir tabloları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Şekil 1-1'de 2013 yılı sonu itibarıyla işletmecilerin gelir dağılımı gösterilmektedir. Pazarda Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecileri haricindeki işletmecilerin net satış gelirleri toplamı 6,36 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

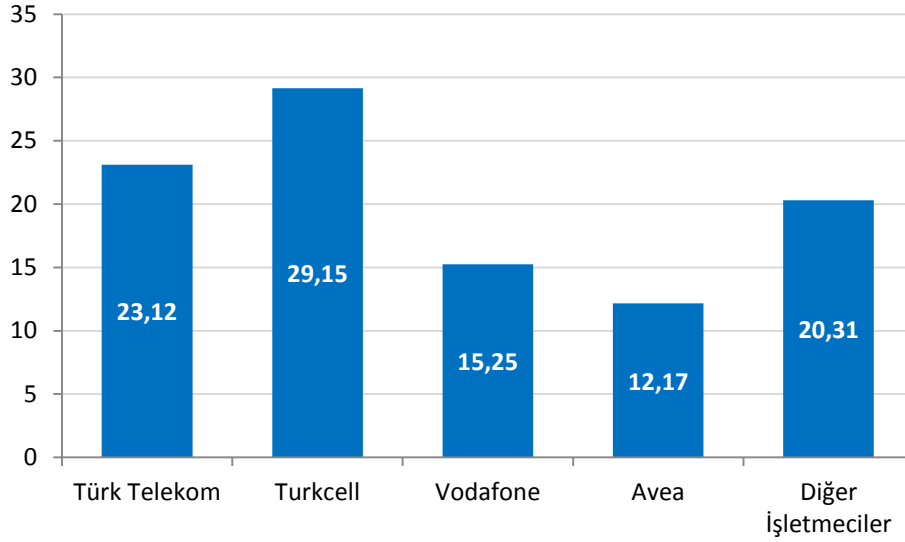
Şekil 1-1 Toplam Gelirin İşletmeciler Arasında Dağılımı, 2013, Milyar ₺*

*Şebeke işletmecilerine ait gelirler, Kurumumuza gönderilen kesinleşmiş yıllık gelir tabloları dikkate alınarak, diğer işletmecilere ait gelirler ise işletmeci veri formları kapsamında Kurumumuza gönderilen gelir bilgileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Şekil 1-2'de 2013 yılında elde edilen toplam gelirin işletmeciler arasında yüzdesel dağılımına yer verilmektedir. 2013 yılında toplam gelirlerin yaklaşık %29,15'ini Turkcell, %23,12'sini Türk Telekom, %15,25'ini Vodafone, %12,17'sini Avea ve %20,31'ini diğer işletmeciler elde etmiştir.

Şekil 1-2 İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2013, %

Çizelge 1-3'te Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin üç aylık net satış gelirlerine yer verilmekte olup söz konusu değerler işletmecilerin Kurumumuza bildirdiği kesinleşmemiş gelir bilgilerini içermektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin net satış gelirleri yaklaşık 7,3 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 1-3 Türk Telekom ve Mobil İşletmecilerin Üç Aylık Net Satış Gelirleri, ₺*

Net Satış (₺)	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
Türk Telekom	1.810.509.445	1.817.517.743	1.841.304.824	1.864.910.968	1.968.569.071
Turkcell	2.365.114.942	2.239.520.050	2.204.904.252	2.295.798.874	2.477.025.035
Vodafone	1.468.827.698	1.496.734.109	1.584.537.273	1.617.740.772	1.726.949.041
Avea	972.605.176	943.458.183	957.083.201	1.055.891.809	1.143.942.329
TOPLAM	6.617.057.261	6.497.230.085	6.587.829.551	6.834.342.423	7.316.485.475

* 2014-3'ncü çeyrek verileri tüm işletmecilerin IFRS (International Financial Reporting Standards) sistemi aracılığıyla hesaplayarak Kurumumuza göndermiş oldukları üç aylık net satış rakamları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kesinleşmiş net satış bilgileri değildir.

Çizelge 1-4'te Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin 2008-2013 yılları arasında elde ettikleri net kâr rakamlarına yer verilmektedir.

Çizelge 1-4 Türk Telekom ve Mobil İşletmecilerin Yıllık Net Kâr Değerleri, ₺*

Net Kar (₺)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
T.Telekom	2.610.791.956	2.746.613.306	2.956.000.797	2.468.971.871	2.995.771.673	1.277.260.000
Turkcell	3.045.492.807	2.237.697.000	2.154.605.000	2.262.195.067	2.421.010.843	2.365.193.056
Vodafone	-582.206.309	-1.397.657.291	-239.277.770	-696.907.047	-91.669.117	40.981.479
Avea	-514.343.382	-1.240.086.183	-962.938.607	-1.054.556.808	-752.521.475	-726.954.492

*Net kâr rakamları işletmecilerin yıllık olarak gönderdikleri kesinleşmiş gelir tabloları dikkate alınarak hazırlanmaktadır.

Çizelge 1-5'te Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecileri haricindeki işletmecilerin 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla gelir bilgilerine yer verilmektedir. Yetkilendirme türleri arasında gelir kırılımını sağlayamayan işletmecilerin gelir bilgilerine ana faaliyet alanında yer verilmiştir. Bu çerçevede, aşağıda belirtilen yetkilendirme türleri kapsamında sektörde faaliyet gösteren diğer işletmecilerin toplam gelirleri 2014 yılı üçüncü çeyreğinde 1,9 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

Çizelge 1-5 Diğer İşletmecilerin Üç Aylık Gelir Bilgileri, ₺*

YETKİLENDİRME TÜRÜ	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
İSS	1.035.472.403	1.186.313.849	1.151.274.415	1.178.104.243	1.184.990.337
STH	278.027.268	266.149.367	269.898.385	292.080.183	297.090.202
ALTYAPI	134.931.694	141.024.831	156.914.030	167.370.274	170.349.056
UYDU HABERLEŞME	61.849.689	75.567.418	64.058.866	67.719.903	60.220.838
REHBERLİK	21.358.769	18.785.663	15.459.780	16.803.773	22.892.570
KABLO TV	89.827.987	100.501.499	110.534.588	105.148.267	109.019.212
GMPCS	3.882.222	3.508.254	2.143.905	3.755.230	2.227.269
OKTH	3.458.719	3.332.752	4.400.977	5.099.146	4.221.024
TOPLAM	1.628.808.751	1.795.183.633	1.774.684.947	1.836.081.019	1.851.010.508

* İşletmecilerin Kurumumuza gönderdiği 3 aylık gelir bilgileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Çizelge 1-6'da Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecileri haricinde aşağıda belirtilen yetkilendirme türleri kapsamında hizmet sunan işletmecilerin, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında sahip oldukları yetkilendirmeler kapsamında işletmeci veri formları ile Kurumumuza sundukları gelir bilgilerine yer verilmektedir.

Çizelge 1-6 Diğer İşletmecilerin Yıllık Gelir Bilgileri, ₺*

YETKİLENDİRME TÜRÜ	2011	2012	2013
İSS	3.305.337.762	4.301.963.631	4.186.874.148
STH	464.843.229	701.727.609	972.781.534
ALTYAPI	465.599.939	571.059.398	514.474.454
UYDU HABERLEŞME	154.548.388	250.182.548	240.456.133
REHBERLİK	76.607.221	82.667.281	79.572.290
KABLO TV	199.984.148	354.650.923	337.772.475
GMPCS	15.319.180	14.943.831	12.309.523
OKTH	7.513.069	9.752.793	12.334.586
TOPLAM	4.689.752.936	6.286.948.014	6.356.575.144

* İşletmecilerin Kurumumuza gönderdiği 3 aylık gelir bilgilerinden elde edilmiştir.

1.3 İŞLETMECİ YATIRIMLARI

Çizelge 1-7 ve Çizelge 1-8'de sırasıyla Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin 2014 yılı ikinci çeyrek yatırım bilgilerine ve 2009-2013 yılları arasındaki toplam yıllık yatırım miktarlarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyreğine bakıldığında Türk Telekom ve mobil şebeke işletmecilerinin toplam yatırım miktarının yaklaşık 990 milyon TL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Çizelge 1-7 Türk Telekom ve Mobil Şebeke İşletmecilerinin Üç Aylık Yatırımları, ₺

Yatırım (₺)	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
Türk Telekom	402.530.519	485.434.072	77.722.674	140.024.451	209.905.142
Turkcell	232.362.342	500.220.136	230.186.595	173.944.324	363.784.872
Vodafone	131.810.688	158.267.567	235.363.218	242.557.663	231.594.801
Avea	255.435.882	277.902.727	124.684.946	92.361.855	184.452.413
TOPLAM	1.022.139.431	1.421.824.502	667.957.434	648.888.294	989.737.228

Çizelge 1-8'de yer alan toplam yıllık yatırım bilgilerine bakıldığında 2013 yılı sonunda bir önceki yıla kıyasla Türk Telekom'un yatırımında %4,1 oranında bir azalma görülmektedir. Aynı dönemler için Turkcell'in yatırımları %11,7 oranında artarken Vodafone yatırımları %5,6 artmış Avea yatırımları ise %6,7 oranında azalmıştır.

Çizelge 1-8 Türk Telekom ve Mobil İşletmecilerin Toplam Yıllık Yatırımı, ₺*

Yatırım (₺)	2009	2010	2011	2012	2013
T.Telekom	1.214.950.018	1.099.376.770	1.371.661.333	1.430.588.567	1.372.029.459
Turkcell	1.823.087.000	779.323.342	894.292.037	947.118.055	1.057.753.655
Vodafone	1.556.997.971	1.043.320.000	799.790.150	588.602.244	621.412.373
Avea	1.208.795.929	838.780.574	799.871.481	756.699.109	705.706.896
TOPLAM	5.803.830.918	3.760.800.686	3.865.615.001	3.723.007.975	3.756.902.383

* İşletmecilerin Kurumumuza gönderdiği kesinleşmiş yıllık gelir tabloları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Çizelge 1-9'da pazarda faaliyet gösteren diğer işletmecilerin 2014 yılı üçüncü çeyrek yatırım bilgilerine yer verilmektedir. Buna göre, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde diğer işletmeciler tarafından yaklaşık 304 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 1-9 Diğer İşletmecilerin Üç Aylık Yatırım Bilgileri, ₺*

Yatırım (₺)	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
Diğer İşletmeciler	358.760.988	457.181.021	367.433.755	361.365.315	303.771.660

* İşletmecilerin Kurumumuza gönderdiği 3 aylık yatırım bilgileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Diğer işletmecilerin 2011, 2012 ve 2013'te gerçekleştirdikleri toplam yıllık yatırım miktarlarına ise Çizelge 1-10'da yer verilmektedir.

Çizelge 1-10 Diğer İşletmecilerin Toplam Yıllık Yatırımı, ₺*

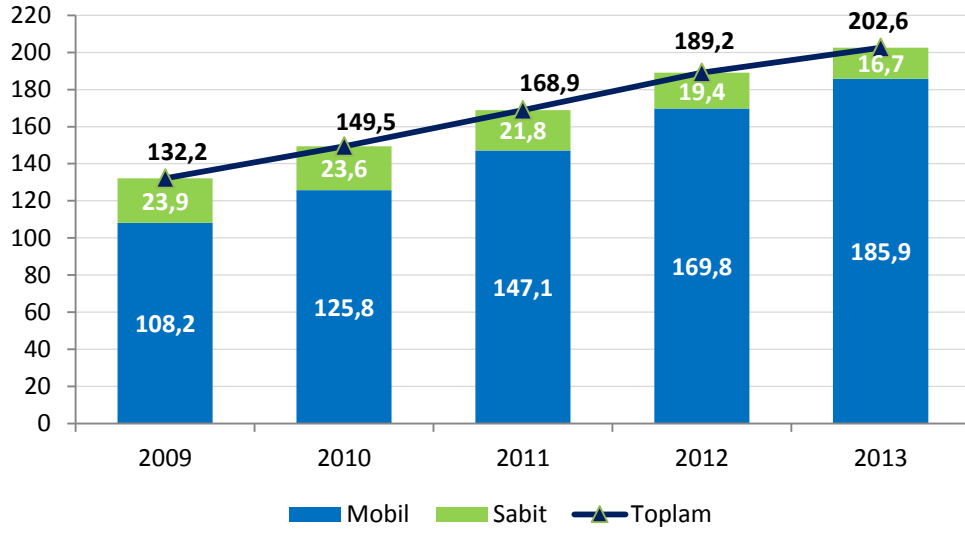
Yatırım (₺)	2011	2012	2013
Diğer İşletmeciler	1.735.048.428	2.038.541.346	1.705.499.637

* İşletmecilerin Kurumumuza gönderdiği 3 aylık yatırım bilgileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

1.4 TOPLAM TRAFİK

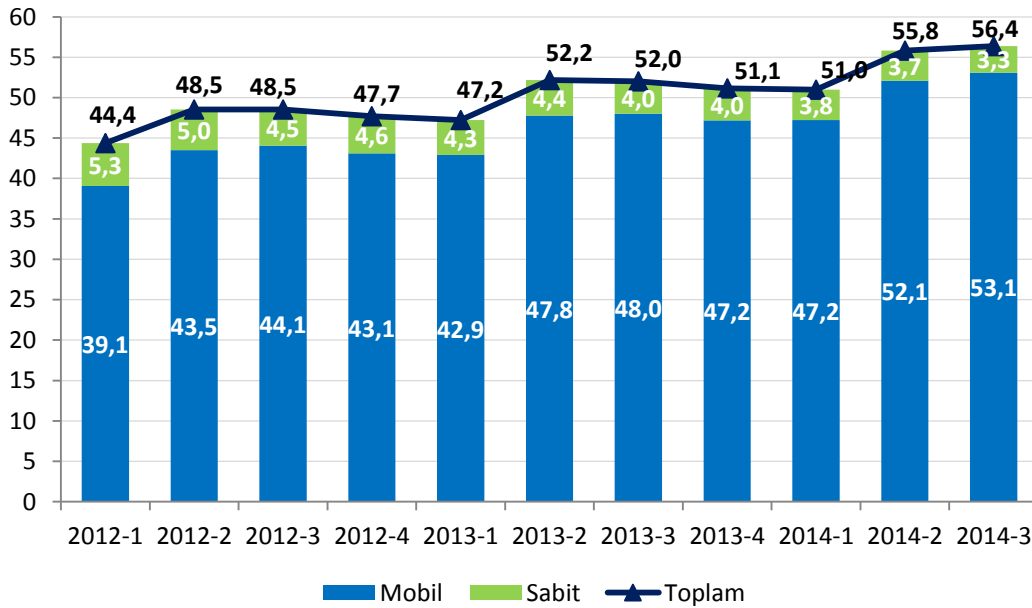
Şekil 1-3 ve Şekil 1-4'te Türkiye elektronik haberleşme sektöründe sabit ve mobil işletmecilerin oluşturduğu toplam trafik miktarına ve dağılımına yer verilmektedir. Toplam trafiğin dağılımına bakıldığında yıllar itibarıyla mobil arama trafik miktarı artarken sabit arama trafik miktarının düştüğü görülmektedir. 2013 yılında, bir önceki yıla göre toplam trafik miktarı %7 artarak 202,6 milyar dakikaya ulaşırken bu trafiğin yaklaşık %92'sini mobil trafik oluşturmuştur.

Şekil 1-3 Toplam Yıllık Arama Trafik Miktarları, Milyar Dakika

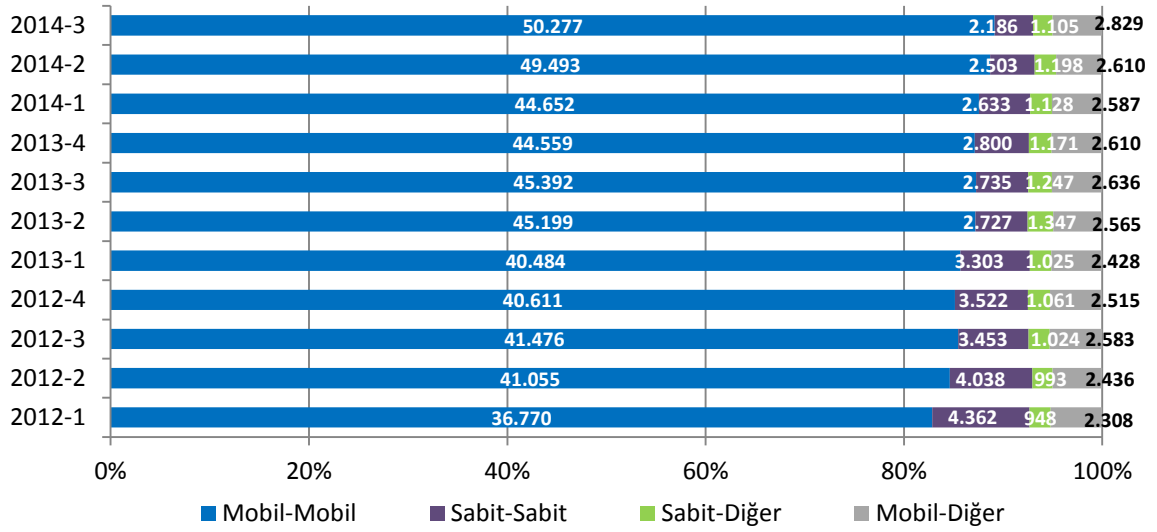
Şekil 1-4'te 2012 yılı başından itibaren üç aylık dönemler halinde sabit ve mobil toplam trafik miktarları verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte toplam mobil trafik miktarı 53,1 milyar dakika olurken sabit trafik miktarı ise 3,3 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki üç aylık döneme göre mobil trafik miktarı %1,9 oranında artarken sabit trafik miktarı ise yaklaşık %11,1 oranında azalmıştır. 2013 yılı üçüncü çeyrekte yaklaşık 52,0 milyar dakika olan toplam trafik miktarı, 2014 yılı üçüncü çeyrekte yaklaşık 56,4 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 1-4 Toplam Üç Aylık Arama Trafik Miktarları, Milyar Dakika

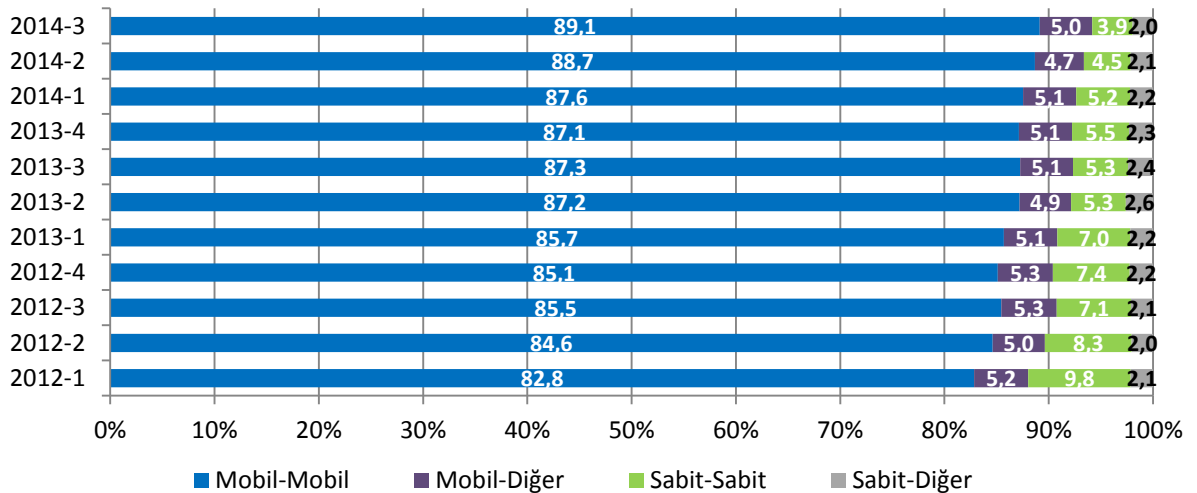
Türkiye elektronik haberleşme sektöründe sabit ve mobil işletmecilerin oluşturduğu trafiğin yönler göre dağılımı üçer aylık dönemler halinde aşağıdaki şekillerde kıyaslanmaktadır. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde mobilden mobile trafik miktarı bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık %10,8 oranında artarken sabitten sabite arama trafik miktarı yaklaşık %20,1 oranında azalmıştır. Bir önceki dönemle kıyaslandığında ise mobilden mobile trafik miktarı yaklaşık %1,6 oranında artarken sabitten sabite arama trafik miktarı yaklaşık %12,7 oranında azalmıştır.

Şekil 1-5 Trafik Dağılımı, Milyon Dakika

Toplam trafiğin büyük bir kısmını (%89,1), mobil işletmecilerin kendi şebekelerinde gerçekleşen ve aynı zamanda diğer mobil şebekelere doğru yapılan aramalardan oluşan mobilden mobile giden trafik oluşturmaktadır (Şekil 1-6).

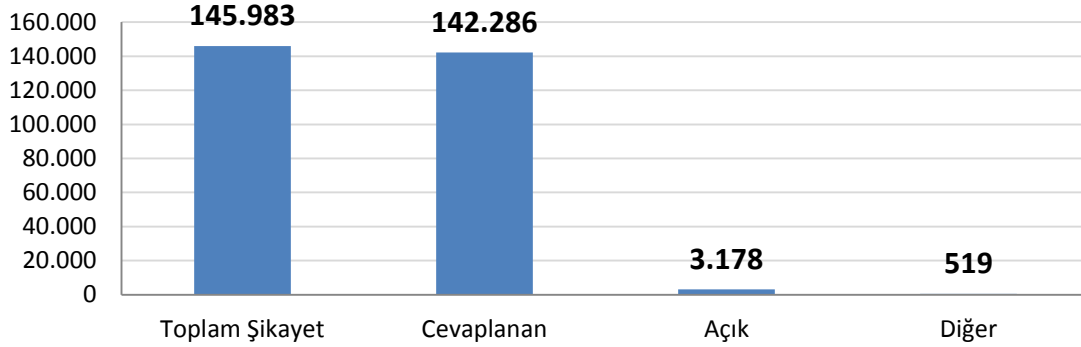
Şekil 1-6 Trafik Dağılımı, %

1.5 TÜKETİCİ ŞİKÂyetLERİ

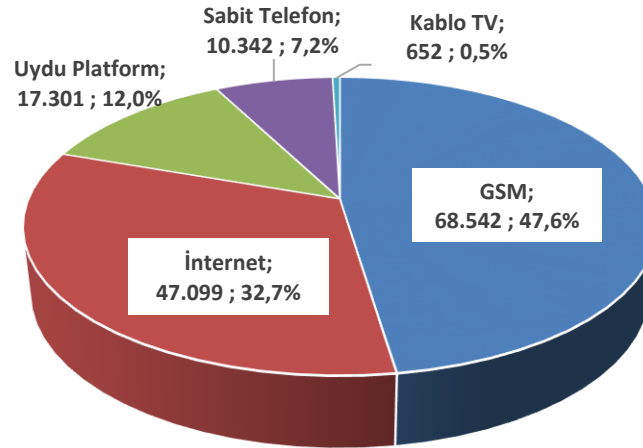
01/08/2012 ile 07/11/2014 tarihleri arasında Kuruma gelen toplam şikâyet sayısı 145.983 olup; bu şikâyetlerin 142.286 tanesi cevaplanmış, 3.178 tanesi işleme konulmuş fakat sonuçlanmamıştır².

Şekil 1-7 01.08.2012 – 07.11.2014 Arası Döneme ilişkin Tüketici Şikâyetleri³

Toplam şikâyetlerin sektör bazında dağılımına bakıldığında, en fazla şikâyetin yaklaşık %48 oranında GSM hizmetleri ile ilgili olarak yapıldığı görülmektedir.

Şekil 1-8 Tüketici Şikâyetlerinin Sektör Bazında Dağılımı

² Gerekli kontrolleri yapılarak ilgili işletmeciye iletilmiş ancak henüz sonuçlanmamış şikâyetler “açık” adı altında gösterilmektedir.

³ 2013 yılının Mart ayından itibaren, Kurumumuza iletilen şikâyetler redaksiyona tabi tutulmadan, işletmecilere yönlendirildiğinden, önceki dönemlerde yer alan “Yönlendirilen” ve “Reddedilen” şikâyetlere ilişkin göstergelere bu raporda yer verilmemiştir. Grafikte yer alan “Diğer” kapsamında, şikâyetin hangi işletmeci ile ilgili olduğunun bilgisi bulunmayan, sistemdeki sınıflandırmalara tabi tutulamayan, Kurumumuz görev ve sorumlulukları ile ilgisi olmayan, başvuru formunda doldurulması gerektiği halde doldurulmayan, başka sektörlerle ilgili olduğu halde Kurumumuza iletilen şikâyetler gibi şikâyetler yer almaktadır.

Yapılan Şikâyetlerin konusu itibariyle değerlendirilmesine aşağıdaki izelge kapsamında yer verilmekte olup en fazla Őikâyete konu hususun faturalara ilişkin olarak gerçekleştiği görülmektedir. Sektörler bazında alınan Şikâyetlerin içinde en fazla yer tutan Şikâyet konularının yüzdesel dağılımına aşağıda yer verilmektedir.

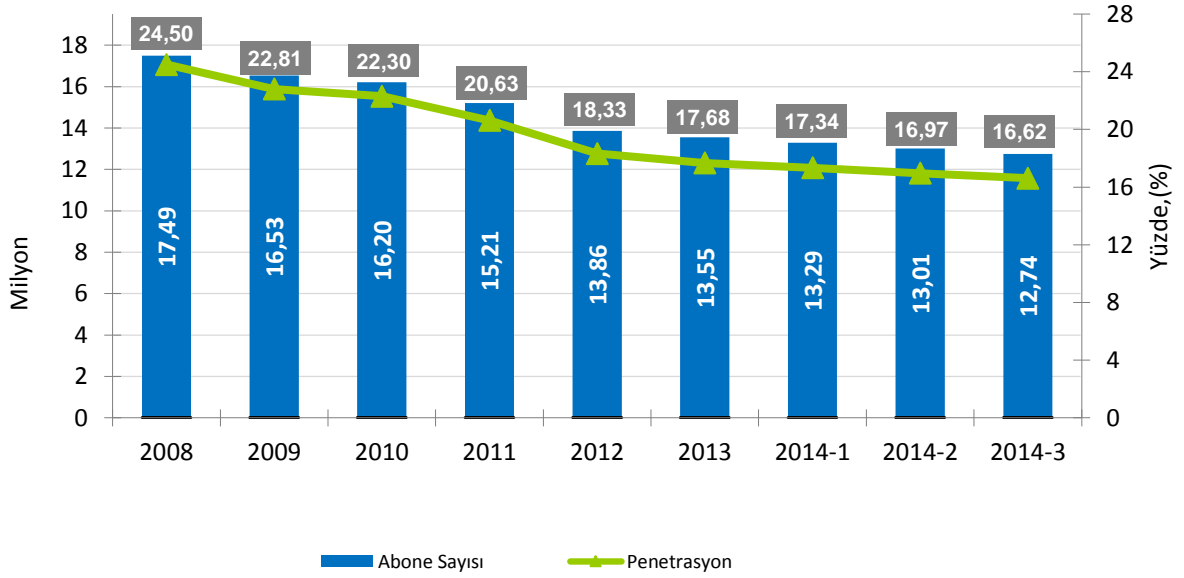
Çizelge 1-11 Tüketicilerin Şikâyetlerinin Konusu İtibariyle Dağılımı

01 Ağustos 2012 – 07 Kasım 2014	İlgili Sektörde En Fazla Şikâyet Edilen Konunun İlgili Sektördeki Toplam Şikâyet içindeki Payı
GSM	Faturalar → %32,97
İnternet Servis Sağlayıcılığı	Faturalar → %18,13
Uydu Platform	Fesih/geçici durdurma → %46,66
Sabit Telefon	Bağlantı Sorunu → %22,55
Kablo TV	Fesih/geçici durdurma → %19,75

2 SABİT PAZAR VERİLERİ

2014 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla 12.741.947 sabit telefon abonesi bulunan Türkiye’de penetrasyon oranı bir önceki çeyreğe göre %2,06 azalarak yaklaşık %16,62 seviyesine düşmüştür⁴ (Şekil 2-1). Türkiye’de ortalama hanehalkı büyüklüğünün 3,69⁵ olduğu göz önünde bulundurulduğunda sabit telefon hizmetlerinin Türkiye’nin önemli bir kesimine ulaştığını söylemek mümkündür.

Şekil 2-1 Sabit Abone Sayısı ve Penetrasyon

Sabit telefon hizmetleri (STH) sunan işletmecilerin⁶ 2014 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla kullanıcı bilgilerine bakıldığında, taşıyıcı ön seçimi kullanıcı sayısının 162.620, arama bazında taşıyıcı seçimi kullanıcı sayısının ise 78.028 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Diğer yöntemlerle STH işletmecilerini kullanarak arama yapan kullanıcı sayısı ise 1.832.852’dir.

⁴ 2013 yılı ikinci çeyreği itibarıyla veri formlarında değişikliğe gidilmiştir. Sabit telefon abone sayısı ilgili dönemin veya çeyreğin sonu itibarıyla aktif sabit hat sayısı (analog telefon hat sayısı, ISDN ses kanalı dengi sayısı, VoIP abonelikleri sayısı gibi unsurların) toplamını kapsamaktadır.

⁵ TÜİK 2012 verisidir.

⁶ STH yetkilendirmesine sahip olan işletmecilerden 66 âdetine ait verilerden elde edilmiştir.

Çizelge 2-1 STH İşletmecilerinin Kullanıcı Sayıları

Yöntem	2013-1	2013-2	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
Taşıyıcı Ön Seçimi	356.285	212.871	211.949	212.636	202.056	206.535	162.620
Arama Bazında Taşıyıcı Seçimi	190.287	93.334	93.075	90.920	88.135	81.650	78.028
Diğer Erişim Yöntemleri	876.109	1.077.760	1.303.710	1.510.217	1.630.681	1.716.398	1.832.852
TOPLAM	1.422.681	1.383.965	1.608.734	1.813.773	1.920.872	2.004.583	2.073.500

Çizelge 2-2’de tüm yöntemlerle ulaşılan kullanıcı sayısı açısından STH işletmecilerinin pazar payları yer almaktadır. Buna göre ilk üç sırada TTNet, Superonline ve Turknet yer almaktadır.

Çizelge 2-2 STH İşletmecilerinin Kullanıcı Sayısına göre Pazar Payları, 2014-3

İşletmeci	Pazar Payı (%)
TTNet	52,8
Superonline	17,4
Turknet	8,9
İş Net	7,2
Millenicom	5,5
Vodafone Net	4,0
TTM Telekom	1,8
NetGSM	1,5
Diğer	0,8

STH işletmecileri ön ödemeli kartlar ile de son kullanıcılara arama hizmetleri sunmaktadır. STH işletmecilerinin 2014 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla sattıkları toplam ön ödemeli kart adedi 3.442.368 olarak gerçekleşmiştir (Çizelge 2-3).

Çizelge 2-3 STH İşletmecileri Toplam Ön Ödemeli Kart Satış Adedi

Dönem	Satılan Kart Miktarı
2013 - 1	3.106.429
2013 - 2	2.265.299
2013 - 3	2.315.831
2013 - 4	2.561.537
2014 - 1	3.279.862
2014 - 2	3.165.354
2014 - 3	3.442.368

2014 yılı üçüncü çeyreği itibarı ile kart satışlarına göre işletmecilerin pazar payları Çizelge 2-4'te gösterilmektedir. Bu çerçevede, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde kart satış adedine göre en yüksek paya sahip ilk üç işletmeci sırasıyla TTM Telekom, İkon İletişim ve IPC Telekom olmuştur.

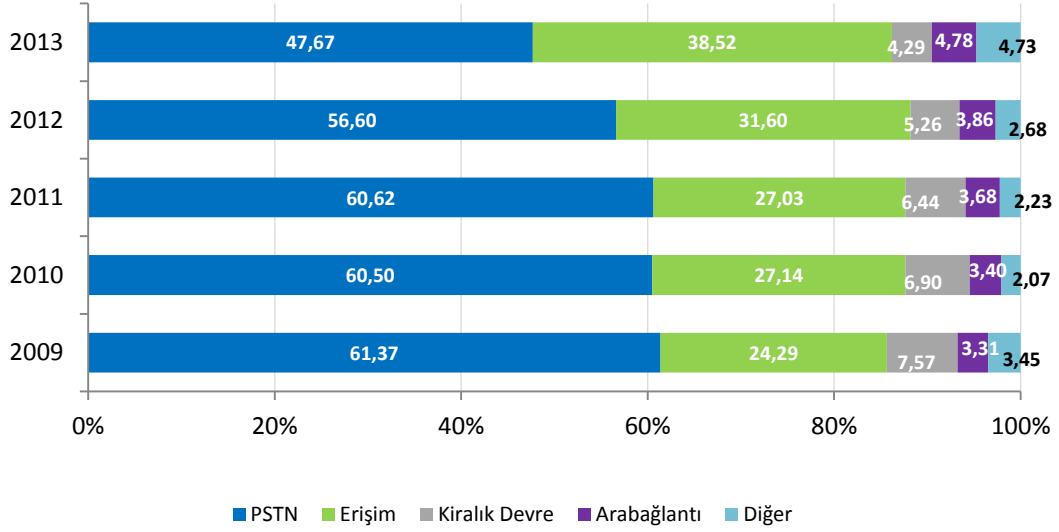
Çizelge 2-4 STH İşletmecilerinin Kart Satışı Sayısına göre Pazar Payları, 2014-3

İşletmeci	Pazar Payı (%)
TTM Telekom	38,9
İkon İletişim	14,6
IPC Telekom	11,7
EMN Telekom	11,2
Superonline	9,4
Millenicom	8,7
Mega Telekom	4,2
Vip	0,8
Diğer	0,4

2.1 SABİT PAZARDA GELİRLER

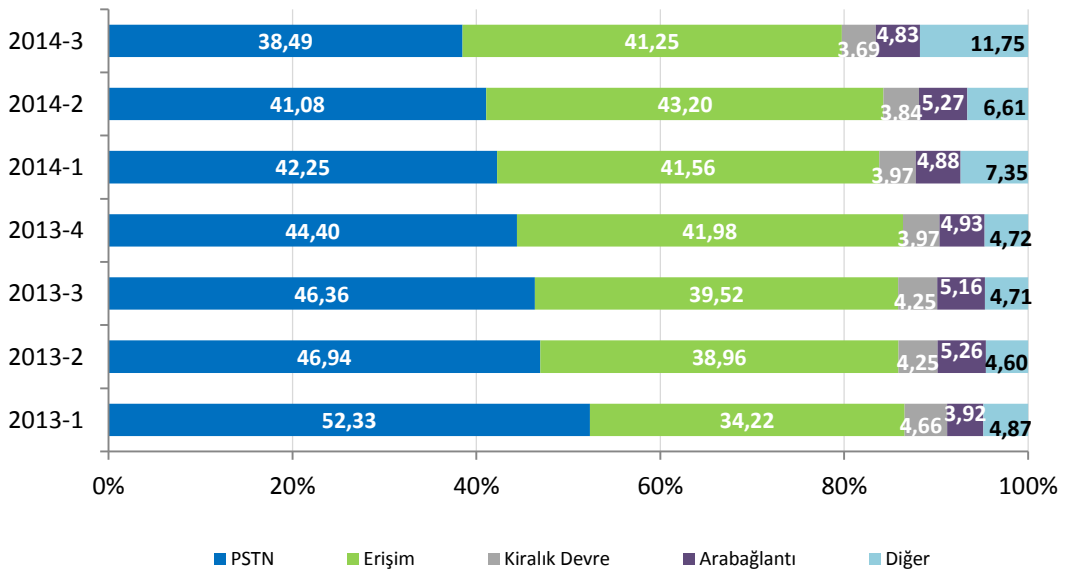
Şekil 2-2'de sabit pazarda Türk Telekom'un yıllık gelirlerinin dağılımına yer verilmektedir. 2013 yılında sabit telefon (PSTN) hizmetleri ile kiralık devre gelirlerinin toplam gelirdeki payının bir önceki yıla göre azaldığı, erişim ve diğer hizmetlerden elde edilen gelirlerin payının ise arttığı görülmektedir. 2009 yılında toplam gelirlerin %61,37'sini oluşturan PSTN hizmetlerinin 2013 yılında toplam gelirlerdeki payı %47,67'ye düşmüştür. Buna karşın, 2009 yılında toplam gelir içinde %24,29'luk bir paya sahip olan erişim hizmetleri 2013 yılında toplam gelir içindeki payını %38,52'ye çıkarmıştır. 2013 yılına bakıldığında kiralık devre gelirleri, toplam sabit gelirlerin %4,29'u, arabağlantı geliri %4,78'i iken yurtdışı hesaplaşma, teleks-teleteks vb. gelirlerin oluşturduğu diğer gelirlerin ise toplam sabit gelirlerin %4,73'ünü oluşturduğu görülmektedir.

Şekil 2-2 Türk Telekom'un Yıllık Sabit Gelirinin Dağılımı, %

Şekil 2-3'te 2013 yılı birinci çeyrekteen itibaren üçer aylık dönemler halinde Türk Telekom'un sabit gelirlerinin dağılımı yer almaktadır. Görüleceği üzere, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde PSTN gelirleri toplam gelirin %38,49'unu teşkil ederken erişim gelirleri toplam gelirin %41,25'ini oluşturmuştur. 2013 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında, PSTN ve kiralık devre gelirlerinin toplam gelir içindeki payının azaldığı, buna karşın erişim hizmetlerinden elde edilen gelirlerin payının arttığı gözlenmektedir.

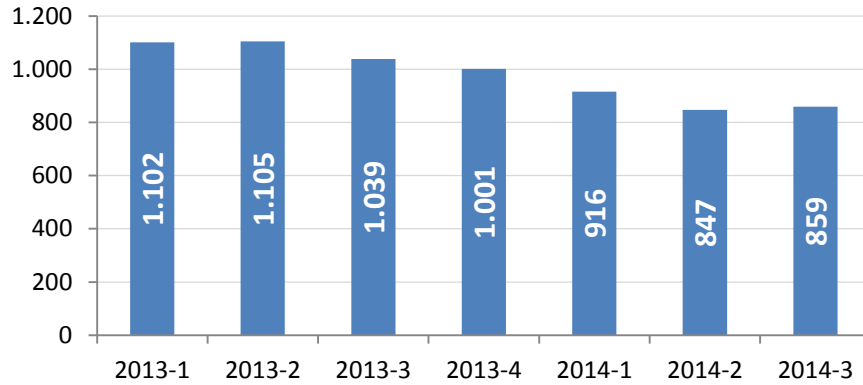
Şekil 2-3 Türk Telekom'un Üç Aylık Gelirinin Dağılımı, %

2.2 SABİTTEN ARAMA GELİRLERİ

2014 yılı üçüncü üç aylık dönem itibarıyla sabit telefon gelirleri yaklaşık 859 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup, bir önceki senenin aynı dönemine göre %17,3 oranında azalırken bir önceki üç aylık döneme göre de %1,4 oranında artmıştır.

Şekil 2-4 Türk Telekom Arama Gelirleri, Milyon ₺*

* Brüt satışlar üzerinden hesaplanmıştır.

Çizelge 2-5'te 2013 yılı birinci çeyrek itibarıyla STH işletmecilerinin elde ettikleri net satış gelirleri toplamına yer verilmektedir. Yaklaşık 2,1 milyon kullanıcı sabit telefon hizmetlerinde alternatif işletmecilerden hizmet almış olup, bu işletmecilerin üç aylık dönem için tüm STH hizmetlerinden elde ettikleri gelirler 297 milyon TL civarında gerçekleşmiştir.

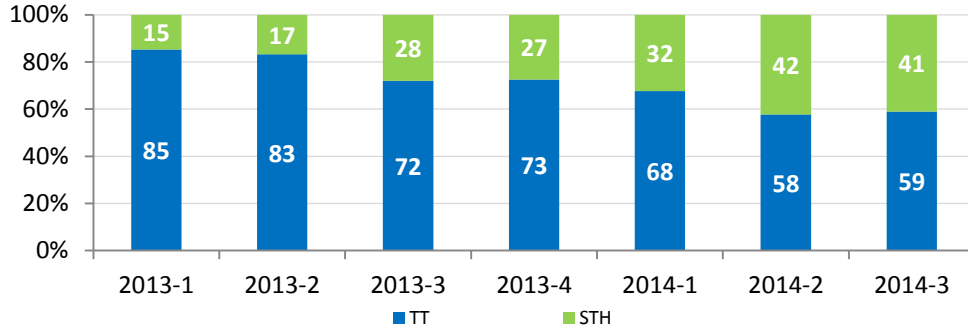
Çizelge 2-5 STH İşletmecilerinin Net Satış Gelirleri

Dönem	Net Satış Geliri, ₺
2013 - 1	191.119.715
2013 - 2	237.485.184
2013 - 3	278.027.268
2013 - 4	266.149.367
2014 - 1	269.898.385
2014 - 2	292.080.183
2014 - 3	297.090.202

Şekil 2-5'te STH işletmecilerinin arama gelirleri ile Türk Telekom'un arama hizmetlerine ilişkin gelirlerine göre pazar paylarına yer verilmektedir. STH işletmecilerinin ilgili hizmetlerdeki gelir bakımından 2013 yılı üçüncü üç aylık dönemde pazar payları %28

olurken 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde ise söz konusu pazar payları %41 olarak gerçekleşmiştir.

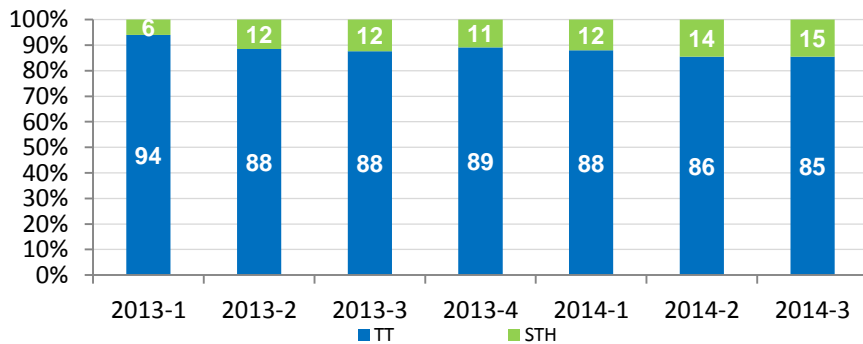
Şekil 2-5 STH–TT Arama Hizmet Gelirlerine göre Pazar Payları, % *

* Şekil 2-5; STH işletmecilerinin Kurumumuza göndermiş olduğu üçer aylık gelir bilgileri ile Türk Telekom'un aynı dönemlerde Kurumumuza bildirmiş olduğu şehir içi, şehirlerarası, uluslararası ve mobile giden aramalardan elde edilen gelir bilgileri kullanılarak elde edilmiştir. 2013 yılında güncellenen yeni veri formlarıyla birlikte STH işletmecilerinin gelir bilgileri ayrıştırılmaya başlanmış olup, göstergelerinin iyileştirilmesi çalışmaları kapsamında 2013 yılı başından itibaren STH işletmecilerinin sadece arama gelirleri esas alınmaktadır. Daha önceki üçer aylık raporlarda, Türk Telekom'un arama gelirleri ile, STH işletmecilerinin toplam gelirleri karşılaştırılmış olduğundan, daha önceki raporlarda yer alan pazar payı verileri ile bu rapordaki pazar payı verileri arasında farklılık görülebilir.

Şekil 2-6'da STH işletmecileri ile Türk Telekom'un telefon hizmetlerine ait gelirlerine göre pazar paylarına yer verilmektedir. Söz konusu gelirlere göre STH işletmecilerinin ve Türk Telekom'un pazar payları 2013 yılı üçüncü çeyreğinde sırasıyla %12 ve %88 iken, söz konusu pazar payları 2014 yılının üçüncü üç aylık dönemde sırasıyla %15 ve %85 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 2-6 STH–TT Telefon Hizmetleri Gelirlerine göre Pazar Payları, % *

* Türk Telekom'un şehir içi, şehirlerarası, yurtdışı ve mobil aramaları ile sabit ücret, bağlantı-nakil ücretlerini içeren gelirlerini kapsamaktadır. 2013 yılında güncellenen yeni veri formlarıyla birlikte STH işletmecilerinin gelir bilgileri ayrıştırılmaya başlanmış olup, 2013 yılı başından itibaren STH işletmecilerinin bağlantı-nakil, sabit ücret ve arama gelirleri esas alınmaktadır. Daha önceki üçer aylık raporlarda, Türk Telekom'un telefon hizmet gelirleri ile, STH işletmecilerinin toplam gelirleri karşılaştırılmış olduğundan, daha önceki raporlarda yer alan veriler ile bu rapordaki veriler arasında farklılık görülebilir.

Çizelge 2-6'da Türk Telekom'un EBITDA marjına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyreği için Türk Telekom'un EBITDA marjı %52,4 olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 2-6 Türk Telekom'un EBITDA Marjı

	2013-1	2013-2	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
EBITDA (%)	49,4	49,7	49,3	49,6	55,6	49,8	52,4

2.3 SABİT PAZARDA TRAFİK HACMİ

2013 yılının üçüncü çeyreğinde yaklaşık 3,1 milyar dakika olan Türk Telekom'un ses trafiği, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde 2,4 milyar dakika olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık olarak %21,1 oranında azalmıştır. 2014 yılının ikinci çeyreği ile karşılaştırıldığında ise Türk Telekom trafiğinin %11,5 oranında azaldığı görülmektedir.

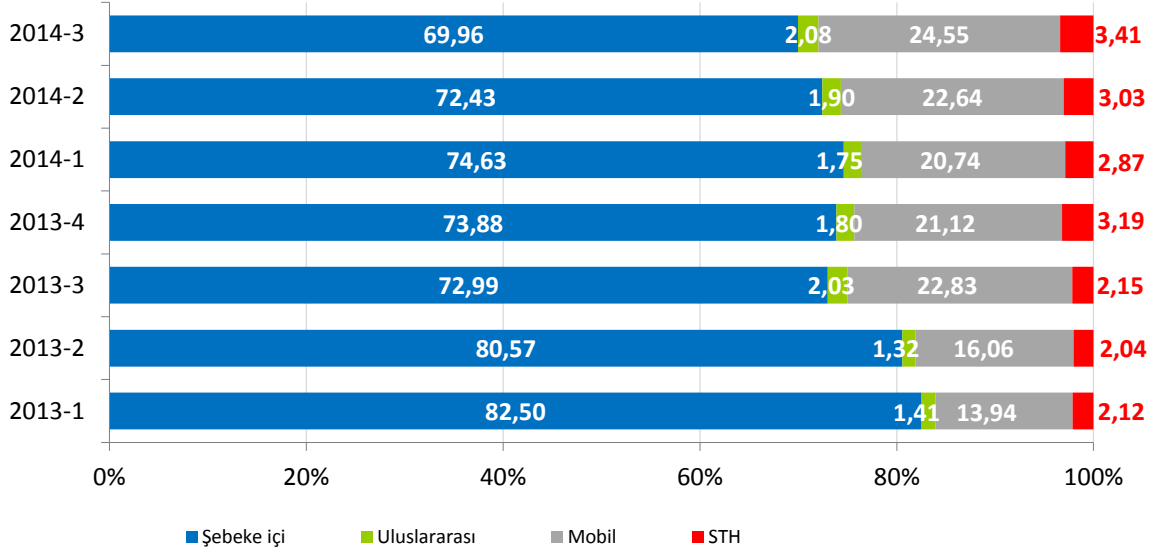
Çizelge 2-7 Türk Telekom Trafik Dağılımı, Milyon Dakika

Trafik dağılımı	2013-1	2013-2	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
Şebeke içi*	2.794	2.659	2.242	2.232	2.094	1.982	1.695
Uluslararası	48	44	62	54	49	52	51
Mobil	472	530	701	638	582	620	595
STH	72	67	66	96	81	83	83
Toplam	3.385	3.301	3.072	3.021	2.806	2.736	2.423

* Dial-up trafiğinin 2013 yılı ilk çeyrek sonunda yaklaşık 1 milyon dk civarına düşmesi göz önüne alınarak söz konusu trafik şebeke içi trafiği içinde gösterilmiştir.

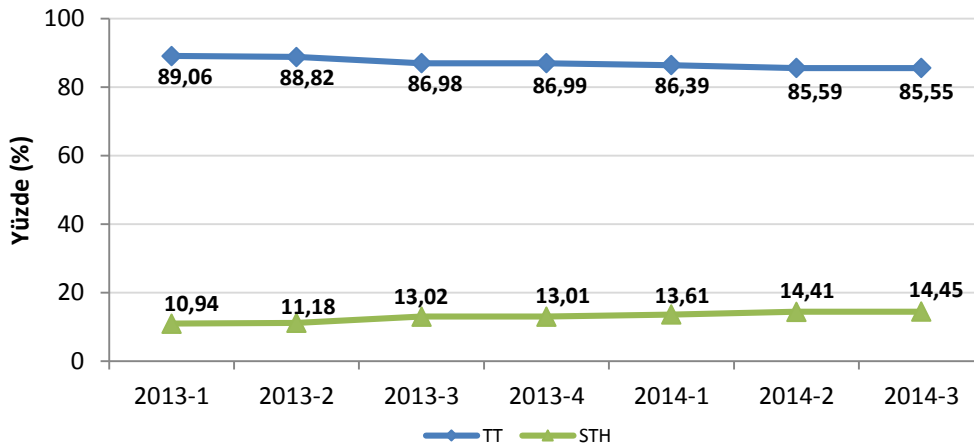
Üçer aylık dönemler itibarıyla trafik dağılımının seyrinin gösterildiği aşağıdaki şekilde, bir önceki yılın aynı döneminde %72,99 olan şebeke içi trafiğin toplam trafik içindeki payının 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde %69,96 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte bir önceki yılın aynı döneminde toplam trafiğin %22,83'ünü oluşturan mobile doğru trafik 2014 yılının üçüncü çeyreğinde toplam trafiğin %24,55'ini teşkil etmiştir.

Şekil 2-7 Türk Telekom Trafik Dağılımı, %

STH işletmecilerinin internet şebekesi üzerinden ses taşıma (VoIP) yöntemini etkin bir şekilde kullandıkları görülmekte olup STH işletmecilerince başlatılan çağrılarının toplam süresi içinde VoIP ile başlatılan çağrılarının payı %71,2'yi bulmaktadır. Şekil 2-8'de STH işletmecileri ve Türk Telekom'un şehir içi trafiğine ait payları karşılaştırılmaktadır. Bir önceki üç aylık dönemde söz konusu trafikten %14,41 oranında pay alan STH işletmecilerinin 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemdeki payları %14,45 olarak gerçekleşmiştir.

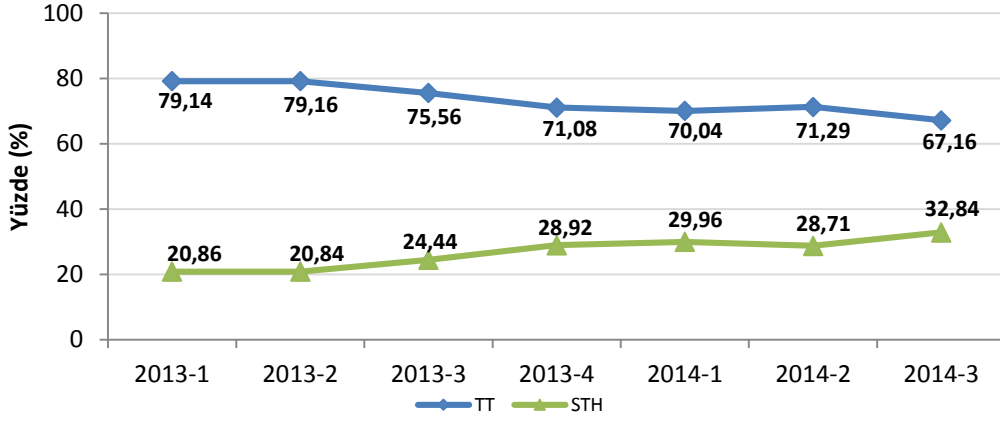
Şekil 2-8 STH–TT Çağrı Başlatma (Şehir içi) Trafiği Kıyaslaması, %

Şekil 2-9'da STH işletmecileri ve Türk Telekom'un şehirlerarası trafikteki payları 2013 yılı birinci çeyreğinden itibaren karşılaştırılmaktadır. Buna göre 2014 yılının üçüncü üç

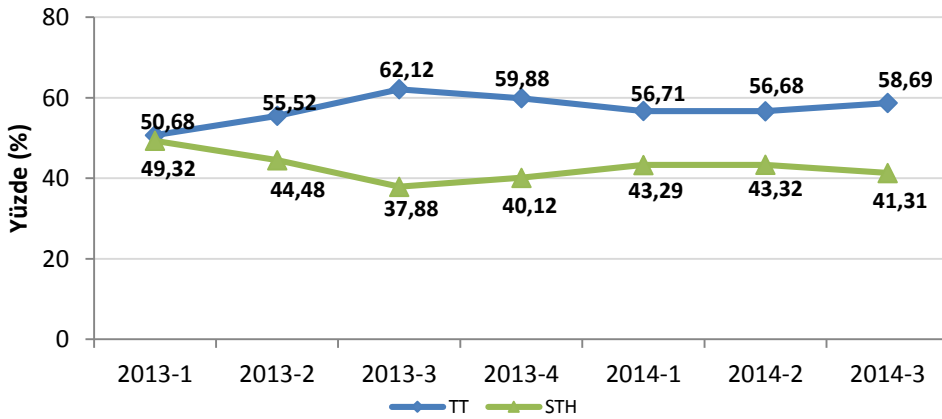
aylık döneminde şehirlerarası trafikte STH işletmecilerinin pazar payı %32,84 olarak gerçekleşirken Türk Telekom'un pazar payı ise %67,16 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 2-9 STH–TT Çağrı Başlatma (Şehirlerarası) Trafığı Kıyaslaması, %

Şekil 2-10'da STH işletmecilerinin ve Türk Telekom'un mobile doğru çağrı trafiğine ilişkin pazar payları karşılaştırılmaktadır. STH işletmecilerinin 2013 yılının üçüncü üç aylık döneminde söz konusu pazardan aldığı pay %37,88 iken 2014 yılının üçüncü çeyreğinde aldıkları pay %41,31 olarak gerçekleşmiştir. Türk Telekom'un pazar payı ise aynı dönemde %62,12'den %58,69'a düşmüştür.

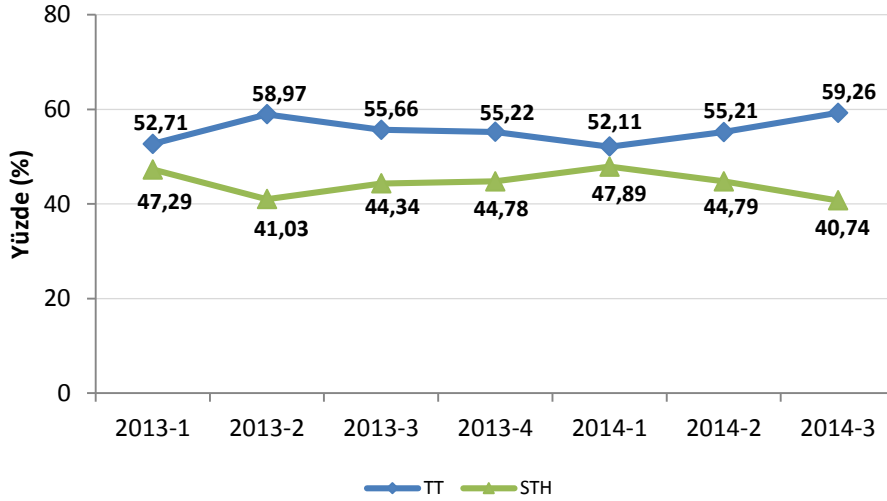
Şekil 2-10 STH–TT Çağrı Başlatma (Mobile doğru) Trafığı Kıyaslaması, %

Şekil 2-11'de STH işletmecilerinin ve Türk Telekom'un yurtdışına doğru çağrı trafiklerine ait pazar payları karşılaştırılmaktadır. 2013 yılının üçüncü üç aylık

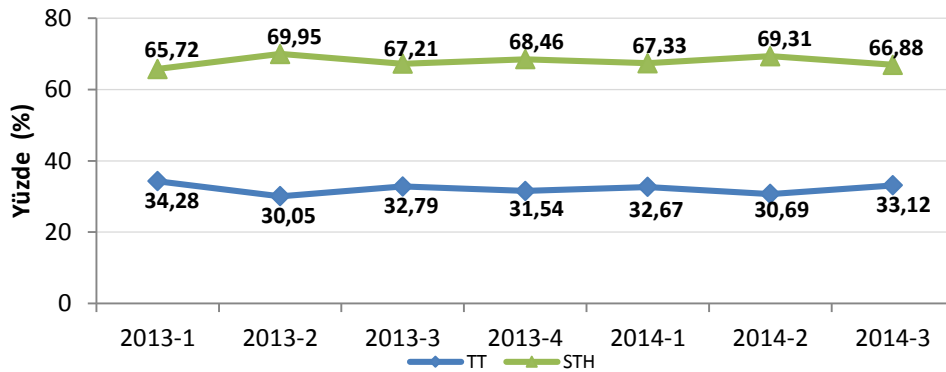
döneminde söz konusu pazarda Türk Telekom'un %55,66 olan payı 2014 yılı üçüncü çeyrek sonunda %59,26'ya yükselmiş, aynı dönemde STH işletmecilerinin payı ise %44,34'ten %40,74'e düşmüştür.

Şekil 2-11 STH–TT Çağrı Başlatma (Yurtdışına doğru) Trafiği Kıyaslaması, %

Şekil 2-12'de STH işletmecilerinin ve Türk Telekom'un sabit şebekede sonlandırdıkları uluslararası çağrı trafiğine ait pazar paylarına yer verilmektedir. 2014 yılının üçüncü üç aylık dönemi 2013 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında; Türk Telekom'un söz konusu trafikten aldığı pay %32,79'dan %33,12'ye yükselirken, STH işletmecilerinin payı ise aynı dönemde %67,21'ten %66,88'e düşmüştür.

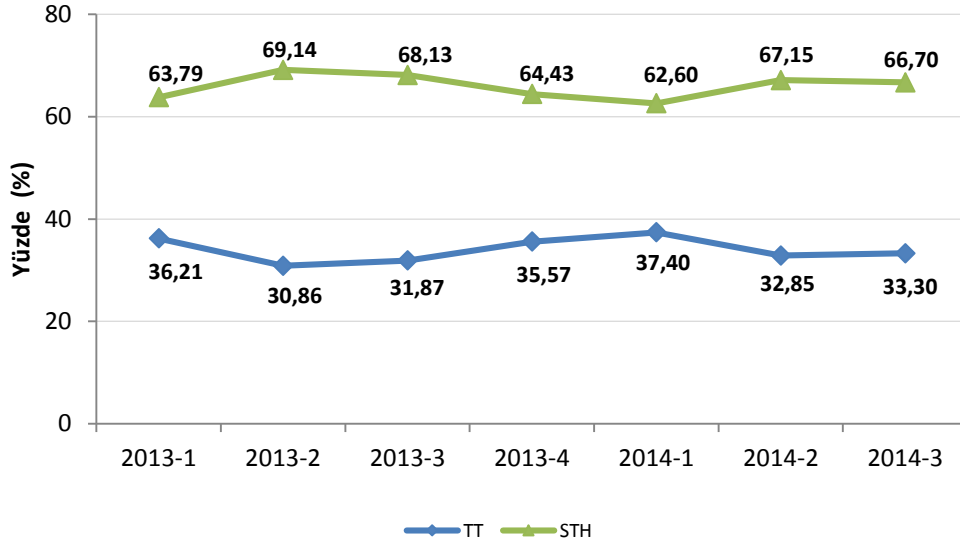
Şekil 2-12 STH–TT Sabitte Sonlandırılan Uluslararası Çağrı Trafiği Kıyaslaması, %

Şekil 2-13'te STH işletmecilerinin ve Türk Telekom'un mobil şebekelerde sonlandırdıkları uluslararası çağrı trafiğine ait pazar payları karşılaştırılmaktadır. 2013

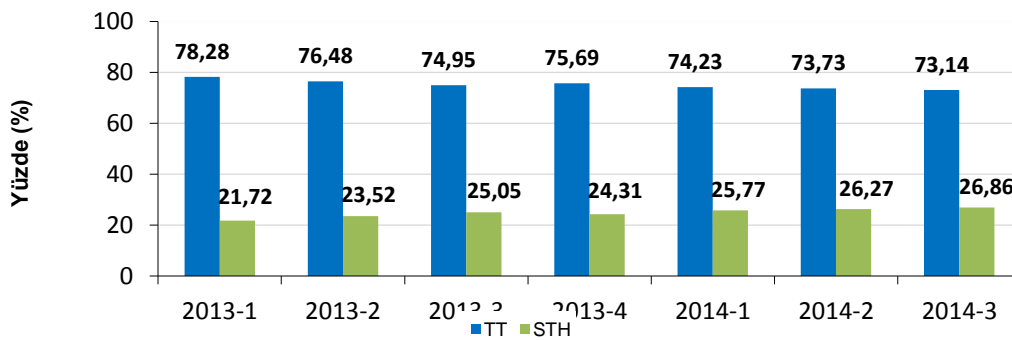
yılı üçüncü üç aylık döneminde ilgili pazardan %68,13 pay alan STH işletmecilerinin 2014 yılının aynı döneminde pazar payı %66,7'ye düşmüştür. Türk Telekom'un ilgili trafiğe ilişkin pazar payı ise aynı dönemde %31,87'den %33,3'e yükselmiştir.

Şekil 2-13 STH–TT Mobilde Sonlandırılan Uluslararası Çağrı Trafiği Kıyaslaması, %

Şekil 2-14'te STH işletmecilerinin ve Türk Telekom'un sabit şebekede başlatılan toplam trafik miktarındaki paylarına yer verilmektedir. 2013 yılı üçüncü çeyreğinde STH işletmecilerinin söz konusu trafikteki payı %25,05 iken 2014 yılı üçüncü çeyreğinde %26,86'ya çıkmış, Türk Telekom'un payı ise aynı dönemde %74,95'den %73,14'e gerilemiştir.

Şekil 2-14 STH-TT Sabitten Başlatılan Toplam Trafikteki Payları, %

2.4 KISA NUMARALAR

Çizelge 2-8'de 2014 yılı Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında Türk Telekom hatlarından en sık aranan (arama sayısına göre) beş kısa numaranın ortalama çağrı sürelerine yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde en sık aranan kısa numara 112 (Sihhi İmdat) olmuştur. Aynı dönemde 182 (Hastane Randevu), 186 (Elektrik Arıza), 155 (Polis İmdat) ve 185 (Su Arıza) en sık aranan diğer kısa numaralar arasında yer almaktadır.

Çizelge 2-8 Sabit Telefonlardan En Sık Aranan Kısa Numaralar, 2014-3

Kısa Numara	Ortalama Çağrı Süresi (sn)
112	27,6
182	146
186	108,3
155	55,6
185	91,3

2.5 EN ÇOK TRAFİK GÖNDERİLEN VE ALINAN ÜLKELER

Çizelge 2-9'da 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde sabit şebekelerden en fazla trafik gönderilen ve sabit şebekelere en fazla trafiğin geldiği ülkelere yer verilmektedir. Gerek alınan gerekse gönderilen trafik bakımından Almanya ilk sırayı alırken, İngiltere, Gürcistan, Rusya ve Irak en fazla trafik gönderilen diğer ülkeler olmuştur. Bununla birlikte en fazla trafik alınan ülkeler Almanya'dan sonra, Fransa, Hollanda, İngiltere ve İtalya'dır.

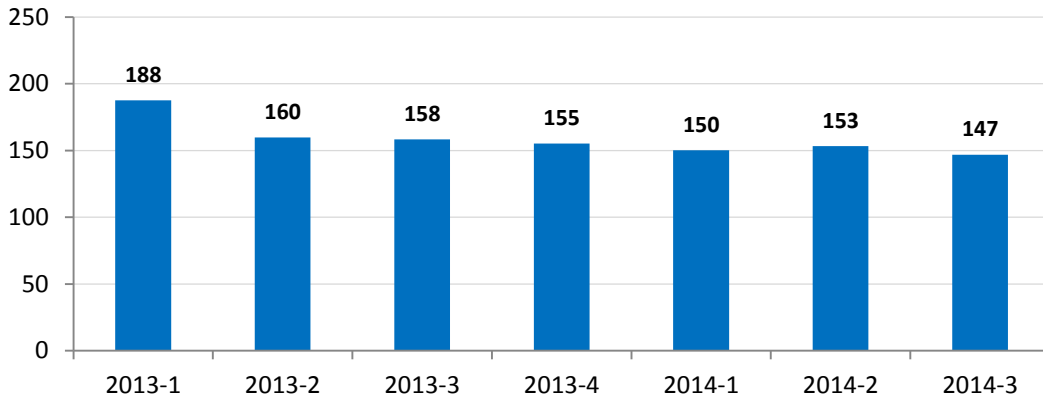
Çizelge 2-9 En Çok Trafik Gönderilen ve Alınan Ülkeler, 2014-3

En Çok Trafik Gönderilen Ülke	En Çok Trafik Alınan Ülke
Almanya	Almanya
İngiltere	Fransa
Gürcistan	Hollanda
Rusya	İngiltere
Irak	İtalya

2.6 AYLIK KULLANIM MİKTARI (MoU)

Şekil 2-15'te 2013 yılı başından itibaren üçer aylık dönemler itibarıyla sabit telefon abonelerine ait MoU (Minutes of Usage-Abone başına aylık ortalama kullanım miktarı) değerleri gösterilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde 147 dakika olarak gerçekleşen sabit MoU⁷, bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,2 azalırken bir önceki döneme göre de %4,2 oranında azalmıştır.

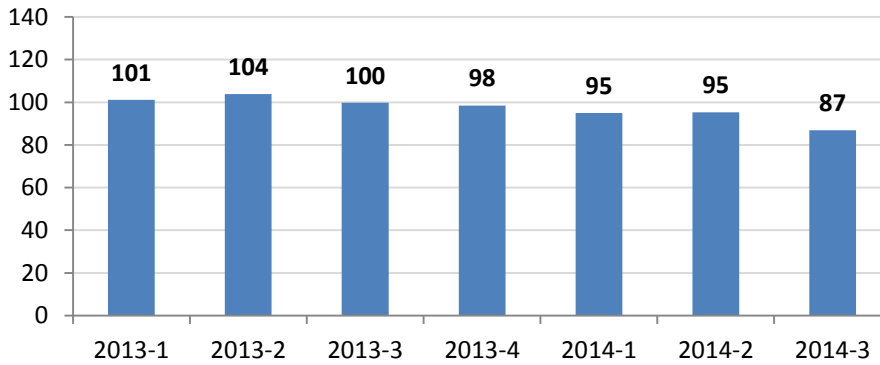
Şekil 2-15 Sabit MoU, Dakika

2.7 ABONE BAŞINA ORTALAMA ÇAĞRI BAŞLATMA

Sabit abonelerin sabit telefondan yaptığı ortalama arama süresine dönemler itibarıyla Şekil 2-16'da yer verilmektedir. 2013 yılı üçüncü çeyreğinde sabit abonelerin gerçekleştirdikleri ortalama trafik miktarı 100 dakika iken 2014 yılı üçüncü çeyrekte 87 dakikaya düşmüştür.

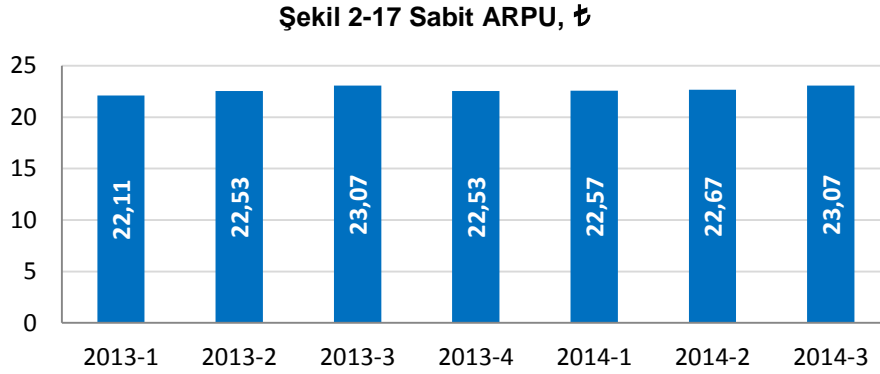
Şekil 2-16 Çağrı Başlatan Abonelerin Ortalama Arama Süresi, Dakika

⁷ Türk Telekom ve STH işletmecilerine ait trafikler dikkate alınmıştır. MoU sabit abonenin telefonu kullanma miktarı olup hem giden hem de gelen trafik miktarları dikkate alınmaktadır. Başka bir ifadeyle, sabit abonenin sabit telefonu ortalama ne kadar kullandığını (aradığı + arandığı süreyi) göstermektedir.

2.8 ABONE BAŞINA AYLIK GELİR (ARPU)

Şekil 2-17’de Türk Telekom’un ses hizmetlerine ilişkin 2013 yılından itibaren üçer aylık dönemler itibarıyla aylık bazda ortalama ARPU (Average Revenue per User: Abone Başına Ortalama Gelir) rakamlarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrek verilerine göre Türk Telekom’un abone başına aylık geliri 23,07 TL olarak gerçekleşmiştir.

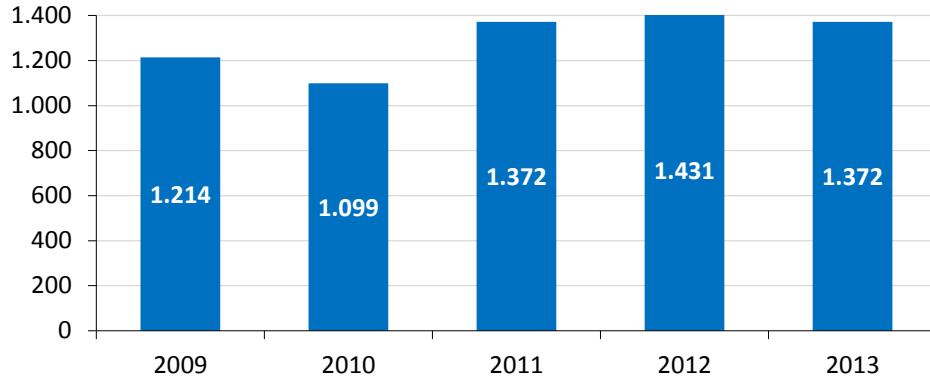
2.9 SABİT NUMARA TAŞINABİLİRLİĞİ

2014 yılı üçüncü çeyreğinde Türk Telekom net olarak 43.378 abone kaybederken Superonline net olarak 36.936 abone kazanmıştır. Sabit hatlarda numara taşınabilirliği uygulamasının başladığı 10 Eylül 2009 tarihinden 17 Kasım 2014 tarihine kadar toplam 726.600 adet numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir.

2.10 SABİT PAZARDA YATIRIM

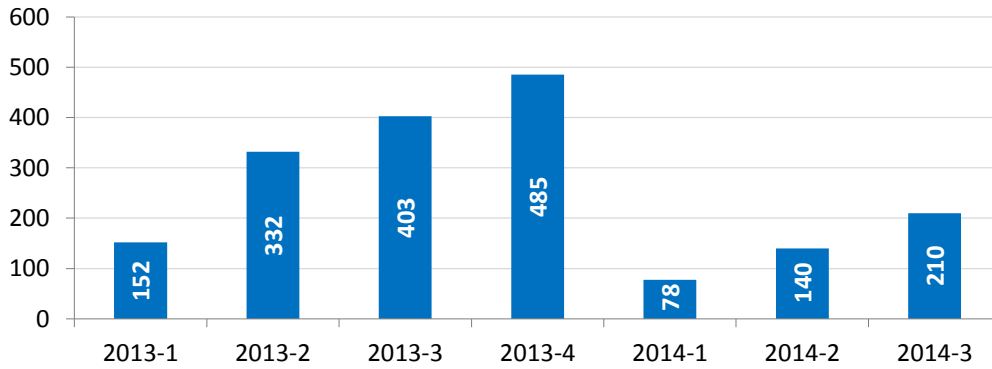
Şekil 2-18’de 2009-2013 yılları arasında Türk Telekom’un toplam yatırımları incelenmektedir. 2009 yılında 1,2 milyar TL civarında olan yatırım miktarı, 2013 yılında 1,37 milyar TL seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2013 yılındaki toplam yatırım miktarı ise bir önceki yıla göre %4,1 oranında azalmıştır.

Şekil 2-18 Türk Telekom'un Yıllık Yatırım Miktarı, Milyon ₺

Şekil 2-19'da Türk Telekom'un üçer aylık yatırımları incelenmektedir. Türk Telekom, 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde 210 milyon TL olarak gerçekleşen sabit yatırım bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %47,9 azalırken bir önceki döneme göre %50 oranında artmıştır.

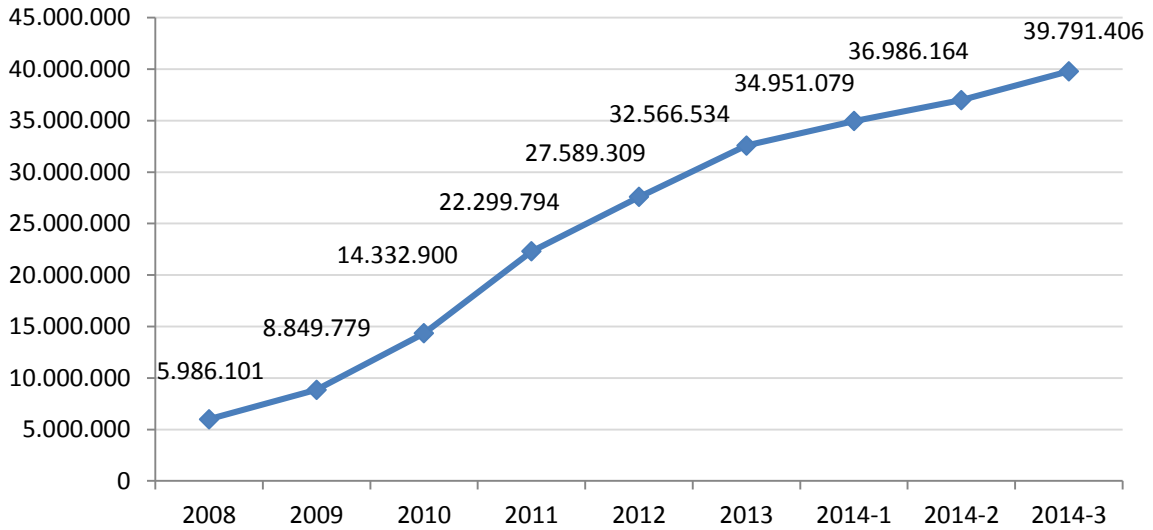
Şekil 2-19 Türk Telekom'un Üç Aylık Yatırım Miktarı, Milyon ₺

3 İNTERNET VE GENİŞBANT VERİLERİ

2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla genişbant pazarında fiber ve mobil kaynaklı artış devam etmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyreğinde genişbant abonesinin bir önceki çeyreğe göre %7,6 oranında arttığı görülmektedir. Ayrıca fiber abone sayısındaki artış oranı da bu dönemde %4,7 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Şekil 3-1'de 2008 yılından bugüne kadar olan süreçte Türkiye'deki toplam genişbant internet abone sayılarına yer verilmektedir. 2008 yılında 6 milyon genişbant internet abonesi bulunurken altı yıla yakın bir sürede altı katı aşan bir artışla 2014 yılı üçüncü çeyrek sonu itibarıyla 40 milyona yaklaşmıştır⁸.

Şekil 3-1 Genişbant İnternet Abone Sayısı⁹

Çizelge 3-1'de Türkiye'de bağlantı çeşidine göre internet abone sayısı ile çeyrek ve yıllık bazda artış oranlarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla Türkiye'deki genişbant internet abone sayısı 40 milyona yaklaşmıştır.

2014 yılının üçüncü çeyreğinde çevirmeli internet dâhil toplam internet aboneliğinde bir önceki üç aylık döneme göre %7,6 artış gerçekleşmiş olup, mobil ve fiber internet abonelerinin artmasıyla birlikte internet abone sayısındaki genel artış eğilimi devam

⁸ Mobil genişbant abone sayısı hesaplamasında bir aydan kısa süreli paket kullanan ve hiç paket kullanmaksızın internete erişen abone sayısı dikkate alınarak 2009-2013 rakamları revize edilmiştir.

⁹ Sabit, mobil, kablo, fiber vb. tüm genişbant internet erişim yöntemleri dahil olup, çevirmeli (dial up) internet hariçtir.

etmiştir. Toplam internet abone sayısının yıllık artış oranı ise %28,2 olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 3-1 Toplam İnternet Abone Sayıları

	2013-3	2014-2	2014-3	Çeyrek Büyüme Oranı (2014-2...2014-3)	Yıllık Büyüme Oranı (2013-3...2014-3)
xDSL	6.662.999	6.655.076	6.721.902	1,0%	0,88%
Mobil Bilgisayardan İnternet	1.742.995	1.379.300	1.277.070	-7,4%	-26,73%
Mobil Cepten İnternet	21.099.677	27.066.363	29.826.976	10,2%	41,36%
Kablo İnternet	483.046	496.038	514.965	3,8%	6,61%
Fiber	967.309	1.330.922	1.393.614	4,7%	44,07%
Diğer	120.159	105.103	103.165	-1,8%	-14,14%
TOPLAM	31.076.185	37.032.802	39.837.692	7,6%	28,19%

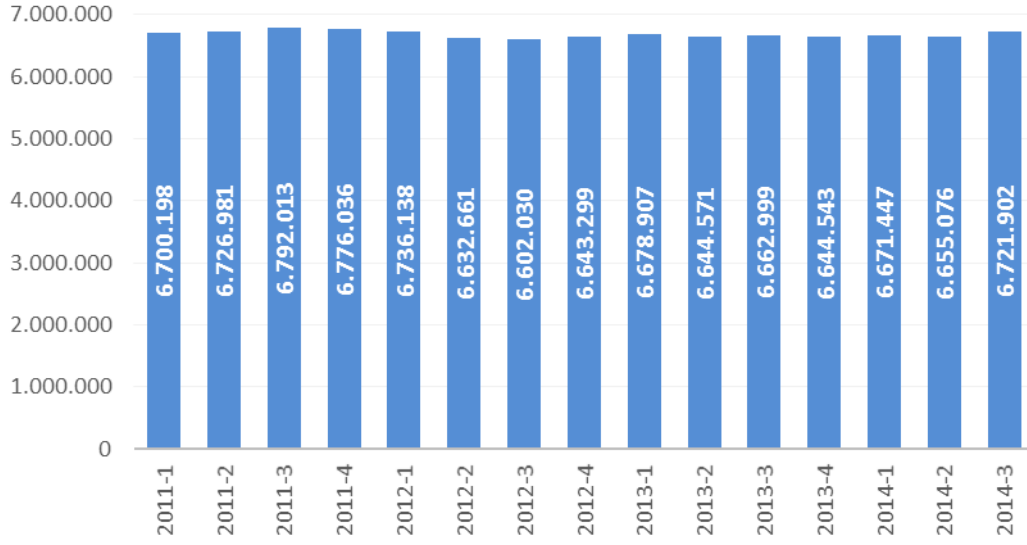
Çizelge 3-1’de yer alan ”Diğer” kaleminin açılımına Çizelge 3-2’de yer verilmektedir. 2014 üçüncü çeyrek itibarıyla 15.499 ISDN, 10.776 uydu, 8.690 PLC abonesi bulunmaktadır. Ayrıca 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla Türkiye’de 46 binin üzerinde çevirmeli bağlantı yapan abone bulunmakta olup buradaki düşüş devam etmektedir.

Çizelge 3-2 Yöntemler Bazında Diğer İnternet Abone Sayıları

	2013-3	2014-2	2014-3
Çevirmeli Bağlantı (Dial Up)	48.276	46.638	46.286
Tümleşik Hizmet Sayısal Ağı (ISDN BA ve PA)	16.291	15.636	15.499
Uydu Haberleşme	10.627	10.629	10.779
Metro Ethernet	9.158	11.636	10.918
Elektrik Hatları Üze.Gen.Erişimi (PLC, BPL)	27.346	11.942	8.690
Çerçeve Röle (Frame Relay)	92	115	54
Eşzamanlı İletim Modu (ATM)	29	17	16
Diğer	8.340	8.490	10.923
TOPLAM	120.159	105.103	103.165

Şekil 3-2’de xDSL abone sayısının üçer aylık dönemler itibarıyla gelişimine yer verilmektedir. 2011 yılı üçüncü çeyreğine kadar artış gösteren xDSL abone sayısı bu dönemden sonra düşüş eğilimine geçmiş ve bu düşüş 2012 yılı dördüncü çeyreğinden sonra yerini tekrar artışa bıraksa da bundan sonraki süreçte yatay bir eğilim göstererek, 2014 yılı üçüncü çeyrekte 6,7 milyonu geçmiştir. Ülkemizde xDSL abonelerine ağırlıklı olarak ADSL, G.SHDSL ve VDSL teknolojileri ile hizmet sunulmaktadır.

Şekil 3-2 Toplam xDSL Abone Sayısı

Çizelge 3-3'te internet servis sağlayıcıların abone sayısı bakımından pazar paylarına yer verilmektedir. Buna göre pazarda en büyük paya sahip işletmeci TTNNet olup onu Superonline, Doğan TV Digital, Turknet ve Millenicom izlemektedir.

Çizelge 3-3 İSS Pazar Payları¹⁰, 2014-3

İşletmeci	%
TTNet	77,53
Superonline	14,16
Doğan TV Digital	4,49
Turknet	1,34
Millenicom	1,18
Vodafone Net	0,95
Himnet	0,08
İşnet	0,06
Eser	0,05
Telnet	0,03
Diğer	0,13
TOPLAM	100

İnternet servis sağlayıcılığı alanında 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla 45-50 arası işletmeci aktif olarak hizmet vermektedir. Çizelge 3-4'te internet servis sağlayıcılığı

¹⁰ Kablo ve ISDN hariç diğer sabit internet (xDSL, Fiber, Metro, FR, PLC, ATM v.b.) bağlantılarını kapsamaktadır. Mobil internet dahil değildir.

hizmetine ilişkin son 3 yıllık gelir bilgilerine yer verilmektedir. İSS'lerin 2013 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %2,7'lik azalışla 4,2 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çizelge 3-4 İSS Yıllık Hizmet Gelirleri, ₺

Gelir, ₺	2011	2012	2013
	3.305.337.762	4.301.963.631	4.186.874.148

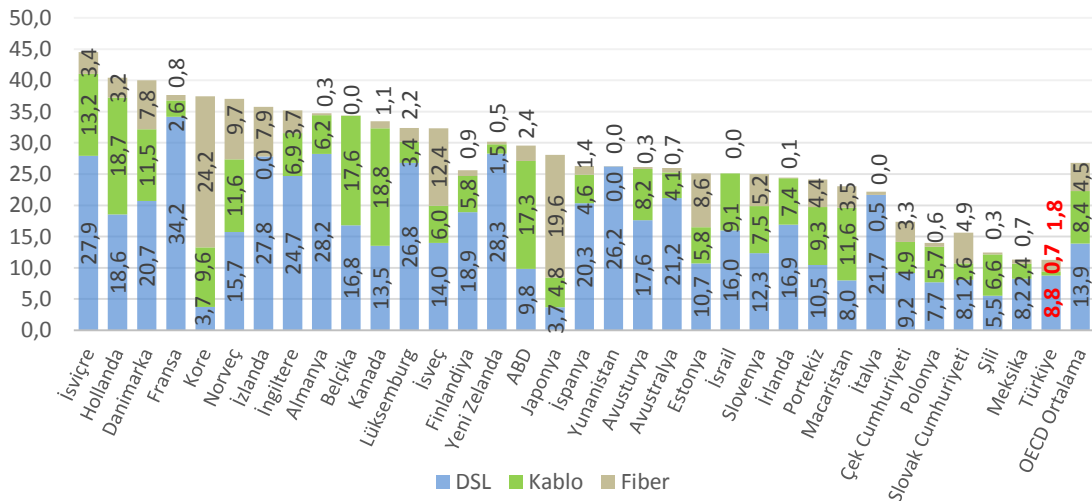
Çizelge 3-5'te internet servis sağlayıcılığı hizmetine ilişkin üç aylık gelir bilgilerine yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte internet servis sağlayıcılığına ilişkin toplam gelir yaklaşık 1,2 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çizelge 3-5 İSS Hizmet Gelirleri, ₺

Gelir, ₺	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
	1.035.472.403	1.186.313.849	1.151.274.415	1.178.104.243	1.184.990.337

Şekil 3-3'te Türkiye ve OECD ülkelerinde sabit genişbant internet penetrasyon oranları temel bağlantı teknolojilerine göre verilmektedir. OECD ortalama penetrasyon oranları Aralık 2013 itibarıyla DSL için %13,9 kablo için %8,4 ve fiber için %4,5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye'de ise Eylül 2014 itibarıyla sabit genişbant internet penetrasyon oranlarının DSL için %8,8, kablo için %0,7 ve fiber için %1,8 seviyesinde olduğu görülmektedir.

Şekil 3-3 OECD Ülkelerinde Sabit Genişbant İnternet Penetrasyon Oranları¹¹, %

Kaynak: OECD Genişbant Portalı

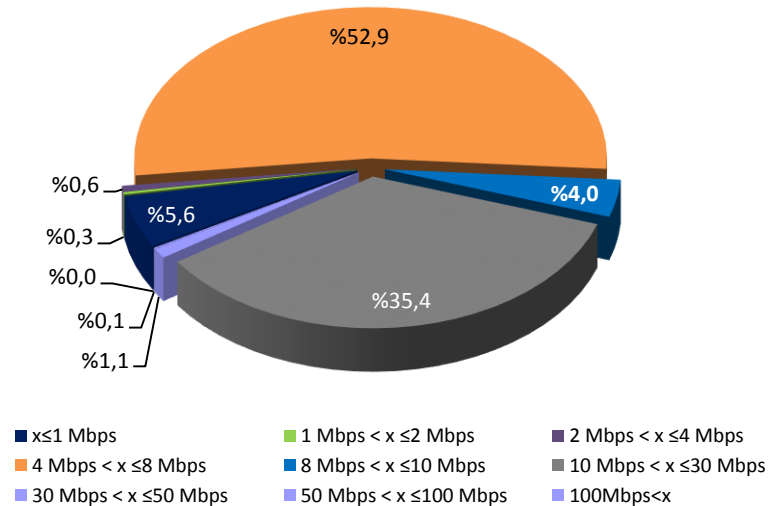
¹¹ OECD ülkelerinin verileri Aralık 2013, Türkiye verileri ise Eylül 2014 tarihidir.

2009 yılı Temmuz ayında kullanılmaya başlanan ve bu yılın üçüncü çeyreği itibarıyla beş yılı geçen bir süredir 3G hizmetlerini sunan mobil işletmecilerden elde edilen verilere göre, mobil bilgisayardan ve cepten internet abone sayısı bir önceki çeyreğe göre yaklaşık %9,3 oranında artmış ve 31.104.046'ya ulaşmıştır. Bu dönem içerisinde toplam mobil internet kullanım miktarı ise bir önceki çeyreğe göre yaklaşık %37 oranında artarak 84.940 TByte olmuştur.

2014 yılı üçüncü çeyreğinde kablo internet dahil toplam sabit genişbant internet kullanım (indirme ve yükleme) miktarı ise yaklaşık 1.074.776 TByte olarak gerçekleşmiştir. Bu kullanımın yaklaşık %91'i veri indirme, %9'u veri yükleme şeklinde gerçekleşmiştir.

Şekil 3-4'te sabit genişbant internet abonelerinin hızlara göre dağılımına yer verilmektedir. Buna göre 2014 yılı üçüncü çeyrekte Türkiye'deki sabit genişbant abonelerinin yaklaşık %53'ü 4-8 Mbit/sn arası hızda bağlantı sunan paketleri tercih ettikleri görülmektedir. 1 Mbit/sn hızdan düşük hız tercih eden abonelerin oranı %5,6 olup, 10-30 Mbit/sn arası hızlardaki bağlantıları tercih eden abonelerin oranı ise %35 olarak gerçekleşmiştir.

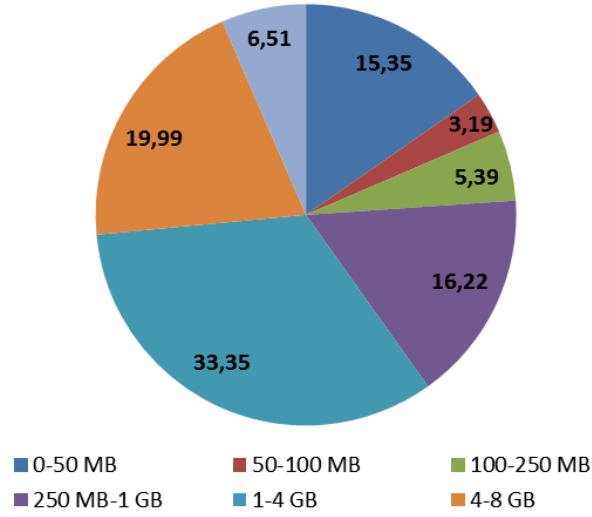
Şekil 3-4 Hızlara Göre Sabit Genişbant İnternet Abonelerinin Dağılımı, 2014-3

2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla kablo hariç sabit genişbant internet abonelerinin yaklaşık %93,4'ü bireysel aboneliğe sahiptir. Geriye kalan %6,6 ise kurumsal abonelerdir.

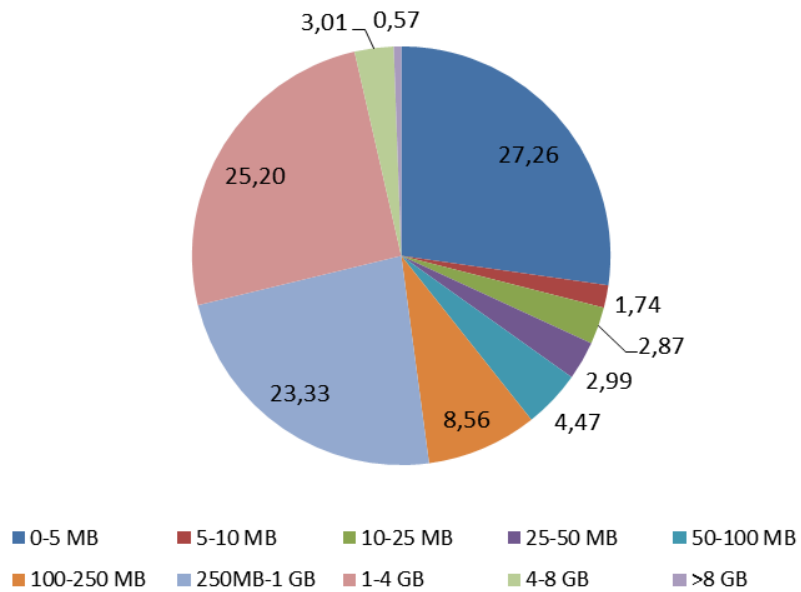
Şekil 3-5'te mobil bilgisayardan internet abonelerinin kullanım miktarına göre dağılımı verilmektedir. Şekil incelendiğinde 100 MB üzeri kullanımı olan abonelerin oranının %82 olduğu anlaşılmaktadır. En az kullanımı gösteren 0-50 MB aralığında ise abonelerin %15'i bulunmaktadır.

Şekil 3-5 Mobil Bilgisayardan İnternet Abonelerinin Kullanıma Göre Dağılımı

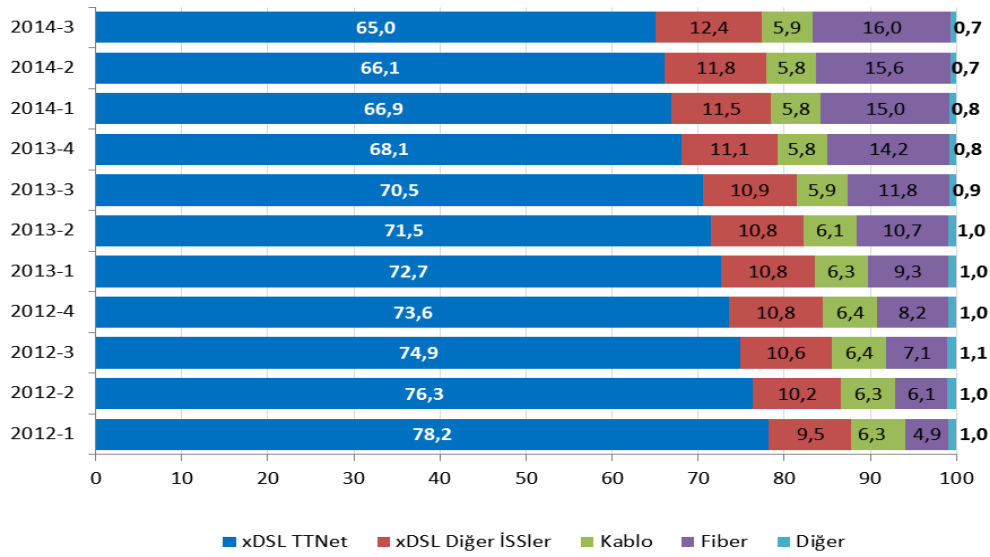
Şekil 3-6'da ise mobil cepten internet abonelerinin kullanım miktarına göre dağılımı verilmektedir. Buradaki abone dağılımında ise %27'lik oran ile 0-5 MB arasında yoğunlaşma gözükmemektedir.

Şekil 3-6 Mobil Cepten İnternet Abonelerinin Kullanıma Göre Dağılımı

Şekil 3-7’de ise Türkiye’deki sabit genişbant abonelerinin genişbant teknolojisi bazında dağılımına yer verilmektedir. xDSL teknolojisi ile hizmet sunan alternatif işletmecilerin toplam sabit genişbant pazarı içindeki payı 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla %12,4 olarak gerçekleşirken bu dönemde özellikle fiber genişbantın etkisi ile birlikte TTNNet’in sabit genişbant pazarındaki xDSL pazar payı gerilemeye devam ederek %65 seviyelerine inmiştir. Kablo internet hizmeti sunan işletmecinin pazar payı %5,9 olurken fiber internet sunan işletmecilerin toplam sabit genişbant pazarı içindeki payı %16 olarak gerçekleşmiştir.

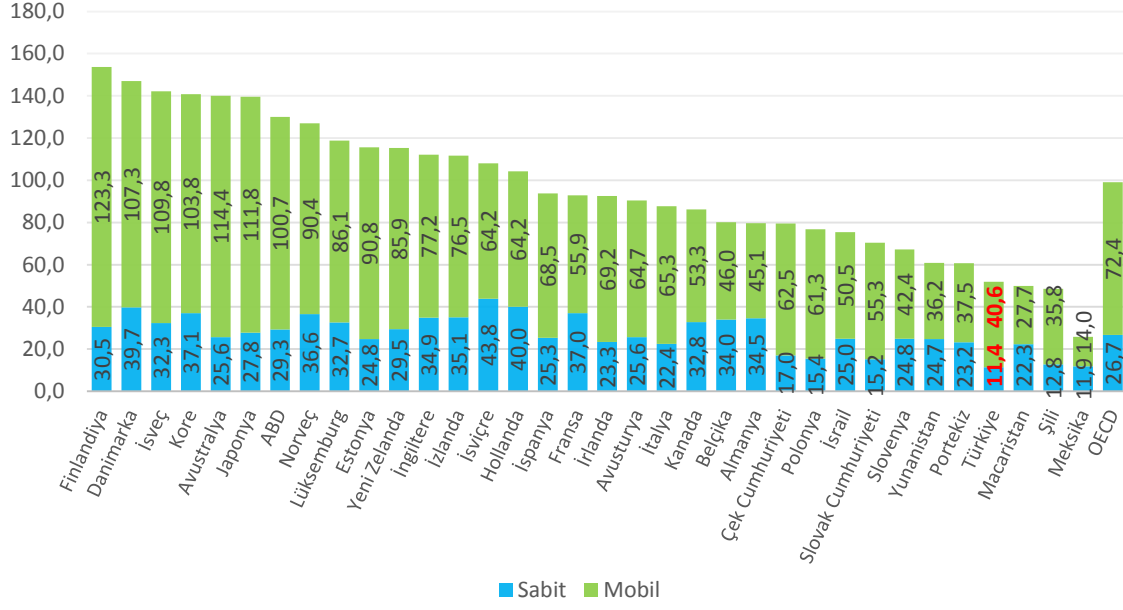
Şekil 3-7 Sabit Genişbant Abonelerinin Teknoloji ve İşletmeci Bazında Dağılımı, %

xDSL teknolojisi ile hizmet sunan alternatif işletmeciler Türk Telekom’dan toptan seviyede xDSL Al-Sat (yeniden satış), IP Seviyesinde Veri Akışı Erişimi (VAE) ve Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişim (Yerel Ağın Paylaşımına Açılması-YAPA) hizmetleri almaktadır. Eylül 2014 itibarıyla YAPA abone sayısı 3.605 olarak gerçekleşirken bunların 2.644’ü tam erişim, 961’i ise paylaşımlı erişim aboneleri oluşturmaktadır. Aynı dönem itibarıyla xDSL Al-Sat (yeniden satış) yöntemiyle hizmet sunulan abone sayısı 57.078 olarak gerçekleşmiştir. Diğer xDSL abonelerine hizmet sunumunda VAE yöntemi tercih edilmektedir

Şekil 3-8’de OECD ülkeleri ve Türkiye’de nüfusa göre sabit ve mobil genişbant penetrasyon oranlarına yer verilmektedir. Türkiye’de nüfusa göre sabit genişbant penetrasyon oranı %11,4 iken OECD ülkeleri penetrasyon ortalaması %26,7’dir. Mobil genişbant penetrasyon oranı Türkiye’de %40,6 iken OECD ortalaması %72,4’dür.

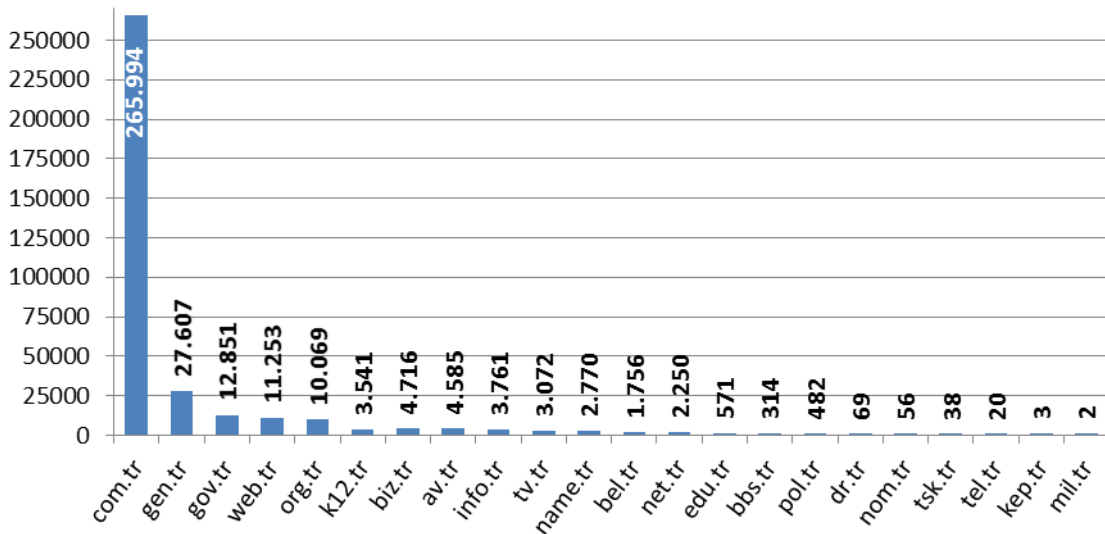
Şekil 3-8 OECD Ülkelerinde Sabit-Mobil Genişbant İnternet Yayınlığı, %

Kaynak: OECD Genişbant Portalı¹²

Şekil 3-9’da “.tr” alan adlarının dağılımına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla “Nic.tr” kayıtlarında 355.780 adet “.tr” uzantılı alan adı bulunmaktadır. Bu alan adlarının %74,8’i “com.tr”, %7,8’i “gen.tr”, %3,6’sı “gov.tr”, %3,2’si ise “web.tr” uzantısına sahiptir.

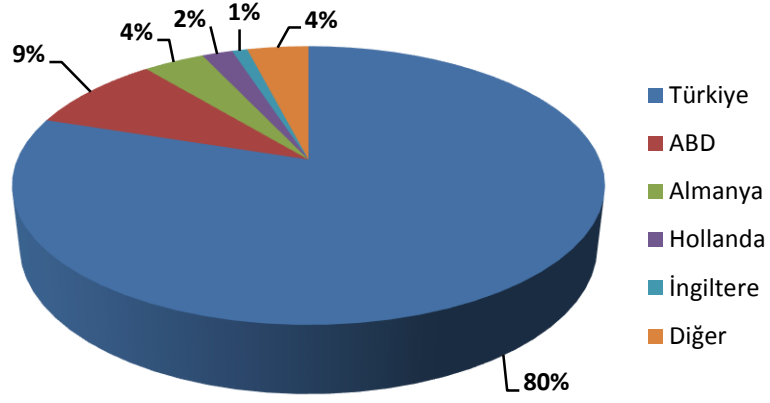
Şekil 3-9 “.tr” Uzantılı Alan Adlarının Dağılımı (adet)

¹²OECD ülkelerinin verileri Aralık 2013, Türkiye verileri ise Eylül 2014 tarihli dir.

Şekil 3-10'dan görüleceği üzere bu alan adlarını kullanan internet sitelerinin %80'i Türkiye'de, %9'u ABD'de, %4'ü Almanya'da, %2'si Hollanda'da, %1'i İngiltere'de ve %4'ü diğer ülkelerde barındırılmaktadır.

Şekil 3-10 IP Adresi Ülke Bilgisi

2005 yılında 3 (üç), 2006 yılında ise 1 (bir) adet olmak üzere, hâlihazırda toplam 4 (dört) adet elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı yetkilendirilmiş olup Çizelge 3-6'da görüleceği üzere bu elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının 2014 Eylül sonu itibarıyla oluşturdukları toplam sertifika sayısı, 1.200.616'sı elektronik imza ve 340.334'ü mobil imza olmak üzere toplam 1.540.950'dir.

2014 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki döneme göre elektronik imza sayısında %10,3 mobil imza sayısında ise %8,9 oranında artış gerçekleşmiştir.

Çizelge 3-6 Elektronik ve Mobil İmza

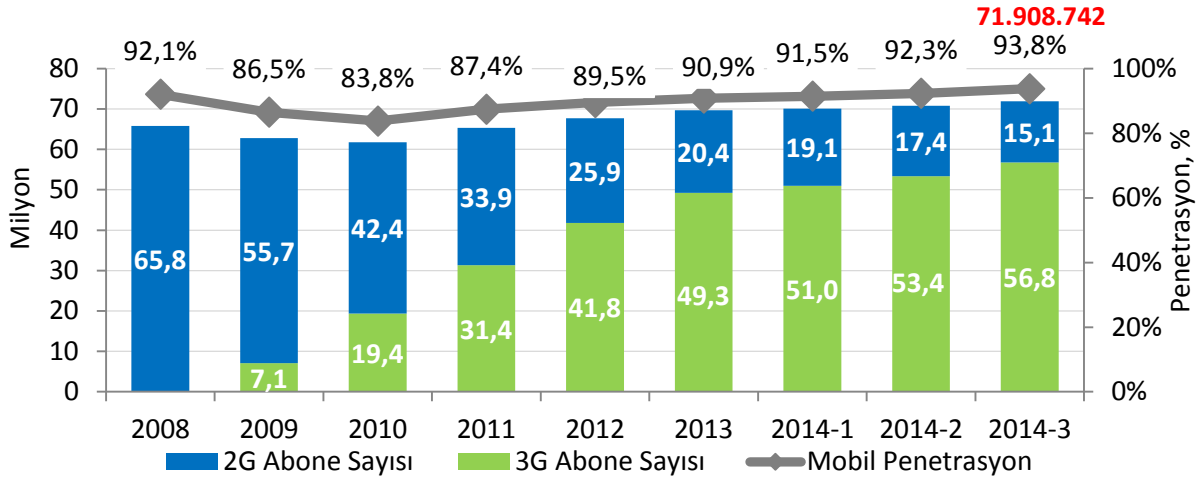
	2013-1	2013-2	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3	Çeyrek Dönemlik Artış %
Elektronik İmza	587.318	657.036	700.131	770.570	837.794	1.088.082	1.200.616	10,3
Mobil İmza	258.187	266.187	292.084	297.996	302.545	312.631	340.334	8,9
TOPLAM	845.505	923.223	992.215	1.068.566	1.140.339	1.400.713	1.540.950	10,0

4 MOBİL PAZAR VERİLERİ

4.1 ABONE SAYISI VE PENETRASYON

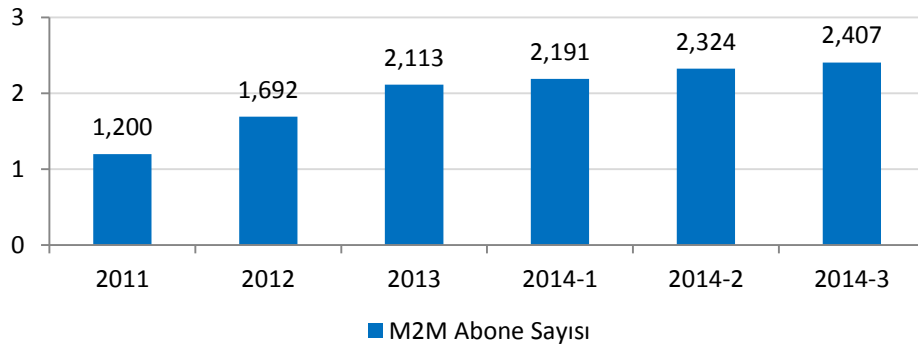
2014 yılı Eylül ayı sonu itibarı ile Türkiye’de yaklaşık %93,8¹³ penetrasyon oranına karşılık gelen toplam 71.908.742 mobil abone bulunmaktadır. Temmuz 2009’da sunulmaya başlanan 3G hizmeti 2014 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 56.780.787 aboneye ulaşmıştır. Şekil 4-1’de 2G ve 3G mobil abone sayısı ile penetrasyon oranları yıllar itibarıyla karşılaştırılmaktadır.

Şekil 4-1 Toplam Mobil Abone Sayısı ve Nüfusa Göre Penetrasyon

Diğer hizmetlere göre göreceli olarak daha yeni bir hizmet olan makineler arası iletişim (M2M) elektronik haberleşme sektöründe yavaş yavaş önemli bir yer tutmaya başlamış olup Şekil 4-2’de 2011, 2012 ve 2013 yıllarına ek olarak 2014 yılı 1., 2. ve 3. Çeyrek bazında toplam M2M abonesi sayıları gösterilmektedir.

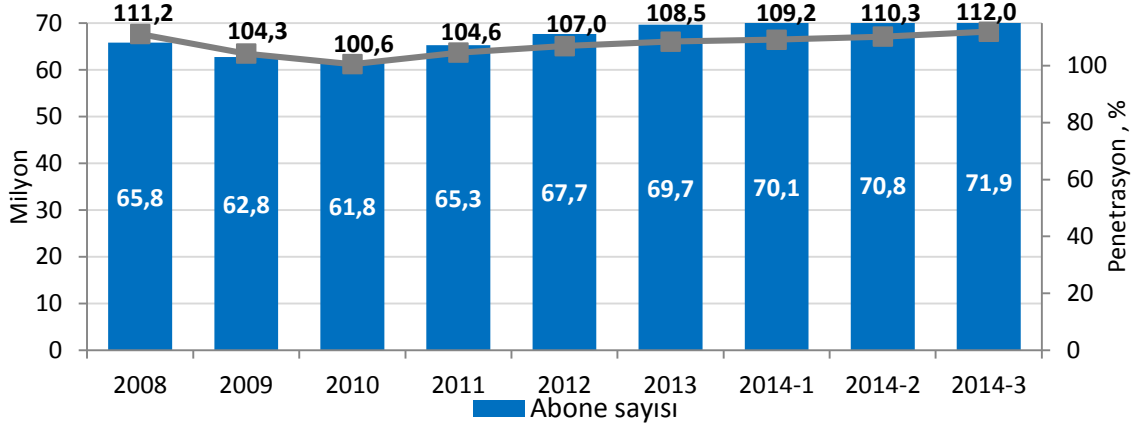
Şekil 4-2 M2M Abone Sayısı, Milyon

¹³ 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Türkiye nüfusu 76.667.864 kişidir (TÜİK).

Mobil cihazların genellikle 9 yaş üstü kişiler tarafından kullanıldığı varsayımından hareketle Şekil 4-3'de 0-9 yaş nüfus hariç olmak üzere mobil penetrasyon oranları hesaplanmıştır. Buna göre mobil penetrasyon oranının %112'ye çıktığı görülmektedir¹⁴.

Şekil 4-3 Mobil Abone Sayısı ve 0-9 Yaş Hariç Nüfusa Göre Penetrasyon

Çizelge 4-1'de 3G hizmetlerine ilişkin veriler yer almaktadır. 2014 yılı üçüncü çeyrekte 3G abone sayısı 56.780.787'e ulaşırken; 3G hizmetiyle birlikte mobil bilgisayardan ve cepten internet hizmeti alan mobil genişbant¹⁵ abone sayısı da 31.104.046'ya yükselmiştir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte toplam mobil internet kullanım miktarı ise 84.940 TByte olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 4-1 3G Hizmeti Kullanıcı Verileri

	2013-3 ¹⁶	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
3G Abone Sayısı	47.533.786	49.266.163	51.023.960	53.385.734	56.780.787
Mobil Bilgisayardan İnternet	1.742.995	1.701.014	1.541.425	1.379.300	1.277.070
Mobil Cepten İnternet	21.099.677	22.472.129	24.902.577	27.066.363	29.826.976
Mobil İnternet Kullanım Miktarı, TByte	38.944	43.686	52.359	61.913	84.940

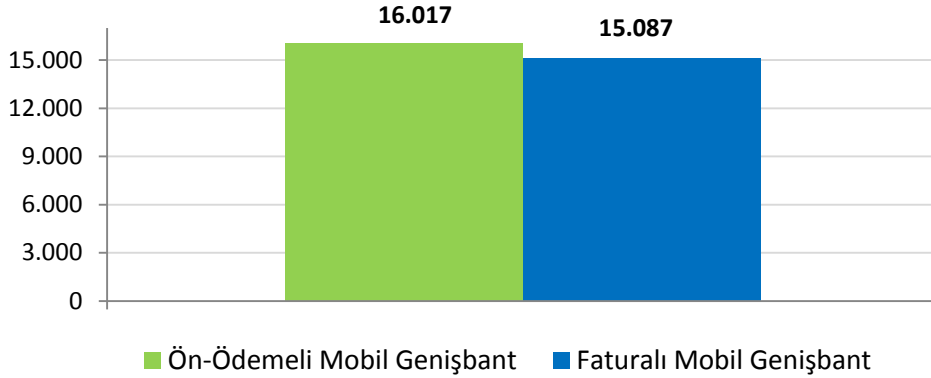
¹⁴ 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla 0-9 yaş nüfus hariç olmak üzere Türkiye nüfusu 64.190.215 kişidir (TÜİK).

¹⁵ Mobil genişbant: 3G veya daha üstündeki mobil standartları kullanan internet erişimi. Mobil genişbant hizmetine tahsisli veri cihazları (modem, kart veya USB cihazları) veya 3G ve daha üzeri mobil standartlara imkân veren cep telefonları ile erişilebilmektedir. Mobil bilgisayardan internet abone sayısı içinde; tahsisli veri cihazları ile bilgisayardan internete erişen, mobil cepten internet abone sayısında ise cep telefonları üzerinden internete erişen toplam abone sayısı dikkate alınmaktadır. Mobil genişbant abone sayısı hesaplamasında bir aydan kısa süreli paket kullanan aboneler, hiç paket kullanmaksızın internete erişen aboneler ve bir aydan uzun süreli paket kullanan aboneler dikkate alınmaktadır.

¹⁶ 2013-3 mobil bilgisayardan ve cepten internet abone sayıları Vodafone'un güncellemesi nedeniyle düzeltilmiştir.

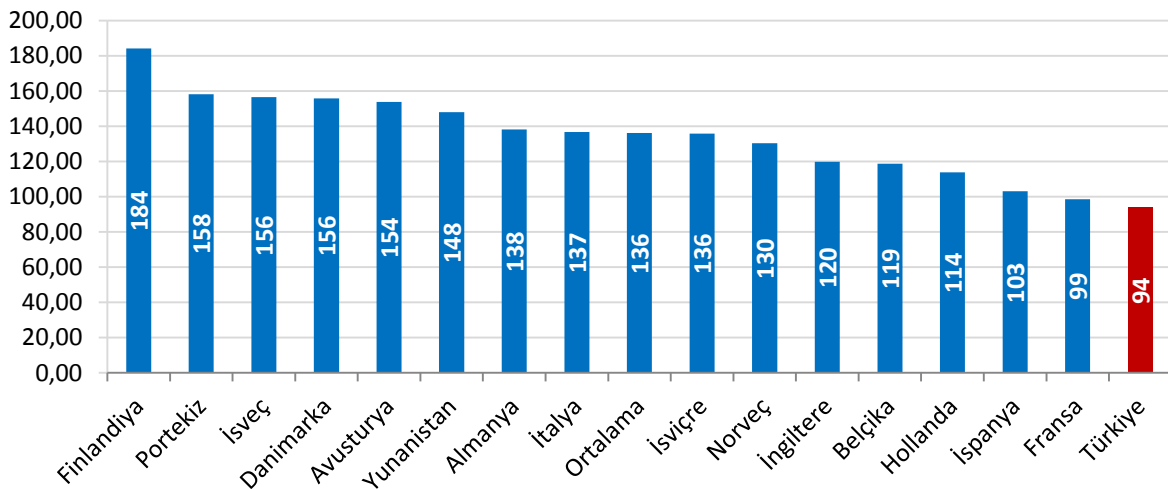
Şekil 4-4'te faturalı-ön ödemeli ayırımında mobil genişbant internet abone sayılarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla ön ödemeli genişbant abone sayısı 16.016.772, faturalı mobil genişbant abone sayısı ise 15.087.274 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 4-4 Ön Ödemeli ve Faturalı Mobil Genişbant Abone Sayıları, Bin

Şekil 4-5'te Türkiye ve bazı Avrupa ülkelerine ait mobil penetrasyon oranları karşılaştırılmaktadır. 2014 üçüncü çeyreği itibarıyla Avrupa ülkeleri içinde en yüksek mobil penetrasyon oranına sahip ülkeler Finlandiya, Portekiz, Avusturya, İsveç ve Danimarka olarak görülmektedir. İncelenen ülkelerin ortalama mobil penetrasyon oranı %136'dır. Türkiye'de ise Eylül 2014 itibarıyla mobil penetrasyon oranı yaklaşık %94 seviyesindedir.

Şekil 4-5 Türkiye ve Bazı Avrupa Ülkelerinin Mobil Penetrasyon Oranları, %

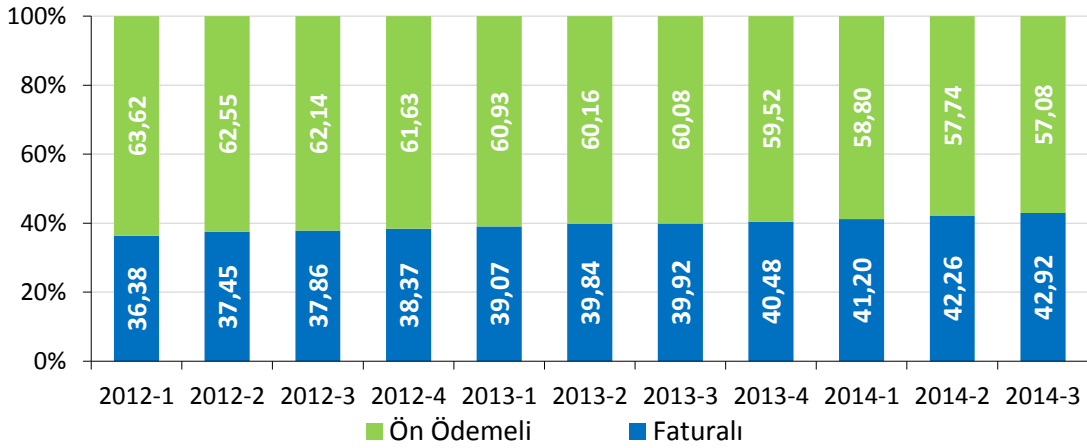

*Kaynak: Wireless Intelligence 2014-3. çeyrek, BTK.

4.2 MOBİL ABONE PROFİLİ

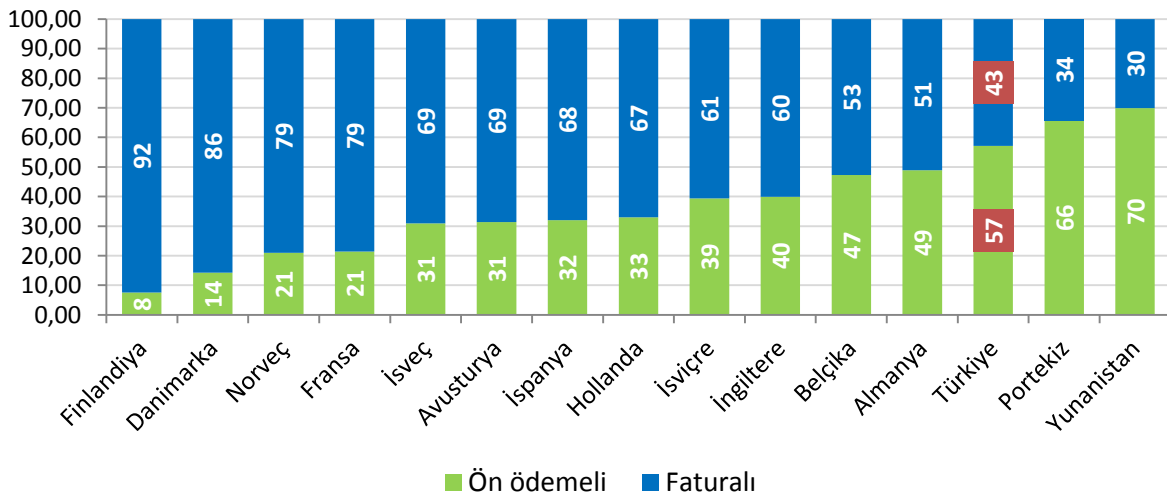
Şekil 4-6'da Türkiye'deki mobil abonelerin abonelik türlerine göre dağılımına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık döneme bakıldığında mobil abonelerin yaklaşık %57,1'ini ön ödemeli abonelerin oluşturduğu, son bir yıl içerisinde faturalı abonelerin oranının %40,5'den %42,9'a çıktığı görülmektedir.

Şekil 4-6 Ön Ödemeli ve Faturalı Mobil Abone Oranları, %

Şekil 4-7'de bazı Avrupa ülkeleri ve Türkiye'de ön ödemeli ve faturalı mobil abone oranları karşılaştırılmaktadır. Avrupa ülkelerinde ön ödemeli abone oranı %40 seviyelerinde iken Türkiye'de %57 civarındadır.

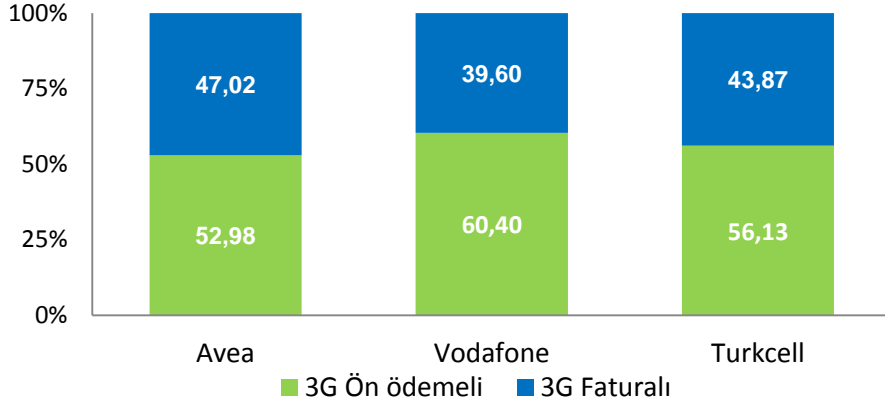
Şekil 4-7 Bazı Avrupa Ülkeleri ve Türkiye'de Ön Ödemeli/Faturalı Abone Oranları, %

Kaynak: Wireless Intelligence 2014-3. çeyrek, BTK.

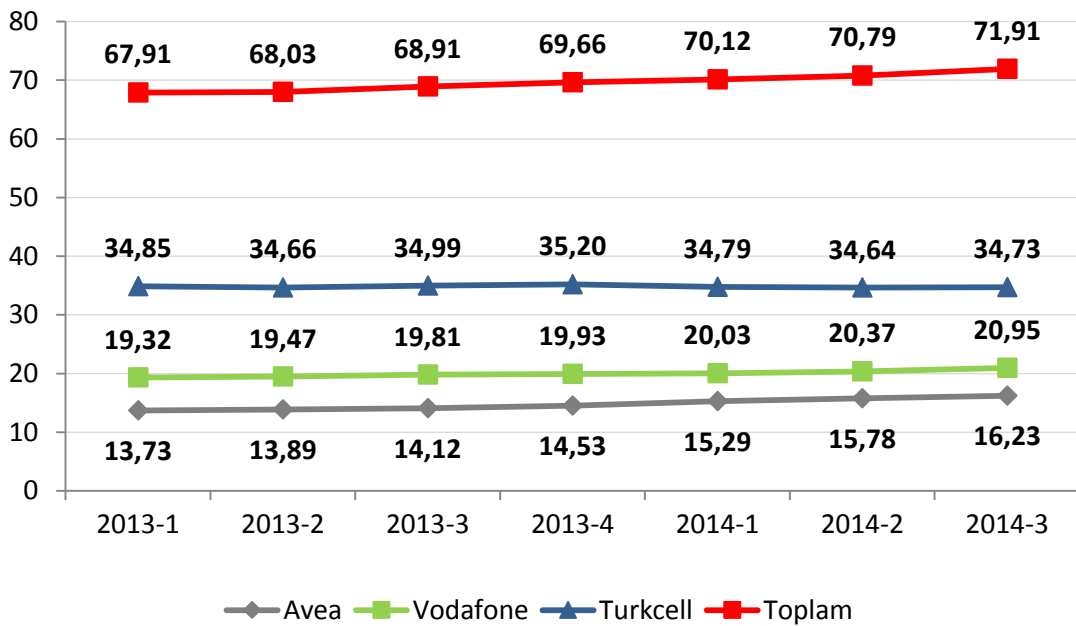
Şekil 4-8'de işletmeci bazında ön ödemeli ve faturalı 3G abonelerinin dağılımına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemi itibarıyla faturalı 3G abone oranının Avea'da %47,02; Vodafone'da %39,60 ve Turkcell'de ise %43,87 olduğu görülmektedir.

Şekil 4-8 3G Ön Ödemeli ve Faturalı Mobil Abone Oranları, %

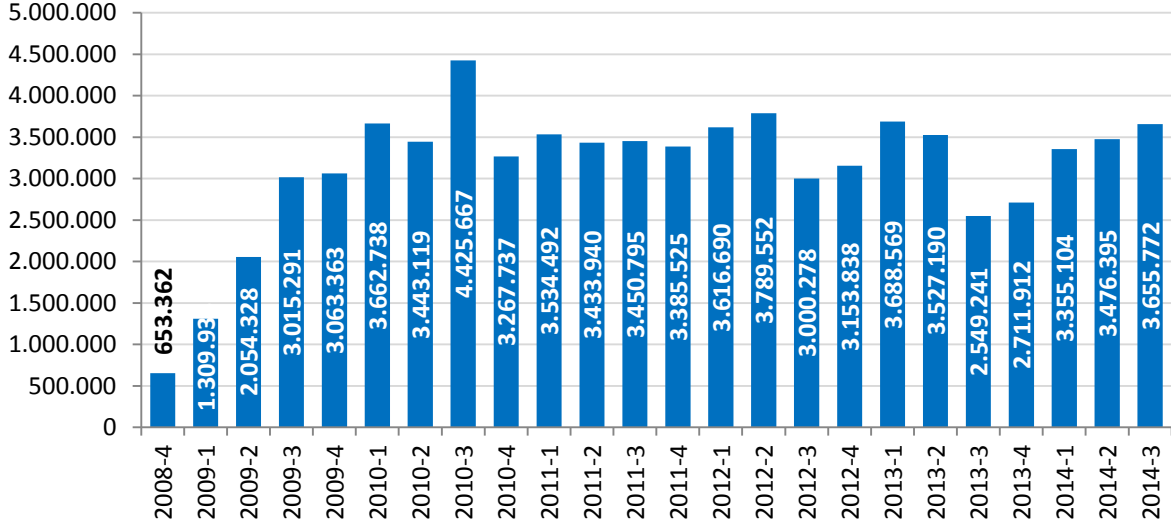
Şekil 4-9'da mobil şebeke işletmecilerinin üçer aylık dönemler itibarıyla toplam abone sayıları verilmiştir. 2014 yılının üçüncü üç aylık döneminde, önceki üç aylık döneme göre abone sayıları bakımından Avea'da %2,8, Vodafone'da %2,8 ve Turkcell'de %0,3 oranında artış yaşanmıştır.

Şekil 4-9 Mobil İşletmeci Bazında Toplam Abone Sayıları, Milyon

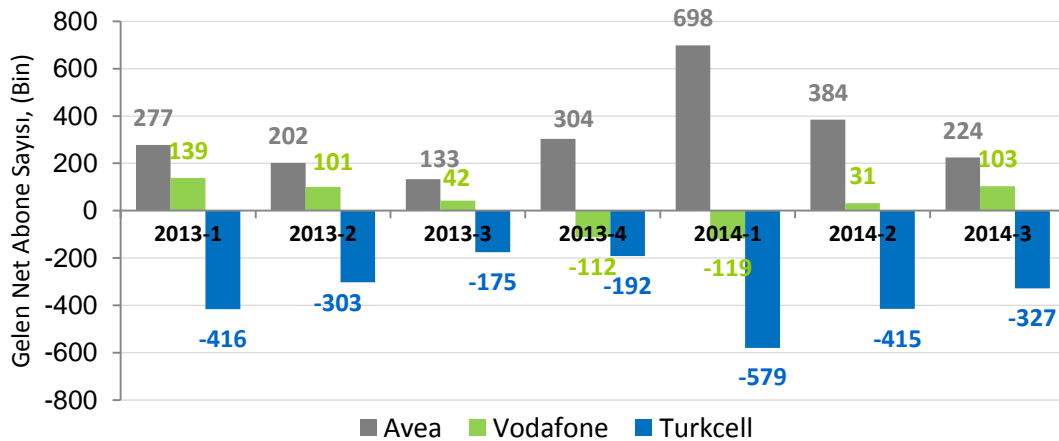
Şekil 4-10'da üç aylık dönemler içinde başarılı bir şekilde gerçekleştirilen numara taşıma sayılarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde numara taşıma sayısı bir önceki üç aylık döneme göre %5,1 oranında artarak yaklaşık 3.655.772 olarak gerçekleşmiştir. 10 Kasım 2014 tarihi itibariyle 75.502.139 numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Şekil 4-10 Toplam Mobil Numara Taşıma Sayıları

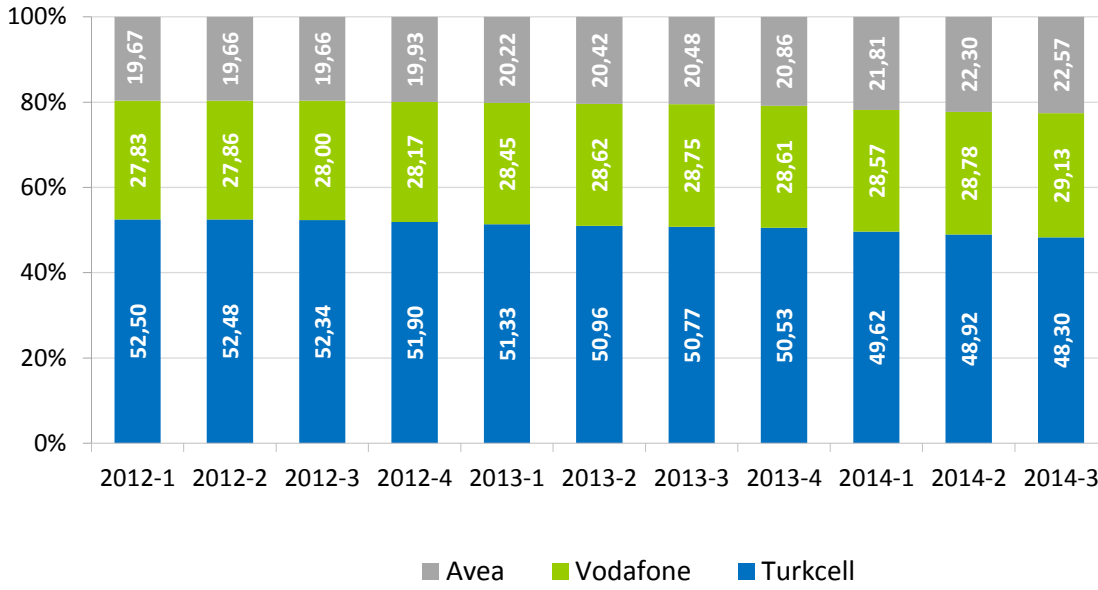
Şekil 4-11'de numara taşınabilirliği ile mobil işletmecilere gelen net abone sayılarına üçer aylık dönemler halinde yer verilmektedir. Mobil numara taşınabilirliği (MNT) hizmeti ile 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde Avea yaklaşık 224 bin abone kazanırken, Vodafone yaklaşık 103 bin abone kazanmış, Turkcell ise yaklaşık 327 bin abone kaybetmiştir.

Şekil 4-11 MNT Kapsamında Mobil İşletmecilerin Net Gelen Abone Sayıları, Bin

Şekil 4-12'de mobil işletmecilerin abone sayılarına göre pazar paylarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönem itibarıyla abone sayısına göre Turkcell'in %48,30; Vodafone'un %29,13; Avea'nın ise %22,57'lik paya sahip olduğu görülmektedir.

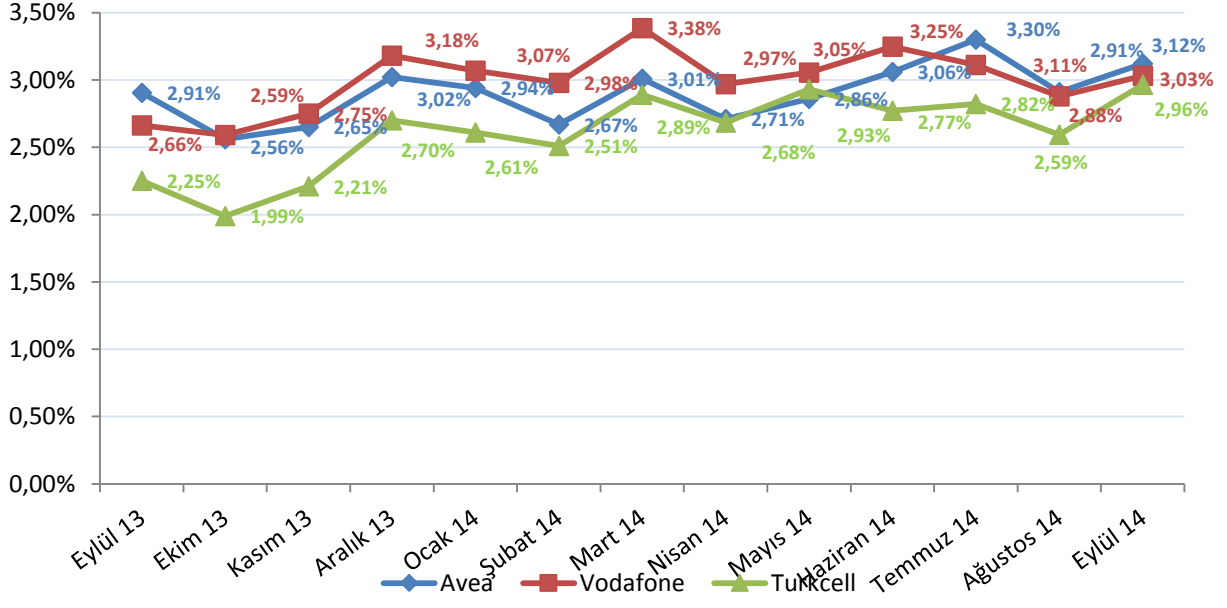
Şekil 4-12 Mobil İşletmecilerin Abone Sayısına Göre Pazar Payları, %

Şekil 4-13'te 2014 yılının üçüncü çeyreğini de kapsayacak şekilde son 12 ay için mobil işletmecilerin abone kayıp oranlarına yer verilmektedir. Abone kayıp oranı¹⁷ farklı tarifeler, hizmet çeşitliliği ve hizmet kalitesi açısından yoğun rekabet yaşanan mobil telekomünikasyon hizmetleri sektöründe yaygın olarak kullanılan bir göstergedir. 2014 yılı Eylül ayı itibarıyla Turkcell, Vodafone ve Avea'nın abone kayıp oranları sırasıyla %2,96; %3,03; ve %3,12 olarak gerçekleşmiştir.

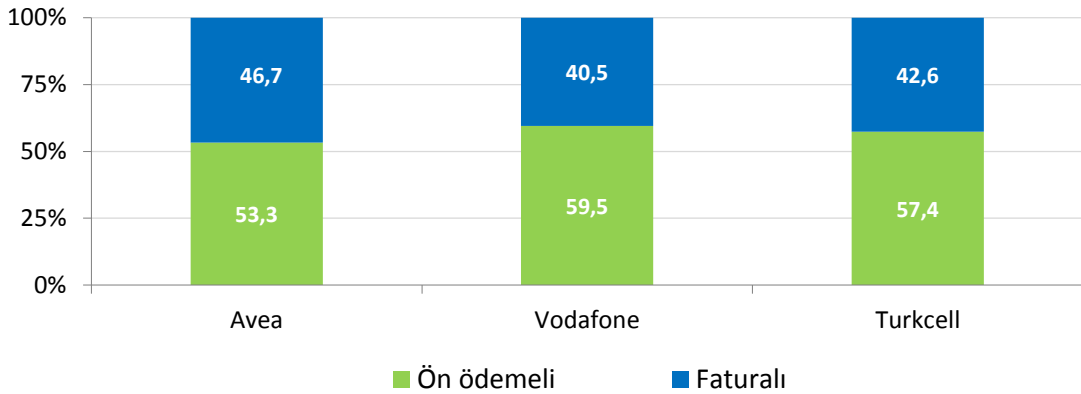
¹⁷ Abone kayıp oranı işletmeciler tarafından kaybedilen müşterilerin miktarını ölçmek için kullanılan bir orandır. Abone kayıp oranı belli bir dönemde işletmeciden aldığı hizmeti sona erdiren abonelerin sayısının o dönemdeki mevcut ortalama abone sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.

Şekil 4-13 Mobil İşletmecilerin Abone Kayıp Oranları (Churn Rate), %

Şekil 4-14'te mobil işletmecilerin 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla abone profiline (2G ve 3G toplam) yer verilmektedir. Şekil incelendiğinde oransal olarak en fazla faturalı aboneye Avea'nın sahip olduğu ve Avea'nın abonelerinin %46,7'sinin faturalı abonelerden oluştuğu görülmektedir. Avea'yı, %42,6 ile Turkcell ve %40,5 ile Vodafone takip etmektedir.

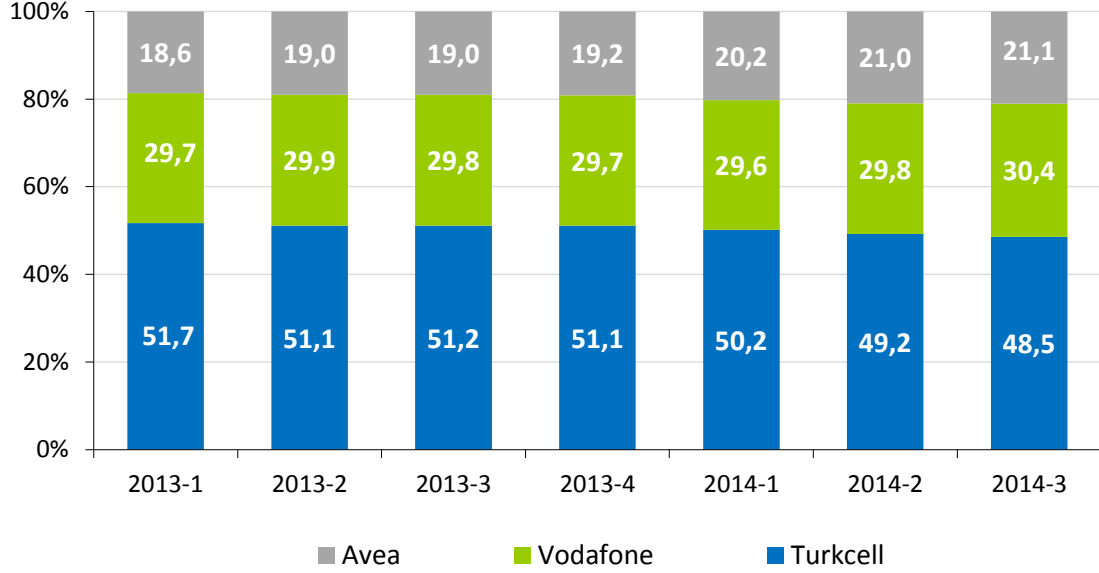
Şekil 4-14 Mobil İşletmeci Bazında Ön Ödemeli / Faturalı Abonelerin Dağılımı, %

Aşağıdaki iki şekilde (Şekil 4-15 ve Şekil 4-16) ise ön ödemeli ve faturalı abonelerin mobil işletmeci bazında dağılımına yer verilmektedir. Şekil 4-15'te 2013 yılı ilk çeyrekte ön ödemeli abonelerin işletmeci bazında dağılımı incelenmektedir.

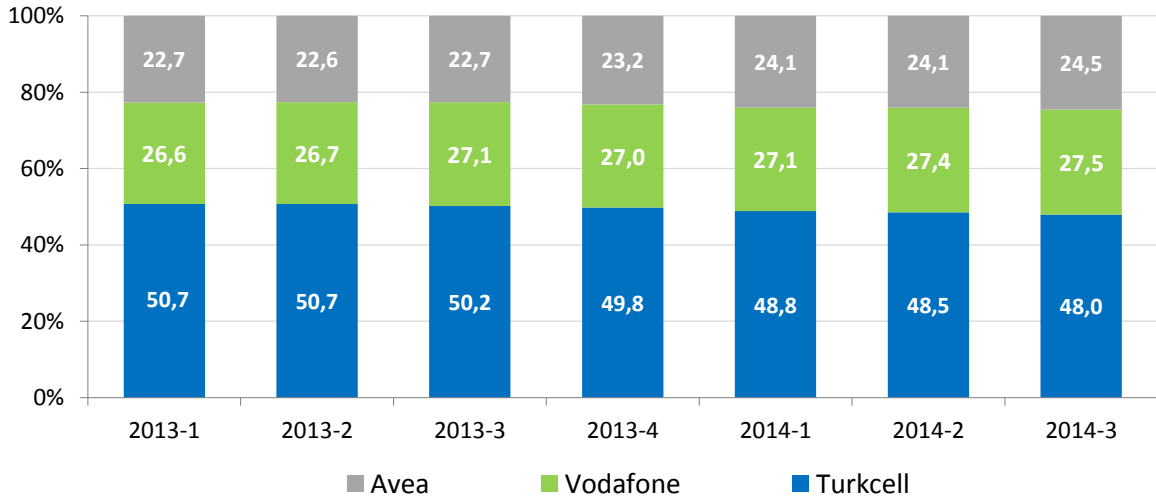
2014 yılı üçüncü üç aylık dönemi itibarıyla ön ödemeli abonelerde Turkcell'in %48,5; Vodafone'un %30,4; Avea'nın ise %21,1 pazar payına sahip olduğu görülmektedir.

Şekil 4-15 Ön Ödemeli Abonelerin Dağılımı, %

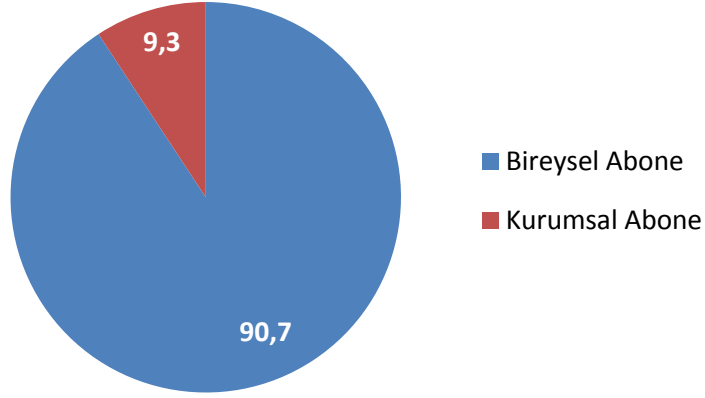
Faturalı abonelerin pazar payı dağılımında ise Turkcell'in %48; Vodafone'un %27,5; Avea'nın ise %24,5 pay aldığı görülmektedir (Şekil 4-16).

Şekil 4-16 Faturalı Abonelerin Dağılımı, %

Şekil 4-17'de mobil işletmecilerin abone portföyü bireysel (özel kişilik)/kurumsal (tüzel kişilik) ayrımında incelenmektedir. Toplam mobil abonelerin yaklaşık %90,7'si bireysel, %9,3'ü ise kurumsaldır.

Şekil 4-17 Mobil Abonelerin Bireysel-Kurumsal Bazda Ayrımı, %

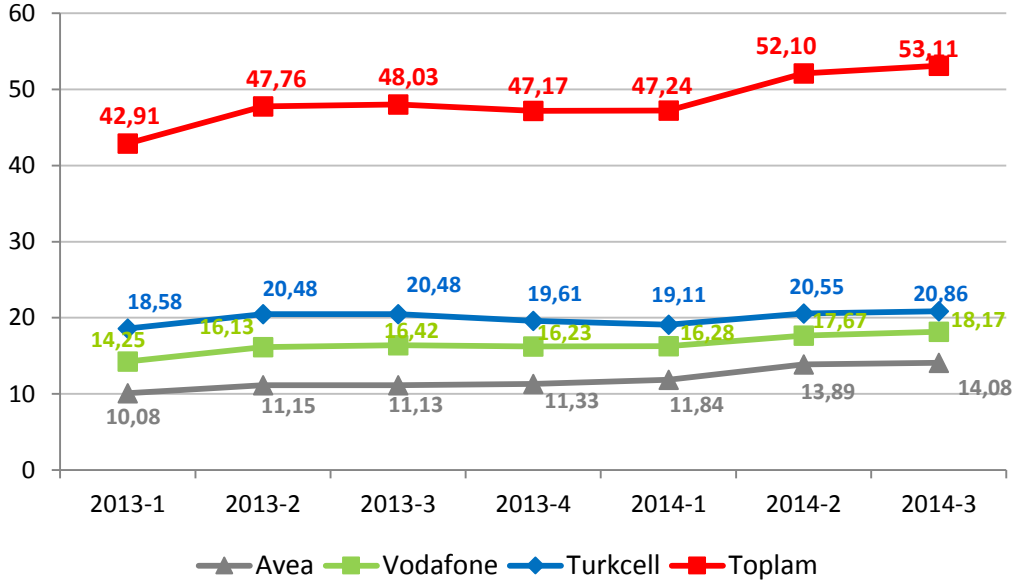

4.3 MOBİL TRAFİK HACMİ

2014 yılı üçüncü çeyrekte toplam mobil trafik hacmi 53,11 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemi trafik bilgileri bir önceki üç aylık dönemle kıyaslandığında toplam trafiğin %1,92 oranında arttığı, geçen senenin aynı dönemi ile kıyaslandığında ise %10,57 oranında arttığı görülmektedir. İşletmeci bazında incelendiğinde ise bir önceki döneme göre Turkcell'in trafiğinin %1,53 oranında, Vodafone'un trafiğinin %2,83 oranında; Avea'nın trafiğinin ise %1,36 oranında arttığı görülmektedir. Geçen senenin aynı dönemine göre kıyaslandığında Turkcell'in trafik hacminde %1,85 Vodafone'un trafik hacminde %10,64 ve Avea'nın trafik hacminde %26,51 oranında artış olduğu görülmektedir. Mobil trafik hacmindeki¹⁸ bu değişim dönemler itibarıyla Şekil 4-18'de verilmektedir.

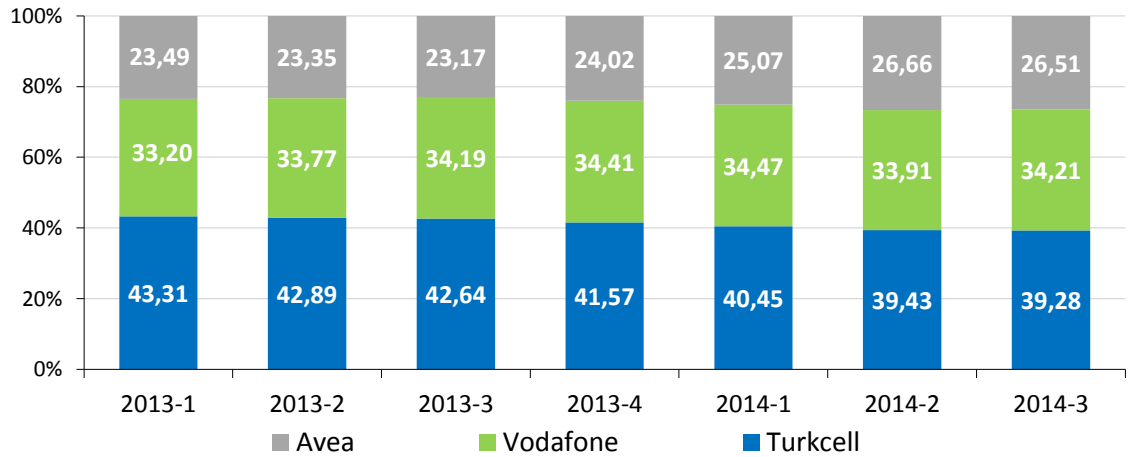
¹⁸ Mobil işletmecilerin toplam trafik miktarları toplam giden trafik ve şebeke içi trafiğin toplanması ile elde edilmektedir.

Şekil 4-18 Mobil İşletmecilerin Dönemlere göre Toplam Trafikleri, Milyar Dakika

Mobil işletmecilerin dönemler itibarıyla toplam mobil trafiğinden aldıkları pazar payları Şekil 4-19'da gösterilmektedir. Geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla trafiğe göre Vodafone'un payı %34,19'dan %34,21'e yükselirken, Avea'nın pazar payı %23,17'den %26,51'e yükselmiş, Turkcell'in pazar payı ise %42,64'den %39,28'e düşmüştür. Bir önceki dönemle kıyaslandığında ise, Turkcell'in pazar payının %39,43'den %39,28'e Avea'nın pazar payının %26,66'dan %26,51'e düştüğü; Vodafone'un pazar payının ise %33,91'den %34,21'e yükseldiği görülmektedir.

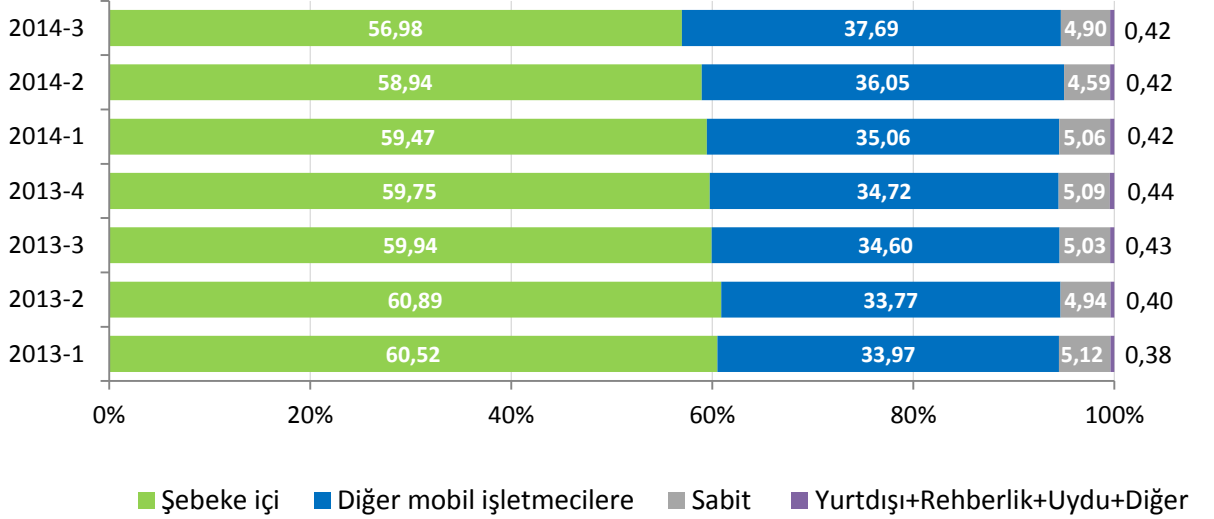
Şekil 4-19 Mobil İşletmecilerin Trafiğe Göre Pazar Payları, %

Şekil 4-20'de mobil işletmeciler tarafından üretilen toplam trafiğin dağılımına yer verilmektedir. Şekilde görüleceği üzere, söz konusu trafiğin büyük bir kısmını (%56,98)

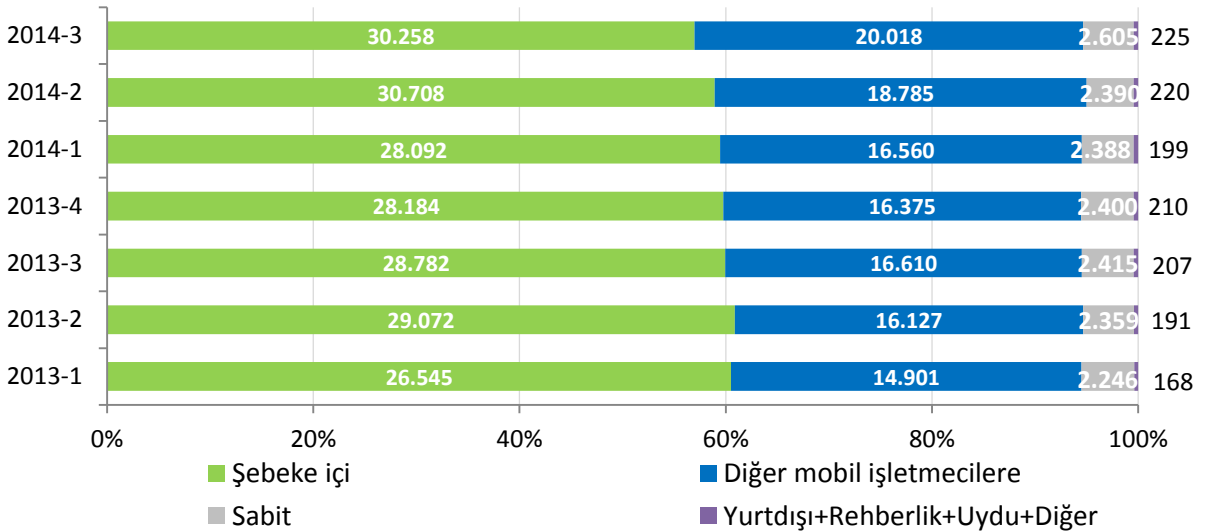
mobil işletmecilerin kendi aboneleri arasındaki trafiği ifade eden şebeke içi trafik oluşturmaktadır. Mobil işletmecilerden diğer mobil işletmecilere doğru giden trafik ise toplam trafiğin %37,69'unu oluşturmaktadır.

Şekil 4-20 Mobil Trafik Dağılımı, %

Toplam mobil şebeke içi trafik miktarı 2014 yılı üçüncü çeyrekte bir önceki üç aylık döneme göre yaklaşık %1,46 oranında azalarak yaklaşık 30,25 milyar dakika, diğer mobil işletmecilere doğru trafik miktarı ise %6,57 oranında artarak yaklaşık 20,02 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 4-21 Mobil Trafik Dağılımı, Milyon Dakika

4.4 EN ÇOK TRAFİK GÖNDERİLEN VE ALINAN ÜLKELER

Çizelge 4-2’de 2014 yılı üçüncü çeyreğinde mobil şebekelerden en fazla trafik gönderilen ve alınan ilk beş ülkeye yer verilmektedir. Gerek alınan gerekse gönderilen trafik bakımından Almanya ilk sırayı alırken, Rusya, İngiltere, Türkmenistan ve Gürcistan en fazla trafik gönderilen diğer ülkeler olmuştur. Bununla birlikte en fazla trafik alınan ülkeler Almanya’dan sonra, Rusya, Irak, Suudi Arabistan ve Avusturya’dır.

Çizelge 4-2 En Fazla Trafik Gönderilen ve Alınan Ülkeler, 2014-3

En Çok Trafik Gönderilen Ülke	En Çok Trafik Alınan Ülke
Almanya	Almanya
Rusya	Rusya
İngiltere	Irak
Türkmenistan	Suudi Arabistan
Gürcistan	Avusturya

4.5 KISA NUMARALAR

Çizelge 4-3’te 2014 yılı üçüncü çeyreğinde Avea hatlarından en sık aranan (arama sayısına göre) beş kısa numaraya ve ortalama çağrı sürelerine yer verilmektedir. Çizelge incelendiğinde 2014 yılı üçüncü çeyrekte en sık aranan kısa numaralar 112 (Sihhi İmdat), 182 (Hastane Randevu), 155 (Polis İmdat) 186 (Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. Çağrı Merkezi), ve 11880 (BN Telekom) numaralarının yer aldığı görülmektedir. En sık aranan kısa numara 112 (Sihhi İmdat) için ortalama çağrı süresi 33 saniye seviyelerindedir.

Çizelge 4-3 AVEA, En Sık Aranan Kısa Numaralar, 2014-3

Kısa Numara	Ortalama Çağrı Süresi (sn)
112	33
182	148
155	59
186	133
11880	96

Çizelge 4-4’te 2014 yılı üçüncü çeyreğinde Vodafone hatlarından en sık aranan (arama sayısına göre) beş kısa numaraya ve ortalama çağrı sürelerine yer verilmektedir. Çizelge incelendiğinde 2014 yılı üçüncü çeyrekte en sık aranan kısa numaralar

arasında 112 (Sihhi İmdat), 182 (Hastane Randevu), 186 (Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. Çağrı Merkezi), 155 (Polis İmdat) 11880 (BN Telekom) numaralarının yer aldığı görülmektedir. En sık aranan kısa numara 112 (Sihhi İmdat) için ortalama çağrı süresi yaklaşık 30 saniyedir.

Çizelge 4-4 VODAFONE, En Sık Aranan Kısa Numaralar, 2014-3

Kısa Numara	Ortalama Çağrı Süresi (sn)
112	30
182	146
186	118
155	58
11880	102

Çizelge 4-5'te 2014 yılı üçüncü çeyreğinde Turkcell hatlarından en sık aranan (arama sayısına göre) beş kısa numaraya ve ortalama çağrı sürelerine yer verilmektedir. Çizelge incelendiğinde 2014 yılı üçüncü çeyrekte en sık aranan kısa numaralar arasında 112 (Sihhi İmdat), 182 (Hastane Randevu), 186 (Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. Çağrı Merkezi), 155 (Polis İmdat) 11880 (BN Telekom) numaralarının yer aldığı görülmektedir. En sık aranan kısa numara 112 (Sihhi İmdat) için ortalama çağrı süresi yaklaşık 27 saniyedir.

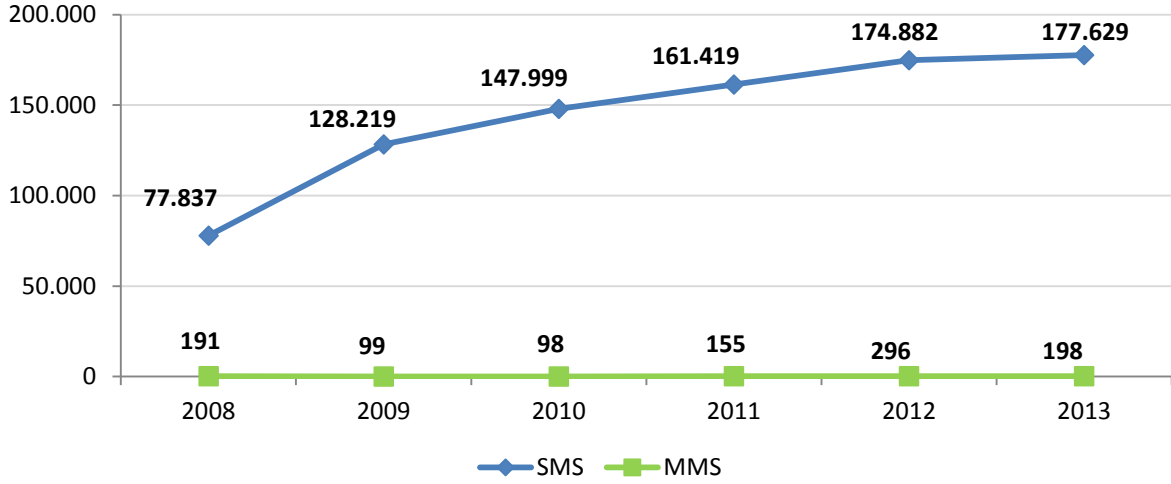
Çizelge 4-5 TURKCELL, En Sık Aranan Kısa Numaralar, 2014-3

Kısa Numara	Ortalama Çağrı Süresi (sn)
112	27
182	148
186	128
155	59
11880	102

4.6 SMS VE MMS

2008 yılından itibaren toplam yıllık SMS ve MMS sayısına Şekil 4-22'de yer verilmektedir. Buna göre SMS sayısının 2008 yılından 2013 yılına kadar yaklaşık %128'lik artışla 177,6 milyar adet seviyesine yükseldiği görülmektedir.

Şekil 4-22 Yıllara Göre Mobil SMS ve MMS Miktarı, Milyon Adet *

SMS ve MMS sayıları çeyrekler itibariyle incelendiğinde; 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde SMS sayısı yaklaşık 30.738 milyon, MMS sayısı ise yaklaşık 31,1 milyon civarında gerçekleşmiştir.

Çizelge 4-6 Dönemlere Göre SMS ve MMS Miktarı, Milyon Adet*

	2014-1	2014-2	2014-3
SMS	34.452	31.979	30.738
MMS	30,9	33,5	31,1

* Herhangi bir Türkçe karakter içeren 1 SMS'in arabağlantı sisteminde birden fazla SMS olarak görülmesi ve bazı işletmeciler tarafından SMS sayılarının arabağlantı sisteminden çekilerek raporlanması nedeniyle, İşletmecilerle birlikte gerçekleştirilen bir yıllık veri iyileştirme süreci neticesinde; 2014 yılı birinci çeyrekte SMS sayıları tüm işletmecilerin faturalandırma sisteminden alınmıştır. SMS sayısında 2013 yılındaki değerlere göre düşüş görülmesinin; bu durumun SMS sayısında yarattığı etki ve veri (data) hizmetlerinin SMS ve MMS hizmetlerinin yerini alan alternatifler sunmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

İşletmeci bazında gönderilen SMS ve MMS sayıları incelendiğinde 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde bir önceki çeyreğe göre Avea'nın SMS sayısı %2,15 artmış; MMS sayısı %6,30 azalmış; Turkcell'in SMS sayısı %9,26; MMS sayısı %11,79 azalmış ve Vodafone'un SMS sayısı %4,12 azalmış; MMS sayısı %0,17 artmıştır. Mobil aboneler tarafından gönderilen toplam SMS ve MMS sayısının işletmeciler bazında dağılımı Çizelge 4-7'de gösterilmektedir.

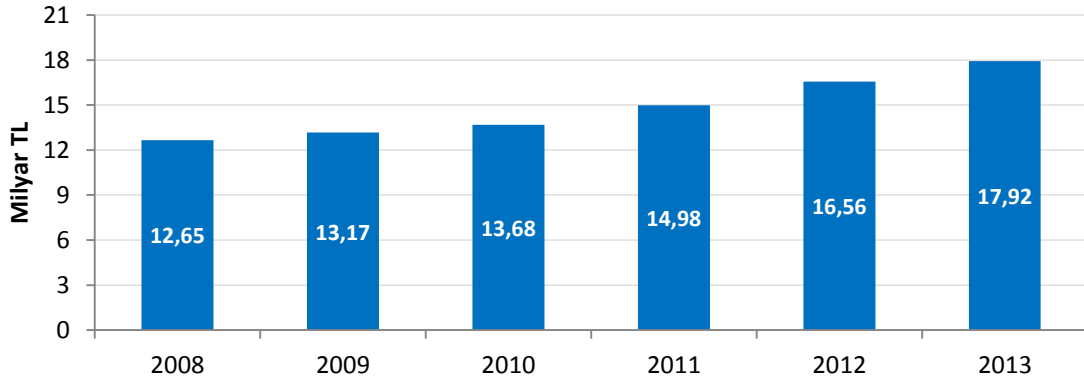
Çizelge 4-7 İşletmeci bazında SMS ve MMS Miktarı

	2014-1		2014-2		2014-3	
	SMS (milyar adet)	MMS (milyon adet)	SMS (milyar adet)	MMS (milyon adet)	SMS (milyar adet)	MMS (milyon adet)
Avea	8,94	9,13	9,68	10,86	9,89	10,18
Vodafone	12,92	6,49	11,98	7,72	11,49	7,73
Turkcell	12,58	15,26	10,31	14,91	9,36	13,15

4.7 MOBİL GELİR

Şekil 4-23'te 2008 yılından bu yana mobil telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelir bilgilerine yıllık olarak yer verilmektedir. Yıllar itibarıyla artış eğiliminde olan mobil gelirler 2012 yılında 16,56 milyar TL olarak gerçekleşirken 2013 yılında bir önceki yıla göre %8,2 oranında artış göstererek 17,92 milyar TL'ye yükselmiştir.

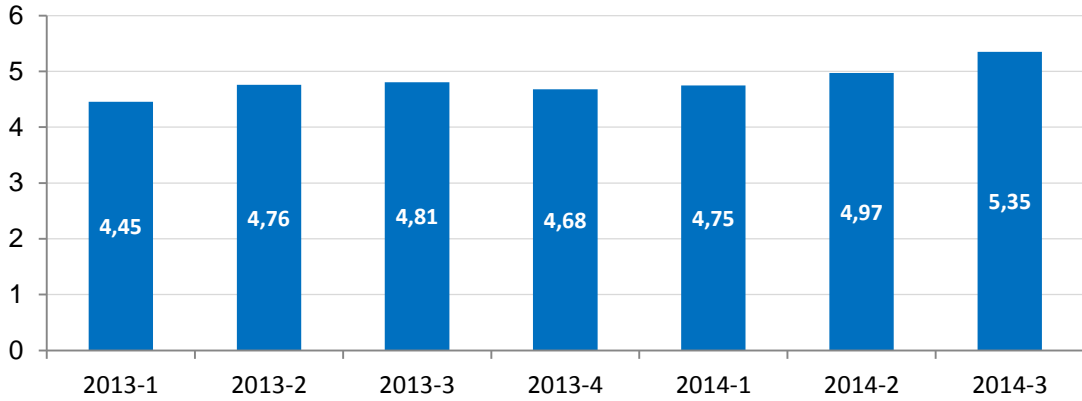
Şekil 4-23 Yıllar İtibarıyla Mobil Hizmetlerden Elde Edilen Gelir, Milyar ₺

*2009-2013 yılları için işletmecilerin Kurumumuza gönderdiği Vergi Usul Kanunu uyarınca kesinleşmiş yıllık gelir tabloları dikkate alınarak hazırlanmıştır. 2008, 2009 ve 2010 yılları işletmecilerce gönderilen veriler ışığında güncellenmiştir.

Şekil 4-24'te işletmecilerin mobil telekomünikasyon hizmetlerinden elde ettiği gelirler 2013 yılı başından itibaren üçer aylık dönemler halinde gösterilmektedir. 2014 yılı üçüncü üç aylık dönemde söz konusu mobil gelirler yaklaşık 5,35 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 4-24 Mobil Hizmetlerden Elde Edilen Üç Aylık Gelirler, Milyar ₺

*İşletmecilerin IFRS (International Financial Reporting Standards) sistemi aracılığıyla hesaplayarak Kurumumuza göndermiş oldukları üç aylık gelir rakamları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kesinleşmiş gelir bilgileri değildir.

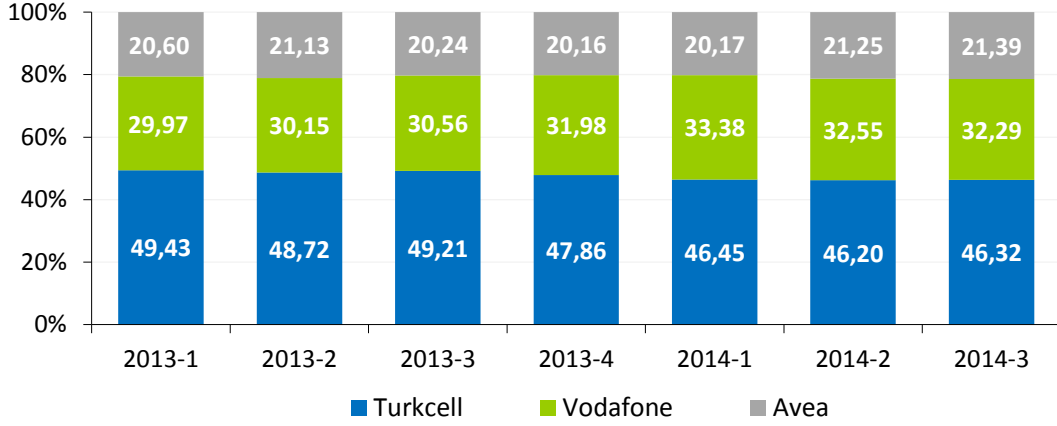
Çizelge 4-8’de mobil işletmecilerin 2014 yılı üçüncü çeyrek itibariyle EBITDA marjlarına yer verilmektedir. Turkcell, Vodafone ve Avea için EBITDA marjları sırasıyla %33,5, %19,9 ve %19’dur.

Çizelge 4-8 Mobil İşletmecilerin EBITDA Marjları, 2014-3

	Avea	Vodafone	Turkcell
EBITDA (%)	19,0	19,9	33,5

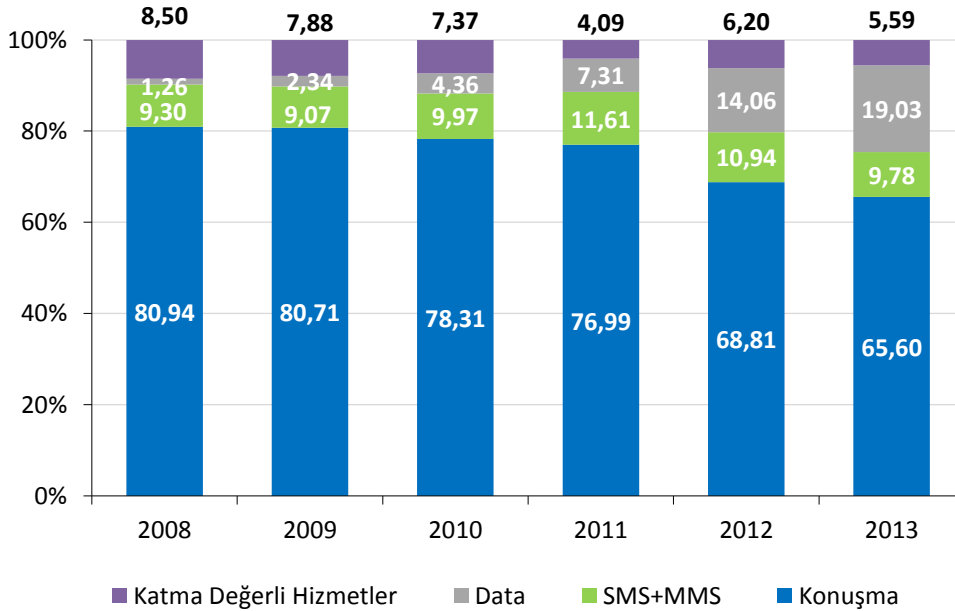
Şekil 4-25’te mobil işletmecilerin üçer aylık net satış gelir verilerine göre hesaplanan pazar paylarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrek dönem itibarıyla gelire göre pazar payları incelendiğinde Turkcell’in pazar payının %46,32; Vodafone ve Avea’nın ise sırasıyla %32,29 ve %21,39 seviyelerinde olduğu görülmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte gelire göre pazar payları 2013 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında Turkcell’in pazar payının yaklaşık 2,89 puan azaldığı, Avea’nın pazar payının 1,15 puan, Vodafone’un pazar payının ise 1,73 puan arttığı görülmektedir.

Şekil 4-25 Mobil İşletmecilerin Gelire Göre Pazar Payları, %

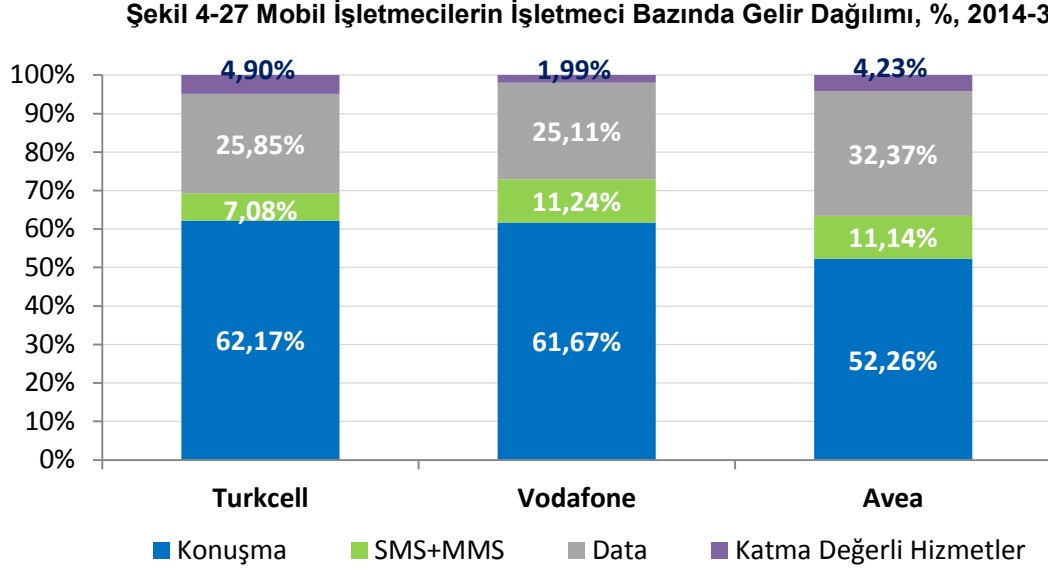
Şekil 4-26’da mobil işletmecilerin 2008 yılından itibaren toplam gelirlerine ait dağılıma yer verilmektedir. Şekilde görüleceği üzere, 2008 yılında mobil işletmecilerin gelirlerinin %80,94’ünü konuşma gelirleri oluştururken bu oran 2013 yılında %65,60’a gerilemiştir. Data gelirlerinin payı 2008 yılında %1,26 iken 2013 yılında %19,03’e yükselmiştir. SMS+MMS gelirleri 2013 yılında toplam gelirin %9,78’ini oluşturmaktadır.

Şekil 4-26 Mobil İşletmecilerin Gelir Dağılımı, %

Şekil 4-27’de her bir mobil işletmecinin 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla toplam gelirlerine ait dağılıma karşılaştırmalı olarak yer verilmektedir. Konuşma gelirleri Turkcell’in gelirlerinin %62,17’sini Vodafone’un gelirlerinin %61,67’sini ve Avea’nın gelirlerinin %52,26’sını oluşturmaktadır. SMS+MMS gelirleri Turkcell’in gelirlerinin

%7,08'sini, Vodafone'un gelirlerinin %11,24'ünü ve Avea'nın gelirlerinin %11,14'ünü oluşturmaktadır. Data gelirleri ise Turkcell'de %25,85, Vodafone'da %25,11 ve Avea'da %32,37'lik paya sahiptir¹⁹.

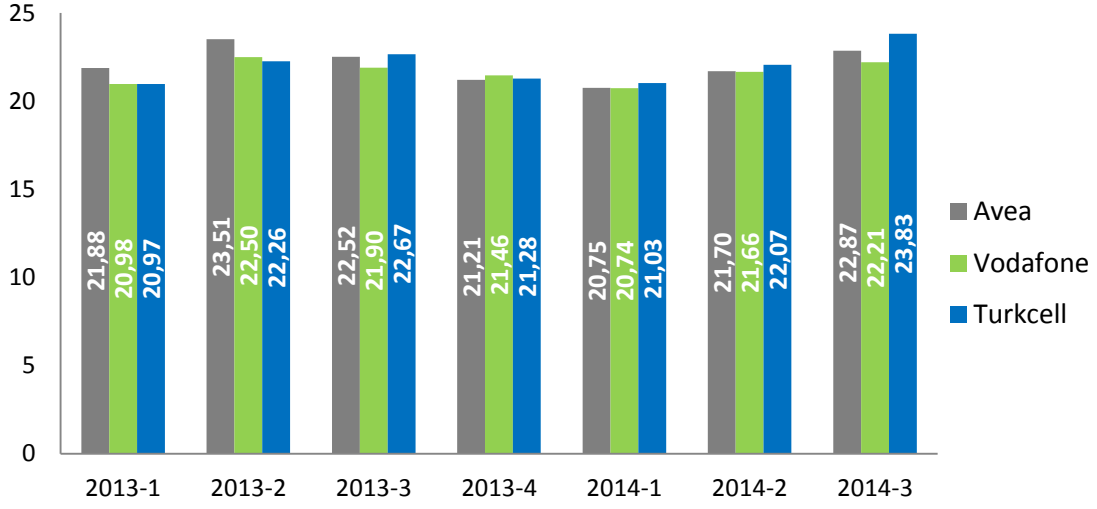

4.8 ABONE BAŞINA AYLIK GELİR (ARPU)

Abone başına elde edilen aylık gelir anlamına gelen “ARPU” bilgisi, bir işletmecinin ortalama olarak bir ayda; bir aboneden ne kadar gelir elde ettiğinin, diğer bir ifade ile de abonelerin ortalama olarak mobil hizmetlere bir ayda ne kadar harcama yaptığının en belirgin göstergelerinden biridir. Şekil 4-28’de Türkiye’de hizmet veren mobil işletmecilerinin 2013 yılından itibaren üç aylık ortalama ARPU rakamlarına yer verilmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla Turkcell için abone başına aylık gelir 23,83 TL, Vodafone için 22,21 TL, Avea için ise 22,87 TL’dir.

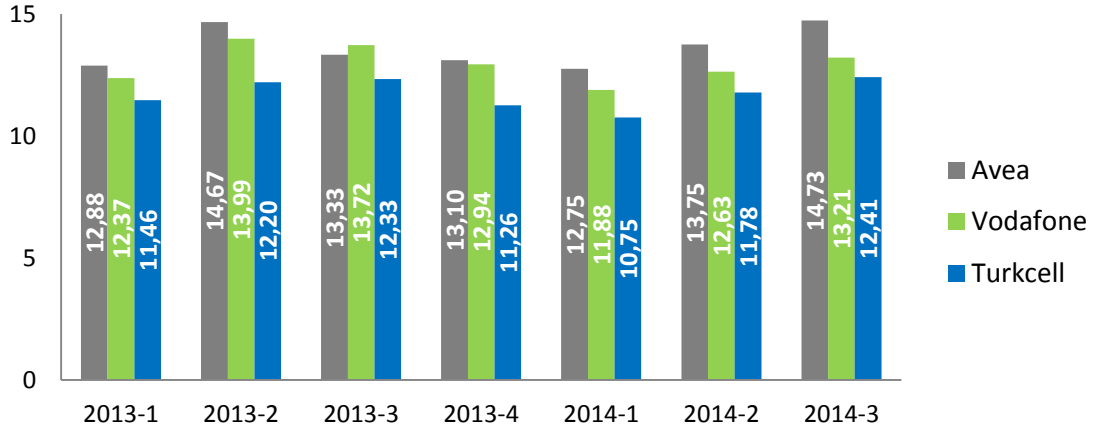
¹⁹ 2014 yılı 2. Dönem itibarıyla M2M gelirleri Data gelirlerine dâhil edilmiştir.

Şekil 4-28 Mobil ARPU, ₺

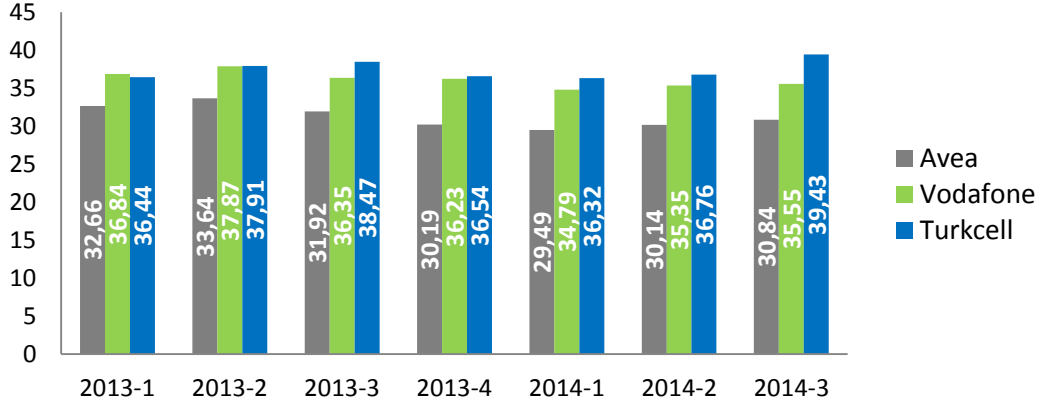
Şekil 4-29'da 2014 yılı üçüncü üç aylık dönem için mobil işletmecilerin Kurumumuza bildirmiş olduğu ön ödemeli ARPU rakamlarına yer verilmektedir. Ön ödemeli ARPU rakamları incelendiğinde 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla Turkcell'in ön ödemeli ARPU'sunun 12,41 TL, Vodafone'un 13,21 TL ve Avea'nın 14,73 TL olduğu görülmektedir.

Şekil 4-29 Ön Ödemeli Mobil ARPU, ₺

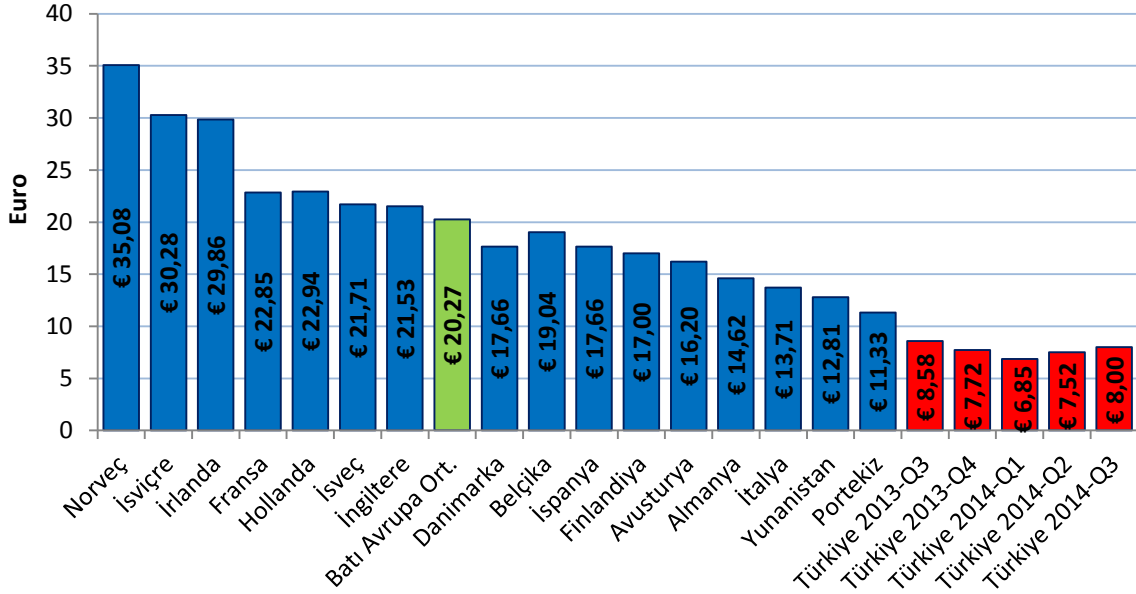
Şekil 4-30'da ise 2014 yılı üçüncü çeyreği için mobil işletmecilerin Kurumumuza bildirmiş olduğu faturalı ARPU değerleri incelenmektedir. 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla Turkcell'in faturalı ARPU'su 39,43 TL olurken, Vodafone'un 35,55 TL, Avea'nın 30,84 TL olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 4-30 Faturalı Mobil ARPU, ₺

Şekil 4-31’de bazı Avrupa ülkeleri ile Türkiye’nin mobil ARPU rakamları kıyaslanmaktadır. Şekilde incelenen Batı Avrupa ülkelerinde Haziran 2014 sonu ortalama ARPU 20,27 Avro seviyelerinde iken Türkiye’de 2014 yılı üçüncü çeyrek için ise 8,00 Avro seviyelerindedir.

Şekil 4-31 Türkiye ve AB’de Mobil ARPU, €

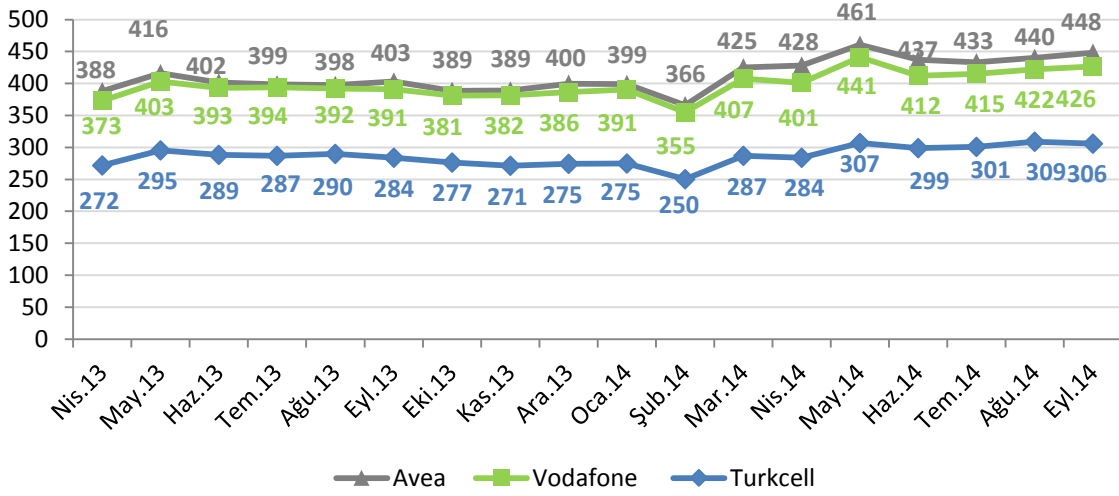
Kaynak: Wireless Intelligence 2014-2. çeyrek, BTK.

* Avro Kuru her çeyrek için ilgili aylardaki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası günlük döviz satış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmıştır. 2013-Q1 için 1 Avro = 2,3592 TL, 2013-Q2 için 1 Avro = 2,4025 TL, 2013-Q3 için 1 Avro = 2,6075 TL, 2013-Q4 için 1 Avro = 2,7614 TL, 2014-Q1 için 1 Avro = 3,0411, 2014-Q2 için 1 Avro = 2,9017 TL, 2014-Q3 için 1 Avro = 2,8726 TL dir.

4.9 AYLIK KULLANIM MİKTARI (MoU)

MoU, mobil telefon kullanım seviyesinin ölçümünde yaygın olarak kullanılan bir gösterge olup bir abonenin aylık ortalama konuşma süresi olarak tanımlanmaktadır. Şekil 4-32'de mobil işletmecilerin 2013 yılı Nisan ayından itibaren gerçekleşen - MoU değerleri aylık bazda verilmektedir. Eylül 2014 itibarıyla Turkcell'in MoU değeri 306 dakika, Vodafone'un 426 dakika ve Avea'nın ise 448 dakika olarak gerçekleşmiştir.

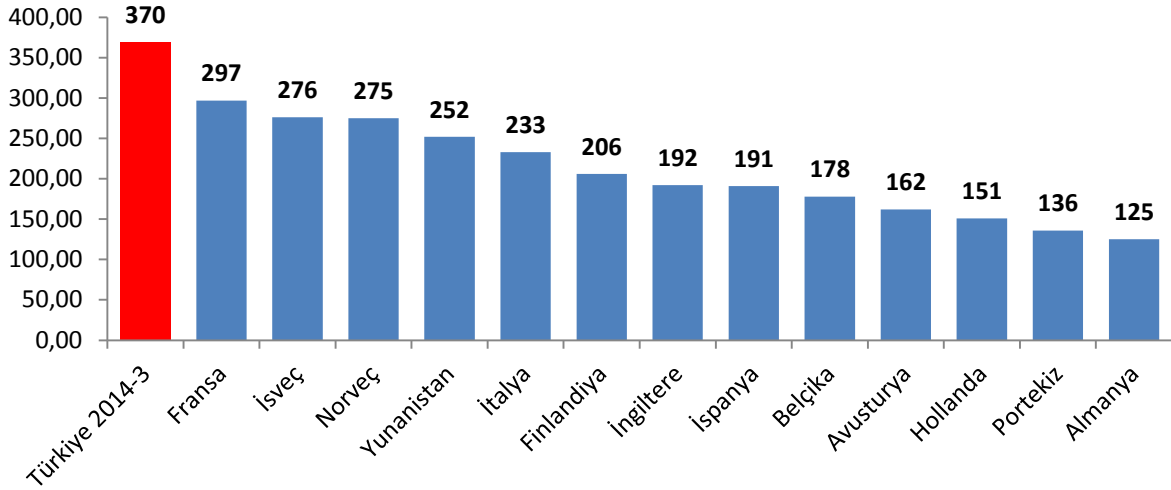
Şekil 4-32 Mobil İşletmeci Bazında MoU Değerleri, dk/ay

* MoU değerleri aktif kullanıcıların görüşme süresi ortalamasını dakika olarak veren bir değer olduğu için değerler toplam hat sayısından ses hizmetine açık olmayan mobil hatlar (M2M hatları ve mobil bilgisayardan internet hatları gibi yalnızca veri iletmek amaçlı kullanılan hatlar) düşülerek hesaplanmaktadır.

Şekil 4-33'de bazı Avrupa ülkelerinin 2014 ikinci çeyreğindeki ortalama mobil telefon kullanım süreleri ile Türkiye'deki ortalama mobil telefon kullanım sürelerine yer verilmektedir. 2014 üçüncü çeyreğinde 370 dakika olan ortalama aylık mobil kullanım süresi ile Türkiye, yer verilen Avrupa ülkelerine kıyasla en fazla mobil telefonla görüşme yapan ülke olmuştur.

Şekil 4-33 AB ve Türkiye’de Mobil Abone Başına Ortalama Görüşme, dk/ay

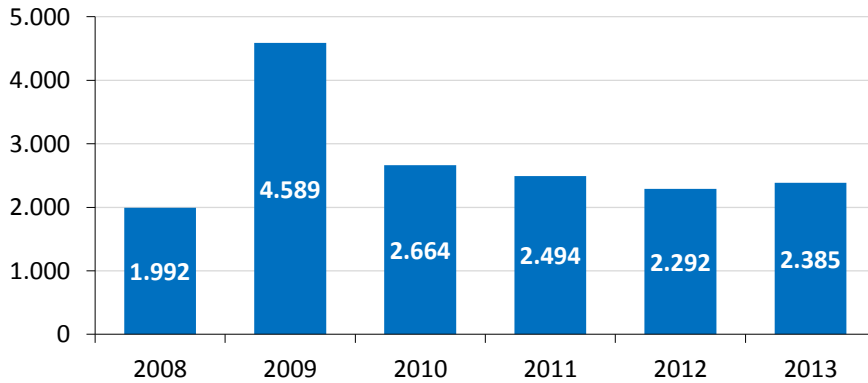

*Kaynak: Wireless Intelligence 2014-2. çeyrek, BTK.

4.10 MOBİL YATIRIM

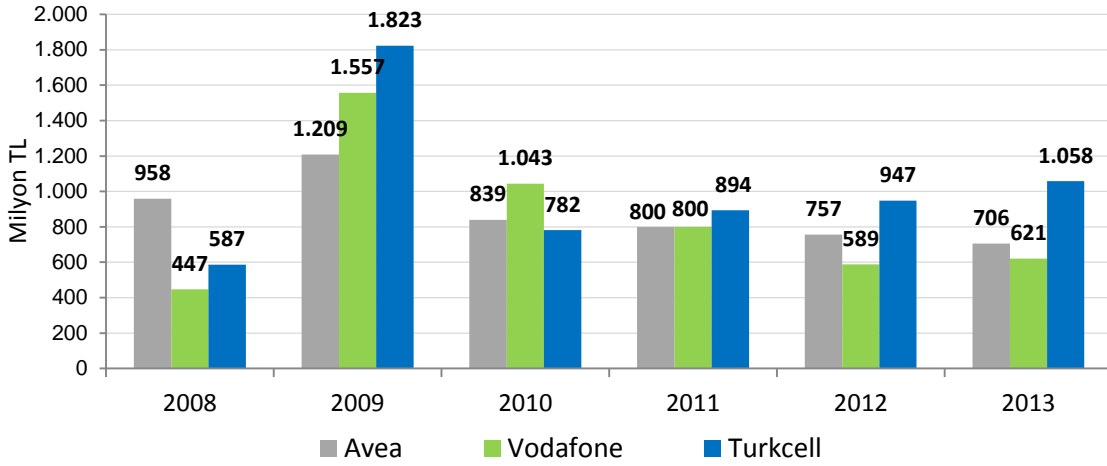
Şekil 4-34’de üç mobil işletmecinin 2008-2013 yılları arasındaki toplam yıllık yatırım bilgilerine yer verilmektedir. 2009 yılı, 3G yetkilendirmelerinin de etkisiyle mobil yatırımlar bakımından yaklaşık 4,6 milyar TL ile en fazla yatırım yapılan yıl olurken 2013 yılında ise yaklaşık 2,4 milyar TL yatırım yapılmıştır.

Şekil 4-34 Yıllık Mobil Yatırım, Milyon ₺

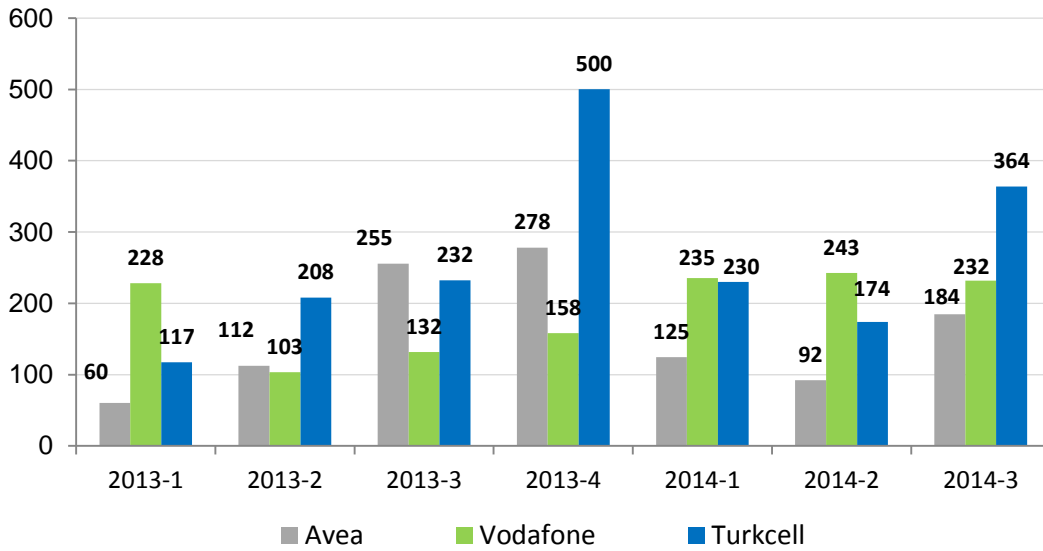
Şekil 4-35’te mobil işletmecilerin gerçekleştirdikleri yıllık yatırım değerlerine yer verilmektedir. 2013 yılında Vodafone 621 milyon TL, Avea 706 milyon TL, Turkcell 1.058 milyon TL yatırım yapmıştır.

Şekil 4-35 İşletmeci Bazında Yıllık Mobil Yatırım, Milyon ₺

Şekil 4-36'da, üçer aylık çeyrek dönemler itibarıyla mobil işletmecilerin yatırım miktarları gösterilmektedir. Buna göre, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde Turkcell 364 milyon TL, Avea 184 milyon TL ve Vodafone 232 milyon TL düzeyinde yatırım gerçekleştirmiştir.

Şekil 4-36 Üç Aylık Mobil Yatırım, Milyon ₺

5 DİĞER HİZMETLER

5.1 ALTYAPI HİZMETLERİ

Türkiye’de Kasım 2014 tarihi itibarıyla bildirim kapsamında 142 ve kullanım hakkı kapsamında 9 adet altyapı işletmecisi bulunmaktadır. 2014 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla alternatif işletmecilerin sahip olduğu fiber optik kablo uzunluğuna Çizelge 5-1’de yer verilmektedir.

Çizelge 5-1’de yer alan uzunluklar işletmecilerin kendi altyapılarının yanı sıra kiraladıkları omurga ve erişim şebekelerini de kapsamaktadır. 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla, alternatif işletmecilerin toplam fiber uzunluğu 52.801 km’dir. Türk Telekom’un ise 186.723 km fiber altyapısı bulunmaktadır. Bunun yaklaşık 123.726 km’si omurga, geri kalan kısmı erişim amaçlı kullanılmaktadır.

Çizelge 5-1 Alternatif İşletmecilerin Fiber Uzunlukları

İşletmeciler	Kendisine Ait Toplam Uzunluk	Kiralık Toplam Uzunluk	Omurga Toplam Uzunluk	Erişim Toplam Uzunluk	Genel Toplam Uzunluk (km)
TOPLAM	41.168	11.633	42.548	10.253	52.801

Çizelge 5-2’de 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla altyapı işletmecilerinin altyapı hizmetinden elde ettikleri net satış gelirlerine göre pazar paylarına yer verilmektedir. Bu verilere göre ilk beş işletmecinin pazar payı %85’i geçmektedir.

Çizelge 5-2 Altyapı İşletmecilerinin Pazar Payları

İşletmeciler	Altyapı Net Satışlarına Göre Pazar Payları (%)
Superonline	32,61
Kule Hizmetleri	23,59
Vodafone Net	16,76
Mtctr Memorex	7,42
İş Net	5,08
T-Systems	4,16
AT&T Global	1,96
Turknet	1,81
BT Bilişim	1,66
Mednautilus	1,57
BT Telekom	1,48
Equant İstanbul	1,26
Diğer	0,64
TOPLAM	100,00

Çizelge 5-3'te altyapı işletmeci grubuna ilişkin gelir bilgilerine yer verilmektedir. İşletmecilerin son dönemde altyapı hizmetinden elde ettikleri toplam gelir 170 milyon TL seviyesindedir.

Çizelge 5-3 Altyapı Hizmetlerine ilişkin Gelir, TL

Dönemi	Gelir, ₺
2013-1	112.987.068
2013-2	125.530.861
2013-3	134.931.694
2013-4	141.024.831
2014-1	156.914.030
2014-2	167.370.274
2014-3	170.349.056

5.2 KABLÖLÜ YAYIN HİZMETLERİ

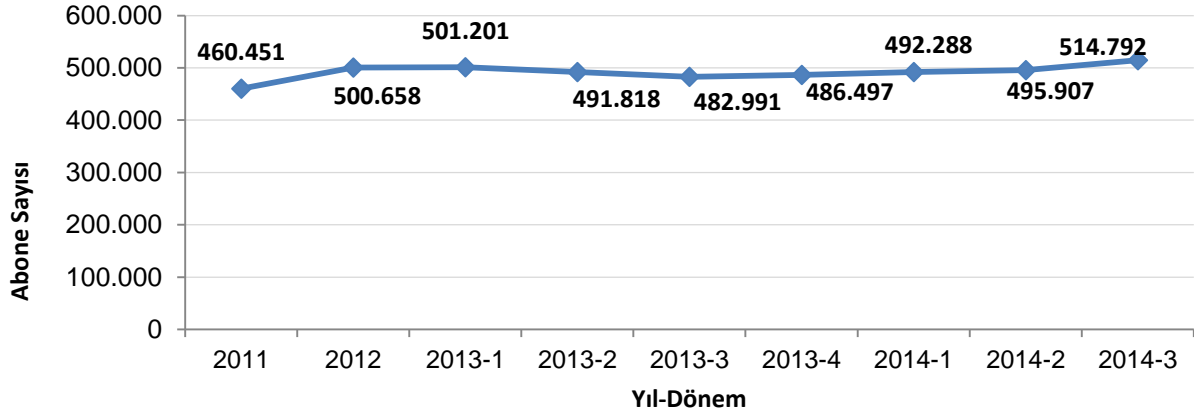
Kablolu yayın hizmeti işletmeciliği yetkilendirmesine sahip 25 işletmeci bulunmakla birlikte sadece Türksat aktif olarak faaliyet göstermektedir. 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla bu alanda yetkilendirilmiş diğer işletmecilerden TNet 289.487, Superonline ise 15.270 aboneye sadece IPTV hizmeti sunmaktadır. Görev Sözleşmesi kapsamında kablolu yayın hizmeti sunan Türksat'ın 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla toplam kablo TV abone sayısı 1.152.103 olup Teledünya markasıyla sunulan sayısal kablo TV abone sayısı 635.436 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, kablo telefon hizmetinden yararlanan 42.882 Türksat abonesi bulunmaktadır (Çizelge 5-4).

Çizelge 5-4 Kablolu Yayın Hizmetleri

Dönem	Kablo TV Abone Sayısı	Kablo İnternet Abone Sayısı	Kablo Telefon Abone Sayısı	IPTV Abone Sayısı
2012-1	1.274.355	483.981	72.949	51.485
2012-2	1.260.378	485.531	70.159	96.260
2012-3	1.248.640	492.633	66.417	119.158
2012-4	1.251.097	500.658	63.469	155.895
2013-1	1.236.016	501.201	60.805	175.681
2013-2	1.213.517	491.818	58.401	213.695
2013-3	1.191.652	482.991	52.633	241.975
2013-4	1.181.907	486.497	48.156	286.304
2014-1	1.166.268	492.288	43.931	308.315
2014-2	1.150.403	495.907	45.474	303.578
2014-3	1.152.103	514.792	42.882	304.757

Kablo internet abone sayısının seyri Şekil 5-1'de gösterilmekte olup önceki üç aylık döneme göre yaklaşık %3,81 artış gösteren kablo internet abone sayısı 514.792'ye yükselmiştir.

Şekil 5-1 Kablo İnternet Abone Sayısı

5.3 UYDU HABERLEŞME HİZMETLERİ

Bildirim kapsamında uydu haberleşme hizmetleri konusunda yetkilendirilmiş işletmeciler 2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla 10.799 aboneye uydu yer istasyonları üzerinden uluslararası internet bağlantıları, video konferans, noktadan noktaya uluslararası uydu data devreleri gibi hizmetler sunmaktadır.

Uydu haberleşme hizmeti sunan işletmecilerin abone ve gelir bilgilerine Çizelge 5-5'te, söz konusu işletmecilerin abone sayılarına göre pazar paylarına ise Çizelge 5-6'da yer verilmektedir. Bu hizmete ilişkin toplam gelir 2014 yılı üçüncü çeyreği için yaklaşık 60 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çizelge 5-5 Uydu Haberleşme Hizmetlerine İlişkin Abone Sayısı ve Gelir

Dönem	Abone Sayısı	Gelir, ₺
2013-1	10.487	48.954.252
2013-2	10.494	54.084.774
2013-3	10.627	61.849.689
2013-4	10.580	75.567.418
2014-1	10.506	64.058.866
2014-2	10.629	67.717.903
2014-3	10.799	60.301.508

Bu alanda hizmet sunan işletmecilerin abone sayısına göre pazar payları incelendiğinde Eser Telekom'un payının %40,15 olduğu, onu sırasıyla İş Net, Superonline ve Türksat'ın izlediği görülmektedir.

Çizelge 5-6 Uydu Haberleşme Hizmeti İşletmecilerinin Abone Sayısına Göre Pazar Payları, %

İşletmeci	2014-1	2014-2	2014-3
EserTelekom	40,63	39,57	40,15
İş Net	26,18	25,26	24,19
Superonline	15,93	18,00	17,94
Türksat	7,98	7,71	7,82
Diğer	9,28	9,46	9,90

5.4 UYDU PLATFORM HİZMETLERİ

Uydu platform hizmetleri kapsamında aktif olarak faaliyet gösteren Digital Platform Teknoloji Hizmetleri AŞ (Digitürk) ve Doğan TV Digital Platform İşletmeciliği AŞ (D-Smart) isimli işletmecilere, 2014 yılı ikinci çeyreğinden itibaren Platformturk Dijital Platform Hizmetleri AŞ (Filbox) isimli yeni bir işletmeci daha katılmıştır. Söz konusu işletmecilerin abone ve kullanıcı sayıları “imzalanan abonelik sözleşmesi sayısı” ve “imzalanan abonelik sözleşmesi ile hizmet alan kullanıcı sayısı” olmak üzere iki alt kırılım halinde yurtiçi ve yurtdışı ayrımında Çizelge 5-7’de gösterilmektedir. Ayrıca, uydu platform hizmetleri kapsamında elde edilen aylık dönemsel gelirler ile bağlantı/kurulum, hat tesisi, iptal, nakil vb. işlemlerden elde edilen gelirlerin toplamına da yurtiçi/yurtdışı ayrımında Çizelge 5-8’de yer verilmektedir.

Çizelge 5-7 Abone ve Kullanıcı Sayıları

			2013-1	2013-2	2013-3	2013-4	2014-1	2014-2	2014-3
DİĞİTÜRK	Yurtiçi	İmzalanan Abonelik Sözleşmesi Sayısı*	2.603.571	2.599.565	2.676.119	2.679.894	2.666.395	2.655.593	2.714.626
		İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı**	2.869.292	2.877.170	2.957.884	2.963.161	2.956.344	2.957.205	3.019.947
		Ödemeli TV Abone Sayısı***	2.792.713	2.801.378	2.851.407	2.847.561	2.861.141	2.868.398	2.938.414
	Yurtdışı	İmzalanan Abonelik Sözleşmesi Sayısı*	82.494	80.546	83.508	82.982	83.070	80.809	81.323
		İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı**	349.506	346.189	344.126	365.349	348.176	319.128	296.517
	D-SMART	Yurtiçi	İmzalanan Abonelik Sözleşmesi Sayısı*	1.518.597	1.539.570	1.587.937	1.631.850	1.644.249	1.656.836
İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı**			1.523.009	1.544.058	1.592.722	1.636.762	1.649.191	1.669.284	1.708.716
Ödemeli TV Abone Sayısı***			908.522	938.467	1.000.459	1.036.429	1.032.710	1.018.799	1.036.999
Yurtdışı		İmzalanan Abonelik Sözleşmesi Sayısı*	33.364	33.453	33.745	33.869	33.754	34.945	35.332
		İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı**	33.368	33.465	33.759	33.887	33.773	34.945	35.546
FİLBOX		Yurtiçi	İmzalanan Abonelik Sözleşmesi Sayısı*	-	-	-	-	-	361
	İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı**		-	-	-	-	-	361	1.110
	Ödemeli TV Abone Sayısı***		-	-	-	-	-	361	1.110

* İmzalanan Abonelik Sözleşmesi Sayısı; abonelerle imzalanan sözleşme sayısını ifade etmektedir.

** İmzalanan Abonelik Sözleşmesi ile Hizmet Alan Kullanıcı Sayısı; imzalanan abonelik sözleşmesi sayısı ile abonelik sözleşmeleri kapsamında kullanıcı sayısının belirtildiği ve belirtilen bu kullanıcıların ayrı ayrı faturalandırıldığı kullanıcı sayısının toplamını ifade etmektedir.

*** Ödemeli TV Abone Sayısı; işletmeciler ile ekonomik anlamda ilişki halinde bulunan ücretli tüketici (abone) sayılarını ifade etmektedir.

Çizelge 5-8 Uydu Platform Hizmeti Gelirleri, TL

GELİR, TL	2014-1	2014-2	2014-3
Yurtiçi Toplam Gelir	342.470.368	361.065.995	332.119.108
Yurtdışı Toplam Gelir	624.160	727.022	686.626

5.5 GMPCS HİZMETLERİ

2014 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yetkilendirilmiş 7 işletmeciden 3 tanesi aktif olarak GMPCS Mobil Telefon hizmeti sunmaktadır. Söz konusu hizmete ilişkin üç aylık gelir ve abone bilgilerine Çizelge 5-9'da yer verilmektedir. Bu hizmet grubunda toplam abone sayısı 2014 yılı üçüncü çeyreği için 6.164'tür. GMPCS hizmetlerine ilişkin gelir 2014 yılı üçüncü çeyreğinde yaklaşık 2,23 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 5-9 GMPCS Hizmetine İlişkin Abone Sayısı ve Gelirler

Dönem	Abone Sayısı	Gelir, ₺
2013-1	6.490	3.261.483
2013-2	6.338	1.657.564
2013-3	6.041	3.882.222
2013-4	6.085	3.508.254
2014-1	6.082	2.143.905
2014-2	6.087	3.755.230
2014-3	6.164	2.227.269

Bu alanda faaliyet gösteren işletmecilerin abone sayısına göre pazar paylarına bakıldığında Teknomobil'in pazar payının %65,82, Globalstar'ın pazar payının %32,72 ve Mobilkom'un pazar payının %1,46 olduğu görülmektedir.

Çizelge 5-10 GMPCS İşletmecilerinin Pazar Payları, %

İşletmeci	2014-1	2014-2	2014-3
Teknomobil	65,41	65,66	65,82
Globalstar	33,21	32,89	32,72
Mobilkom	1,38	1,45	1,46

5.6 REHBERLİK HİZMETLERİ

Rehberlik hizmeti lisansı almış 8 adet işletmeci aktif olarak faaliyet göstermektedir. Bu işletmecilerin 2014 yılı üçüncü çeyreğinde toplam çağrı sayısı 10.530.948 olup toplam çağrı süresi 17.533.246 dakikadır. Numara ile sorgulama hizmeti 2011 yılı üçüncü çeyreğinde sunulmaya başlanmış ve bu kapsamda 2014 yılı üçüncü çeyreğinde 4.226.633 adet numara ile sorgulama gerçekleştirilmiştir. Yine bu çeyrekte toplam 21.483.555 adet isim ile sorgulama yapılmıştır. Yapılan sorgulamaların 15.443.022

adedinde bireysel numara ve 8.511.580 adedinde kurumsal numara sorgulanmıştır²⁰. Rehberlik hizmeti sunan işletmecilerin üç aylık gelirleri ise yaklaşık 22,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir (Çizelge 5-11).

Çizelge 5-11 Rehberlik Hizmetleri

Dönem	Çağrı Sayısı	Çağrı Süresi (Dakika)	İsim İle Sorgulama Sayısı	Numara İle Sorgulama Sayısı	Bireysel Numara Sorgulama Sayısı	Kurumsal Numara Sorgulama Sayısı	Gelir (")
2013-1	12.342.167	18.966.179	27.358.042	6.235.829	17.796.497	11.774.982	19.174.708
2013-2	12.756.810	22.270.930	25.910.355	5.959.289	16.459.118	11.769.529	20.253.150
2013-3	12.935.357	21.931.933	24.444.443	5.744.247	14.321.993	12.180.394	21.358.769
2013-4	10.875.624	18.177.077	19.508.154	4.842.756	12.947.914	8.883.774	18.785.663
2014-1	9.480.153	14.885.822	21.170.018	5.061.184	15.955.479	7.741.595	15.459.782
2014-2	9.938.552	15.742.307	20.954.155	4.950.492	15.538.287	7.697.563	16.803.773
2014-3	10.530.948	17.553.246	21.483.555	4.226.633	15.443.022	8.511.580	22.892.570

Çizelge 5-12'de rehberlik hizmeti işletmecilerinin çağrı sayısına göre pazar paylarına ve ortalama çağrı sürelerine yer verilmektedir. Rehberlik hizmetlerinde BN Telekom'un çağrı sayısına göre pazar payı %80,54 olup onu sırasıyla 11818 Rehberlik ve Plus Telekom izlemektedir.

Çizelge 5-12 Rehberlik Hizmeti İşletmecilerinin Pazar Payları

İşletmeci	%	Ortalama Çağrı Süresi (dk)
BN Telekom (11880 – 11810 -11844)	80,54	1,60
11818 Rehberlik (11818-11820) ²¹	14,48	1,86
Plus Telekom (11870 – 11890 – 11899)	3,23	2,49
Jan İletişim (11860)	0,98	1,61
Infoline (11824)	0,49	1,08
Mega (11881-11883)	0,19	1,70
Rehberlik Hizmetleri Servisi (11819-11850)	0,09	1,11

5.7 OKTH HİZMETLERİ

Kullanım hakkı kapsamında ortak kullanım hizmeti sunmak üzere yetkilendirilmiş işletmeci sayısı 80'dir. Bu alanda faaliyet gösteren işletmecilerin abone sayısı, kullanıcı sayısı ve gelir bilgilerine Çizelge 5-13'de yer verilmektedir. Bu alandaki toplam abone

²⁰ Numara ile sorgulamada bireysel/kurumsal numara ayrımı yapamayan işletmecilerin verileri bireysel numara sorgulama olarak kabul edilmiştir.

²¹ Assist 21/07/2014 tarihinden itibaren faaliyetlerini 11818 Rehberlik'e devrettiğinden bu iki işletmeciye ait veriler 11818 Rehberlik başlığı altında gösterilmiştir.

sayısı 2.548, kullanıcı sayısı 75.584 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı üçüncü çeyrekte bu hizmetlerden sağlanan gelir yaklaşık 4,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 5-13 OKTH Hizmetleri

Dönem	Abone Sayısı	Kullanıcı Sayısı	Gelir, (₺)
2013-1	1.752	44.650	2.160.565
2013-2	2.244	61.439	3.382.550
2013-3	2.288	62.781	3.458.719
2013-4	2.346	67.145	3.332.752
2014-1	2.350	68.213	4.400.977
2014-2	2.295	69.449	5.099.146
2014-3	2.548	75.584	4.221.024